

VSEBINA

- 7** Petra Pogorevc **MOSTOVI, ZIDOVI, GROBOVI**
- 12** Svetlana Slapšak **NIČ NE SVETI, NITI KRESNIC NI**
- 17** Igor Ružič **NELJUDJE V NEČLOVEŠKEM OKOLJU**
- 25** Melita Forstnerič Hajnšek **V VICAH TRANZICIJE**
- 33** Sončka Vidmar **ZAČASNI NAČRT, DOKLER SE NE SPOMNIM ČESA BOLJŠEGA ...**
- 37** Tena Štivičič **KRESNICE** (dramsko besedilo)
- 82** Dnevnikova nagrada
- 84** 60 let Knjižnice MGL
- 86** Pregled dela MGL v sezoni 2017/2018

Tena Štivičič

KRESNICE

Krijesnice, 2007

Prva slovenska uprizoritev

Premiera 18. oktobra 2018

Prevajalka **ALENKA KLABUS VESEL**

Režiserka **NINA RAJIČ KRANJAC**

Dramaturginja **PETRA POGOREVC**

Scenografka **URŠA VIDIC**

Kostumograf **ANDREJ VRHOVNIK**

Lektorica **MAJA CERAR**

Oblikovalec svetlobe **ANDREJ KOLEŽNIK**

Oblikovalec zvoka **SAŠO DRAGAŠ**

V uprizoritvi smo uporabili nekaj krajših besedil, ki so jih v času študijskega procesa napisali igralke in igralci. Izbor glasbe je opravila **Nina Rajič Kranjac**.

Vodja predstave **Sanda Žnidarčič**

Šepetalka **Nataša Ahtik Gregorin**

Tehnični vodja **Janez Koleča**

Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**

Vodja tehnične ekipe **Lovro Livk**

Tonska tehnika **Sašo Dragaš** in **Gašper Zidanič**

Osvetljevalca **Andrej Koležnik** in **Aljoša Vizlar**

Frizerja **Jelka Leben** in **Boštjan Kovač**

Garderoberki **Erna Nelc** in **Sara Kozan**

Rekviziter **Borut Šrenk**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Clara **JOŽICA AVBELJ** k. g.

Martin **PRIMOŽ PIRNAT**

Rozita **ANA DOLINAR HORVAT**

Žana **JANA ZUPANČIČ**

Toni **GREGOR GRUDEN**

Olga **SARA DIRNBEK** k. g.

Oliver **BRANE GRUBAR** k. g.

Felipe **JERNEJ GAŠPERIN**

Anja **KARIN KOMLJANEC**

Lena **TANJA DIMITRIEVSKA**

Cherie **VIKTORIJA BENCIK EMERŠIČ**

Brenda **LENA HRIBAR**

Blue **JURIJ DREVENŠEK** k. g.

Jožica Avbelj

Petra Pogorevc

MOSTOVI, ZIDOVI, GROBOVI

Tri iztočnice za branje *Kresnic*

1.

»Nič od vsega, kar človek v življenjskem nagonu postavlja in gradi, ni v mojih očeh boljše in vrednejše od mostov,« je v kratkem eseju z naslovom *Mostovi* leta 1932 zapisal Ivo Andrić, edini nobelovec z območja kasnejše, zdaj pa že dolgo nekdanje Jugoslavije. »Pomembnejši so kot hiše, svetejši kot božji hrami, ker so bolj splošno uporabni. Last vsakogar, do vsakogar so enaki, koristni, vedno postavljeni smiselno, na kraju, kjer se križa največ človeških potreb, trajnejši so kot druge gradnje in ne služijo ničemur, kar je skrito in zlo.«¹

Mostovi so v nasprotju z ostalimi gradnjami čvrsto povezani s človekovim potovanjem in preseljevanjem. V prostoru in času ne stojijo sami zase, temveč spajajo bregove, ki bi sicer ostali ločeni. So simbol obvladovanja narave in premagovanja preprek, pa tudi zблиževanja, sodelovanja in strpnosti med ljudmi. Odkar potujemo z letali, jih lahko, tako kot ceste ali železnice, preprosto preletimo. Tako kot to nameravajo storiti junaki *Kresnic*, imetniki potnih listov in letalskih vozovnic, ki jim obljublajo hitro, varno in udobno potovanje od letališča do izbranih destinacij. Ko vmes ne bi posegel zastoj, ki ga povzroči vreme in z njim povezane klimatske spremembe,

¹ Navedeno v prevodu Jožeta Stabeja. V: Andrić, Ivo: *Poti, obrazi, pokrajine*. Ljubljana: DZS, 1966.

ne pa denimo teroristični skrajneži, zaradi katerih so v veljavi poostrena varnostna pravila, jih v bistvu sploh ne bi spoznali, pa tudi med njimi se ne bi zgodilo nič takega, kar bi bilo vredno naše pozornosti. Šele zastoj, ki jih prikuje na zemljo, povzroči to, da drug drugega srečajo in med seboj bolj ali manj spretno vzpostavijo stik.

Omenjeni esej, ki ga je Ivo Andrić napisal že veliko prej, preden je leta 1945 ustvaril roman *Most na Drini* in zanj leta 1961 prejel Nobelovo nagrado za književnost, je letos spomladi tlakoval proces nastajanja uprizoritve igre *Kresnice* Tene Štivičić. Na prvo bralno vajo ga je prinesla režiserka Nina Rajić Kranjac. Nato je potoval okrog velike mize, za katero smo sedeli člani in članice ustvarjalne ekipe. Vsak je prebral nekaj vrstic in ga podal naprej. In z vsakim novim branjem so prebrane vrstice dobile novo barvo in zven in tudi vedno jasnejši smisel.

2.

»Tvoja rit, oprosti, pa res ni nič tragičnega,« se glasi stavek, ki ga izreče Vojak v *Razdejanih* Sarah Kane iz leta 1995. Poglavitna posebnost drame, zaradi katere so avtorico do onemoglosti napadali v medijih, je bila v tem, da je na krut in streznjevalen način sopostavila banalen interier hotelske sobe v Leedsu in prizorišče uničujoče vojne z drugega konca sveta. V sobi se dobita Cate in Ian, ki zlorabi naivnost dekleta in ga posili, nato pa vanjo vdre Vojak in useka granata; soba se poveže z mestom zunaj in postane prizorišče totalne vojne. Kritiki so avtorici zamerili, da si jih je upala z metom bombe prikrajšati za zavetje znane forme ter vzpostaviti most med svetovoma, ki sta se jim zdela brez vsakršne povezave. Toda ali sta ta dva svetova res ločena?

Pomemben mejnik med študijem uprizoritve je bilo za nas spoznanje, kako zelo so se razmere v svetu zaostrole od leta 2007, ko je Tena Štivičić napisala *Kresnice* po naročilu zagrebškega gledališča ZKM, kjer jih je prvi režiral Janusz Kica. V luči množičnih migracij ljudi, ki bežijo pred vojnam ali posledicami klimatskih sprememb ali preprosto pred človeka nedostojnim življenjem, da bi na pragu obljubljenе Evrope naleteli na vse hladnejši sprejem in vse višje zidove, v kolikor niso že prej na poti tragično umrli; v luči naraščajoče nestrpnosti in vztrajnega vzpona fašizma, ki tudi v naši bližnji okolici vse glasneje poziva k sovraštvu, izključevanju in obračunavanju, se je nam pokazalo, da je *Kresnice* potrebno prebrati v današnjem kontekstu. Prelahko bi bilo pogledati stran.

Ko je Sarah Kane pisala *Razdejane*, je divjala vojna v Bosni. Prvi del igre je bil že končan, ko je na televiziji zagledala obraz objokane starejše ženske, ki je med obleganjem Srebrenice apelirala na mednarodno javnost, naj »vendar kdo pomaga, naj kdo kaj naredi«. Tisti trenutek je bil za igro usoden. Prepričana, da je povezava med osamljenim posilstvom v Leedsu in množičnimi posilstvi v Bosni legitimna, je napisala še drugi del ter povezavo v nekem intervjuju utemeljila takole: »Eno je seme, drugo drevo, ki rase iz njega. Menim, da je semena uničujoče vojne vedno mogoče najti v družbi, kjer vlada mir, da je zid med tako imenovano civilizacijo in tistim, kar se dogaja v Srednji Evropi, zelo, zelo krhek ter da se lahko vsak trenutek poruši.«

Primož Pirnat

3.

Ob koncu poletja, ko so igralke in igralci že vadili v prostoru, smo med predmeti, ki jih je za potrebe vaj pripravili naš rekviziter, odkrili knjigo, s katere se je spokojno smehljaj obraz indijskega politika in aktivista Mahatme Gandhija. Pravzaprav nas je nekega dne čakala na mizi ob robu vadbenega prostora. Poblje smo si jo ogledali in ugotovili, da njena zunanja podoba nima nobene zveze z notranjostjo, temveč je bila nanjo nalepljena naknadno.

Polistali smo po zagonetnem rekvizitu in v njem takoj na prvi strani odkrili tale uvodni moto: »Pod zemljo je svet, ki je prav tak kot nad zemljo. Tam so polja in gozdovi, morja in puščave, mesta in vasi. Na poljih in v puščavah pihajo silni vetrovi, po morjih plujejo velike ladje, v gostih gozdovih zveri zbujajo večni strah, ob tem pa grmi in grmi ... Samo nečesa ni tam. Ni visokega neba, s katerega bi morale sevati ognjene strele, od koder bi morale sijati sonce.«

Gre za odlomek iz igre *Dibuk* beloruskega avtorja S. Anskega iz leta 1914. Na osnovi tradicionalne judovske zgodbe, ki jo je odkril v Ukrajini, je napisal igro o mladi ženski, katere ljubimec je umrl, ker so jo poročili z drugim, po smrti pa vstal iz groba in se kot maščevalni duh »dibuk« naselil v njenem telesu. Za moto romana *Sen o ljubezni in smrti* si jo je leta 2016 izbral srbski pisatelj Filip David, čigar knjiga je našla pot med naše rekvizite ter med njimi tudi ostala.

Rekviziterja nazadnje nismo vprašali, kdaj in zakaj je na njene platnice nalepil smehljaj Mahatme Gandhija. Se nam je pa zdelo pomenljivo, da smo v notranjosti knjige, ki je najprej zbudila naše zanimanje s svojo zunanjo podobo, kasneje odkrili nekaj, česar tam sploh nismo pričakovali, a se nam je kljub temu razkrilo kot povezano z nami in predstavo, ki smo jo ustvarjali. Nekako tako kot potniki *Kresnic*, ki se odpravijo na oddaljene konce sveta z letali, da bi nazadnje popolnoma nepričakovano ostali na zemlji in gradili mostove do soljudi.

Jana Zupančič

Svetlana Slapšak

NIČ NE SVETI, NITI KRESNIC NI

Izgubljeno letališče z izgubljenimi ljudmi in povsod je tema, poltema, utripajoča hladna luč, temna noč in zunaj sneg. V drami *Kresnice* Tene Štivičič kresnice nimajo šanse, niti kot ilegalne ekonomske migrantke, saj so ilegalni ekonomski migranti vsi. Vsi liki v drami bežijo ali bi si želeli pobegniti – dobro stoječi, da bi začeli na novo ali končali za zmeraj, reveži, da bi preživel, ne da bi morali iskati ostanke med smetmi. To, da zaradi vremenskih nevšečnosti nekaj časa ne morejo nikamor, zgolj služi zdolgočasenemu dramatiku/dramatičarki, da napiše majhno dramo za provincijsko gledališče. Tema je namreč že na robu zlorabe – posebej ko gre za film. Čakalnice na železniških postajah so zamenjali prostori letališč in za dramsko napetost ne poskrbijo več medčloveški odnosi ali Tolstojeva smrt. Zadnjo klavstrofobno verzijo sem gledala leta 1989 v Subotici, ko je Lazar Stojanović postavil letališčne zgodbe iz Bejruta tik pred vojno prav v dehumanizirani prostor subotiške občinske zgradbe ...

Dramatičarka pogumno postavlja banalnost v središče klobčiča, ki se odvija na letališču. Kombinacija nerazumljivih informacij iz zvočnikov in shematiziranega govora uslužbencev je dovolj za vtis nehumanosti. V tem univerzalnem kontekstu konstruira simulaker, ki naj bi bil znosen za gledališče, publiko in kulturne standarde nekega prostora. Za vsem se skriva realnost migracij, ki je videti povsem drugače in se dogaja na drugih lokacijah: prostor je Hrvaška, migranti potujejo z avtobusi IC ali z lokalnimi prevozniki s postaj, ki so umazane, smrdijo in so prenatrpane, ker avtobusov je ogromno. Slavonija je skoraj prazna – to je najočitnejši dokaz pripadnosti ES in prednosti potovanj brez potnega lista. Na drugi strani meje, v svetu zunaj območja človekovih pravic, ki ga je ES zastražila, ostajajo tisti brez možnosti kakršnega koli prevoza, tisti, ki jih lovijo po Bolgariji, skrivajo se po najhujših luknjah v Srbiji; in če jim slučajno uspe, jih pretepajo na Hrvaškem, zapirajo v taborišča brez hrane na Madžarskem, oropajo jih dokumentov in telefonov in jih vrnejo Hrvaški na dodatno pretepanje ... Morda si pa res gledališče zasluži, da dobi simulakrsko verzijo?

Migranti v drami si lahko privoščijo luksuzni organizirani neboleči samomor v Švici, šoping, pot na karibske otoke, ki naj bi pomagala pri zdravljenju alkoholizma, obisk uspešnega sina v Ameriki, obisk spokojnega očeta v Istri, pa tudi plačano pot v prostitucijo v Ameriki. Profesionalni migranti, stevardese in čistilke lahko najdejo tolažbo v vodki in ostankih oz. pasivnih krajah ob zastojih: a niti v kulturno sprejemljivi, simulakrski verziji dobitek avta na letališki loteriji dramsko ne funkcionira – ker ne deluje groteskno ...

Zakaj torej *Kresnice* niso fantazijska drama, če že ne morejo biti dokumentarna, plesna, ali rock opera? Zakaj človeške usode lebdi pod neonom – mrtvimi kresnicami? Zakaj ne treščijo ob beton, plastične sedeže, kupe prtljage? Zakaj liki niso ne tragični ne komični, zakaj imamo samo en pravi scenski dialog, tisti med Claro in Oliverjem? Domnevam, da je drama predvsem opomin na bodočnost, da avtorico banalnost privlači kot žalostni bodoči spomin na nekaj, kar bi morda lahko postalo normalnost. Gre za metaforo *ladje norcev*, nepomembnih posameznikov, ki, zaradi tragičnosti položaja, skupaj doživljajo prehajanje osebnega v pošastno in smrtonosno. Ko boste naslednjic potovali, bodo na vseh vhodih stali vojaki v rjavih uniformah. Krivci ne bodo vremenske nevšečnosti, temveč bo slepa moč odrejala, kam in če sploh boste potovali, postali boste nezakoniti – kot tisti, ki jih prej niste dovolj pozorno opazovali, ki jim niste pomagali. *Kresnice* so precizna futurološka projekcija nečesa, česar ne bo nikoli več. Zato ne morejo nikakor biti noben drug tip drame kot horORIZIRANA banalnost. HorORIZIRANJE pa, če gremo v gledališče, vidimo mi, publika, prav takšni popotniki in liki, v tisočeri enakih situacijah. Za horORIZIRANJE smo lahko pripravljeni samo tako, da smo deheroizirani: izogibamo se vsaki nevšečnosti, vsakemu izgubljanju načrtovanega časa, vsaki možnosti, da bi zagledali neprijetno, grozeče in nevarno. Luzerji smo, ker nočemo opazovati sveta, ki se nam pod nogami spreminja.

Te, morda najširše družbene relevantnosti drame nikakor ne moremo skriti pod banalno preprogo »nezmožnosti medčloveškega komuniciranja«: liki v drami odlično komunicirajo, občutljivi so, pripravljeni spremeniti predpisano obnašanje, razumeti drugega, se spomniti, odpustiti. Vsi opazujejo vse in tudi hočejo pomagati. Zato liki nastopajo v parih, ki v glavnem ostajajo skupaj. Nihče pa noče v ta sistem vnesti kritičnega eksploziva, se vprašati, zakaj prostore šol prevzemajo šoping centri, zakaj glasba, pisanje in novinarstvo nimajo več smisla, zakaj ne razumemo mehanizma, ki nas sili, da kot hrčki tečemo v krogu, dokler ne poginemo. In ko končno nekdo začne razumevati, ga sune v glavo nov avto ...

Hinavščina ne-upora lebdi nad vsemi temi občutljivimi in trpečimi liki: najbolj izprijen, najbolj kapitalizmu prilagojen, najbolj potrošniški je pravzaprav novinar, ki si lahko privošči luksuzni samomor v Švici. Ker pač nima, kot tudi vsi mi ostali ne, naravnega mehanizma delfinov, ki lahko enostavno nehajo dihati in utonejo. Nič ne zamerim takšni zahtevi elegance, zgolj globoko zavidam. Tako so nam v kratkem času uspeli vsaditi občutek zavisti do možnosti tistih, ki so »bolj sposobni« oz. imajo dovolj denarja, da si tudi odhod lahko privoščijo v prvem razredu. Kdo bo še premišljeval o dobrem, močnem štriku, kdo bo tuhtal, koliko brisač je potrebno,

da tistih bednih pet litrov krvi ne uniči kopalnice? In kakšna žiletka, tudi če ni sterilizirana? Pa ne menda pod vlak in potem vsa ta umazanija ... Še prometna nesreča je videti bolje, a kaj ko nočem pobijati drugih. Perfektni švicarski tanatoturizem omogoča vse, tudi posnetek na internetu, zadnji selfi z zadnjimi besedami, zadnji kozarec, zadnjo pesem (*I did it my way*), vse na istem računu, plačnem vnaprej. Ko denar s kartice pade na račun, lahko zabodejo prvo, lahko anestezijsko injekcijo. Zato ker novinarju, ki je videl vso grozo sveta, ni padlo na pamet, da bi ves ta denar dal nekomu, ki ga je zadela nesreča, medtem ko bi sam umiral počasi in boleče, tako kot večina ...

Ali je potemtakem možna interpretacija, da je avtorica želela predvsem znervirati publiko s tistim, česar v drami ni? V tem primeru bi pojem postdrame dobil nov pomen – v popolnem nasprotju s postdramsko poetiko. Banalnost in nekritičnost lahko nervirata ob prvem dotiku, in to je posledica dobre izurjenosti tako umetniške srenje kot publike skozi mnoga leta v prekarni kulturi. Ali ob drugem dotiku vsi skupaj bolj potrebujejo čakanje Godota, destrukcijo lažnega sveta ali kakšno drugo rešitev sodobnega gledališča? Bojim pa se, da gre za tretji dotik, popolno uničenje sveta, ne s kakšno usodno tehnologijo, temveč veliko bolj grozljivo, s povampirjeno banalnostjo neobčutljivih, neopazujočih, maščevalnih, ki vedno iščejo isto – moč, nadzor nad drugim, kaznovanje vsega, kar je za stopnjo boljše. Tudi za meščansko banalnost in nekritičnost torej. Novinar je zločinec, ne zaradi tabuiziranega samomora, ne zaradi obnove splina v kulturi, ne zaradi pozabe revolucije: kriv je za zločin premišljevanja v lastni globoki preteklosti.

Ne trdim, da je avtorica v celoti uspela izpeljati ta tvegani in zahtevni program. Nisem niti prepričana, da bo večina publike pri izhodu iz gledališča občutila boleči krč, ta zapozneli in še toliko manj znosni znak, da je dojela podtaknjeno destrukcijo. Nasprotno, večina bo lahkotno prepoznavanje znanih in povsem možnih zgodb sprejela z urbano rafiniranostjo in lahkim prezirom banalnosti in nekritičnosti. Množicam ne bodo zavreli občutki tako, da bi se spontano podale po globokem snegu do stavbe parlamenta in zahtevale več enakosti, več sočutja, več sreče. Najverjetneje je, da bo večino šele pozneje, denimo naslednje jutro, zajelo obupno stanje socialne paralize, nezmožnosti, da se kar koli spremeni; verjetno se bodo razbesneli ob branju dnevnika in brskanju po internetu. In potem bodo prešteli lajke in emojije včerajšnjega dne in morda bo dovolj za pozabo. Avtorica morda res ni iskala poceni simpatij.

Ko preneha snežiti, vsako letališče v Evropi razkrije svoje skrivnosti: migranta, ki ga z verigami na rokah peljejo nazaj v državo, iz katere je pobegnil; država bo od ES dobila dodaten denar, da ga pretepe, zapre, ubije. Čistilke bodo odšle z ostanki čokolad v svoja bedna bivališča, kjer sinovi z mutirajočimi pubertetniškimi glasovi berejo verske tekste, ki so jih očetje pozabili. Stevardese z nekaj kunami več v denarnici bodo trpele svoje lokalne ljubimce v upanju, da bo enkrat prišel turški princ iz televizijske milnice. Nosilci posebnih sposobnosti se bodo iz piarovskih uradov preselili »na zemljo«, v Istro.

Obstaja gluhi čas na letališču, med polnočjo in šesto uro zjutraj. Obstaja ZZ, *zero zone*, nulta cona, v kateri ostajajo ljudje, ki čakajo na odločitev. Leta 2000 sem v takšni coni preživel tri noči, na Shipholu v Amsterdamu. V skritem delu letališča se bodo tisti, ki ne morejo ne naprej ne nazaj, ponoči zatekli v noro drag hotel, kjer vnaprejšnje rezervacije niso možne. Manj uspešni bodo spali na stoli v tranzitni coni. Letališče bo uto nilo v banalnost izključevanja, represije, poniževanja in sanitarije bodo močno dišale po dezinfekcijskih sredstvih. Prehodne oblike življenja prihodnosti, zasnovanega na nadzoru povsod in ves čas, popolni pokornosti, iracionalnosti in grožnjah že obstajajo. Prenašamo te oblike, ker vsi želimo nekam pobegniti in ker se vsi bolj ali manj bojimo letenja. Morda prenašamo in si sami izmišljujemo vse te tisoče pravil, slepoto, avtocenzuro, kritičnost samo zato, ker se bojimo letenja? Letališča so logična, morda res edina možna rešitev za takšno obliko mobilnosti. Svoboda pa ima veliko jasnejše zahteve. In letenje ne bo nikoli izgubilo vseh svojih metaforičnih pomenov.

Želeli ste torej videti lahko dramo, polno zanimivih likov, prepoznavnih situacij in komičnih prebliskov, povezanih z našimi najbolj priljubljenimi slabimi navadami? Pozabite na to. Pripravite maskirni mejkap, bandano za na glavo, oblecite majico z likom Che Guevare in preverite, kdo si je še upal priti na predstavo. Vaši bodoči tovariši?

Igor Ružič

NELJUDJE V NEČLOVEŠKEM OKOLJU

»Kresnice so nekakšen vakuum, prostor vmes, moja intimna razpoka.«
Tena Štivičič

Na nekem Beneškem bienalu sem, naj to zveni še tako pretenciozno, med kupom pametnih, odtujenih, učinkovitih, kričečih, kritičnih in kritičskih del videl eno, ki se mi je preprosto vtisnilo v spomin. Med predimenzioniranimi podganami, morfi ljudi in prašičev, ki proizvajajo množico barv, zvokov in oblik, s katerimi napadajo naše oči in ušesa, je bila ena soba bolj umirjena. Edino, kar je bilo mogoče videti v njeni temi, je bila množica drobnih svetlečih raznobarnih pikic. Moja prva misel je bila kakopak, da poskuša nadobudni umetnik v kratkotrajnem predahu med zaslepljujočim soncem v ostankih oken Arsenala in neukrotljivo domišljijo svojih kolegov poustvariti nočno nebo in dati zvezdam kanček tistega kolorita, ki ga menda imajo, vendar se izgubi, medtem ko njihova svetloba potuje do naših receptorjev. Ali pa so to vendarle sateliti, letala, vesoljske postaje in druge smeti, ki smo jih razposlali v ozračje, da ne bi gledali zemlje, zdaj ko vidimo, kaj nas obkroža?

»Moj horoskop za letos pravi, da bom doživela stvari, o kakršnih se mi še sanja ne.«

Moja druga asociacija so bile kresnice, saj nas znajo ti osupljivi insekti nenadoma, vendar nevsiljivo opozoriti na lepoto narave, sveta, zdravega okolja, nenavzočnost ljudi ... Vse te pričakovane, celo programirane romantične podobe in domisljice se razblinijo in sprevržejo v razočaranje, ko kdo izmed obiskovalcev instalacije dojamе štos in pritisne na gumb, s katerim se prižge povsem navadna osrednja luč v prostoru, izvor zvezd oziroma kresnic pa se razkrije v vsej svoji banalnosti. Gre za diode, ki signalizirajo *stand-by* status običajnih gospodinjskih aparatov: pomivalni stroj govori, da je pripravljen, kuhalnik, da je vključen, mikrovalovna pečica, da misli na vas, radio pa, da ga je treba dati bolj naglas, saj se mu zdi trapasto, da vegetira v takšni tišini. Od zvezd in kresnic do mikrovalovne pečice je v današnjem svetu in za današnjega človeka le majhen korak, ničesar epokalnega ni več v tem, ve se, čemu kaj služi, vključno s človekom samim: avtorjem in konzumentom, metafizičnim ustvarjalcem in nezavednim uporabnikom, gospodarjem in slugo. Če vse te naprave seveda ima.

»Zdaj pa moram it poiskat svoj izhod.«

Razlika med nebesno-arkadijskim in banalno vsakdanjim, domačim zornim kotom je prav tista, ki spremlja like v *Kresnicah* Tene Štivičič. To so tisti ljudje, ki dajo nase »ta boljše« obleke, kadar potujejo, zlasti kadar potujejo z letalom. Verjetno pred tehničnim pregledom tudi operejo avto, pospravijo stanovanje, preden pridejo na obisk gosti, pred seksom zagrnejo zavese in ugasnejo luč, si po jedi očistijo zobe z nitko in si umijejo roke, potem ko so pobožali sosedovega psa. V posebnih trenutkih se, kot je pričakovati, obnašajo posebno in zato – niso več sami svoji.

»Mama, danes zvečer ne boš šla nikamor, pa pika.«

Prav zato, ker mislijo, da se lahko ločijo od sebe in postanejo nekaj drugega ali nekdo »boljši«, tudi niso sami svoji, in zato potrebujejo na tem posebnem kraju, ki je pravzaprav čisto banalna različica agore, zastoj, da bi se ustavili in se zazrli v ogledalo. Žal se s tem ta razlika v njihovih lastnih očeh samo še poveča. Avtorica jim želi vsiliti zamisel, da se prav v brezračnem prostoru *wannabe* aseptične internacionalnosti, kjer se ne dogaja srečevanje, temveč strogo nadzorovani mimohod svetovnih kultur, ras, izkušenj in navad, znova vržejo v naročje svoji usodi, od katere pravzaprav brezglavo bežijo. Hladna svetloba pred ogledalom na letališkem stranišču je edina realistična ekspozicija, ki jo čaka vsakdo od njih, da bi ugledal svojo nepopolnost in šibkost, docela nepripravljen, da bi jo za začetek doumel, potem pa še sprejel.

»A sploh kdaj zagotovo vemo, kaj je res?«

Toda oni se upirajo. Ne zato, ker so po naravi uporniki, ker vedo ali vsaj mislijo, da vedo, kako bi bilo bolje, temveč zato, ker je njihova resničnost povsem subjektivna, dejansko pa ozka in usmerjena zgolj nase, zato so tudi lahko vse to, kar so: neljudje, ki se v nečloveškem okolju delajo, da so ljudje. V opusu te avtorice so *Kresnice* edina drama, v kateri svojih likov resnično ne mara in jim niti za herojski trenutek ne pusti, da bi bili boljši od samih sebe, razen če ta trenutek s prisiljeno konstrukcijo kriče priklicuje začetek zmagovalnega songa, ki gre zlahka v uho. Čeprav ne gre za muzikal, bi lahko uprizoritev tega besedila potekala prav v tem duhu, saj njegova dramaturgija spoštuje postulate tega žanra, le da songov nima kdo odpeti.

»Nisem Tibetanec. Moja mama je bila Mongolka, ampak to dostikrat zamenjujejo.«

Kresnice so zato besedilo, ki izraža posmeh, v čemer je podobno Čehovovim posmehljivim igram, ki naj bi bile po mnenju svojega avtorja – spodobnega, dobrega in sočutnega, kakršen je pač bil – šaljive, vendar so se po spletu zgodovinskih okoliščin končale kot tragedije. Ko avtorica opisuje ljudi, zlasti kadar jih zbere na kraju, na katerem se ljudje tudi sicer zbirajo samo zato, da bi bili manj vidni, tudi sama razume, da se lahko ideja sprevrže v svojo

Ana Dolinar Horvat, Sara Dirnbek

skrajnost, ali v eno od skrajnosti, kar je izziv vsake uprizoritve. Najslabše je ostati na pol poti, prikriti pomanjkljivosti in se delati, da gre res za letališče, za »izgubljene duše«, ki se po njem iščejo in po naključju najdejo, nato pa nadaljujejo iskanje oplemenitene s tem trenutkom naključnega stika, nenadne iskrenosti in dobrote, medčloveške pozornosti in sočutja.

»Jaz se veselim staranja. Končno bom lahko kadila, pila in se prenažirala, ne da bi me grizla slaba vest.«

A vse to je v tem besedilu laž, kajti kako bi sicer opredelili dramaturgijo trajne ondulacije, ki se zanesljivo ravna po pravilih kvalitetnega pisanja in dramaturških običajev, kjer se odrezave replike tepejo z nenadnimi izpovednimi monologi, ki izumljajo toplo vodo s spoznanjem, da človeškega bivanja ni mogoče reducirati na naraščajoče življenjske stroške, pa čeprav gre pri tem za izdatek, kakršen je brez dvoma obisk – najverjetneje edini – švicarske klinike za evtanazijo. Avtoričin posmeh postane celo manj subtilen, če upoštevamo dejstvo, da so vsi »pravi« protagonist v svojevrstnem vakuumu, ne vakuumu letališča, temveč lastnih življenj. Vsi čakajo na novo obdobje, čeprav tisto poslednje, z nestrpnostjo, ki premore neprikrit odmerek nezrelosti: tista, ki je preživela vse življenje na egomanijaškem spidu, si je naenkrat zaželela vrha istrskega hriba, tisti, ki si nikdar v življenju ni drznil vložiti truda v kaj, zdaj naenkrat vzame vajeti življenja v svoje roke, da bi ga končal, žurerja se odločita, da ne bosta več žurirala, nadarjena imigrantka pa se vrže v naročje neznancem, od katerih pričakuje srečo, kakršno ji domače okolje in družina nista mogla ali hotela dati.

»Flipper, na primer, se je ubil na vrhuncu kariere.«

Vsi se tukaj slepijo in čakajo, da jim kdo prižge luč, da bi videli tisto, kar tako ali tako vedo – da je smrt boleča tudi takrat, kadar umiranje ne traja dolgo in ne boli, da profesionalne upornice srednjih let ne bodo rodile in tudi ne bodo našle miru na vrhu hriba, da bo mlada Rusinja morda resda postala Američanka, vendar ji igranje oboe pri tem ne bo pomagalo, da alkoholizem ni samo odvisnost od alkohola in ne preneha, če ne popijemo naročenega šampanjca, da je varnostniku toga logika vsiljena z uniformo, da pa uniformnosti te uniformiranosti ne more več sneti s sebe, da biološka ura teče hitro, emotivna pa še hitreje ...

»Mimogrede, prav imate, da nočete sprejemati tablet od neznancev.«

Njihov »zdaj-in-tukaj« je prenesen v neobstoječi nikjer v zastoju, zato se ne-kraju kot elementarna nesreča pridružuje tudi ne-čas in to skoraj brezplačno, če ne upoštevamo visokih stroškov, ki jih zahteva na letališču vse razen odhoda na stranišče in pitja vode iz tamkajšnje pipe. Kapitalistični raj, kakršen je letališče v času zastoja, dobiva novo razsežnost v izsiljevanju, ki v ekstremnih razmerah postane ekstremno, toda likov iz *Kresnic* to ne zanima, kajti njihova naloga je, da so razočarani, obupani, histerični, melanholični ali za trenutek zlagano srečni.

Viktorija Bencik Emeršič

Brane Grubar

Vsakdo preživlja svojo travmo in se je reši tako, da se izpove in pristane na drugo skrajnost, ki ga prav tako zadovoljuje. Neka stara ljubezen se ni obnesla, starševska privrženost se je izkazala za odvečno, kulturni rasizem je dobil svoj bolj simpatični in neškodljivi obraz, *trafficking* pa še eno logično utemeljitev. Vse je iskreno in vse je resnica, in to ravno zato, ker ni, ker je v prostoru, kjer ni pomembno, ali je resnica neresnica. Ta prostor pa ni letališče, temveč gledališče.

»Razmišljanje o pijači je zame trenutno manj boleče kot razmišljanje o tebi.«

Zaradi vsega tega *Kresnice* še naprej svetijo kot odmev tega, kar želimo vanje vpisati. Za nekoga je luna tista skrajna točka znanega sveta, za nekoga to, kar vidi z balkona, kamor so ga nagnali iz topline notranjosti zaradi razvade nikotinske odvisnosti. Za nekoga je konec sveta zares konec sveta, za nekoga pločnik na drugi strani ulice. Za nekoga so otroci zares največje bogastvo, dokler ga kot starša ne postavijo na stranski tir, za nekoga je smrt naravna, dokler se ne odloči drugače.

»Saj veš, da blazneži ne marajo presenečenj.«

Mikrovalovno pečico in pomivalni stroj zares potrebujemo, kadar ju imamo. Letališče prav tako. Morda to samo pomeni, da nismo pravočasno prižgali luči. In videli, kakšen je svet v resnici.

Prevedla **Seta Knop**

Melita Forstnerič Hajnšek **V VICAH TRANZICIJE**

V Londonu živeča Tena Štivičić, ki je ena najbolj mednarodno prepoznavnih in priznanih mladih hrvaških dramatičark, je *Kresnice* napisala po ekskluzivnem naročilu zagrebskega gledališča ZKM. Praizvedba je bila 12. oktobra 2007 v režiji Janusza Kice. Tudi njen dramski prvenec *Nemreš pobječ od nedelje* so uprizorili leta 1999 v ZKM, v sezoni 2002/03 pa nato v MGL pod naslovom *Spet ta nedelja* v režiji Mihe Goloba. Njeno dramo *Fragile!* so v Slovenskem mladinskem gledališču praizvedli v režiji Matjaža Pograjca leta 2005, *Tri zime* v režiji Barbare Hieng Samobor pa v MGL leta 2016. Nesporno sodi med najbolj uprizarjane sodobne hrvaške avtorice na slovenskih odrih.

Prizorišče drame *Kresnice* je letališče. Izbrala si ga je kot nekakšne vice, idealni medprostor med tukaj in tam, med zdaj in prej, med svobodo prehajanja in totalno ujetostjo, odvisnostjo. Protagonisti so potniki, pa tudi osebe – od stevardes (ki z imenoma Anja in Lena nastopata tudi v drami *Dvije/Dve*) do varnostnika in natakarja, čistilk. Imamo zakonca, zdravljenega alkoholika v srednjih letih, ki naj bi šla na Barbados, hrvaško (to je večkrat poudarjeno) pisateljico, avtoričin alter ego, ostarelelega novinarja, vojnega dopisnika, mlado rusko oboistko, ki odhaja v ZDA za boljšim življenjem, hipohondra, gospoda, ki odhaja na obisk k sinu na Florido ... Vsi ujeti v negotovosti, čakajoči na konec meteža, ki jim meša štrene.

Letališče je najbolj tipični globalni topos, kraj nenehnega kroženja in prehajanja, tranzicije. Vse je v njem – svoboda in represija, medkulturna razmerja, trk svetov, vsi mogoči odnosi, vsa slojevitost sodobne družbe je razgaljena v številnih situacijah in človeških legah. Tak je priljubljeni biotop Tene Štivičić v vseh njenih delih. Letališče je paradigmatični prostor sedanjosti, hitrega življenja, stalnih prihodov in odhodov, sestankov in razhajanj, načetega ravnovesja s samimi seboj in okoljem. Je metafora minljivosti.

Ujetost v letališkem terminalu zaradi vremenskih nevšečnosti (snega, seveda, na pohodu so globalne klimatske spremembe) je najboljši možni preizkus človeške potrpežljivosti, vzdržljivosti, psihofizične kondicije. Niso krivi

teroristi, kar bi bilo običajneje, čeprav je v drami najti tudi pasuse, namenjene antiarabskim stališčem Zahoda. V vseh svojih delih in tudi v tem spretno preigrava številne pereče teme sodobnosti. Avtorica tokrat ni šla globlje v psihološko slojevitost likov in odnosov tako kot denimo v *Fragile!* ali *Treh zimah*. Izpostavila je nosilce in nosilke tipičnih značilnosti današnjosti in skozi njeno sestavo nekakšno širšo, globalno sliko sveta.

Zračna luka simbolizira svobodo gibanja, hkrati pa je strogo kontrolirani kraj. Je pretočno, dinamično, a tudi rigidno, nadzorovano okolje, priročna metafora za tranzicijske čase in negotovost v njem. *Kresnice* tematizirajo prostor in čas prehoda, v katerem se protagonisti znajdejo in zataknejo v skupnem prostoru in času. V fazi negotovega čakanja drug z drugim vstopajo v razmerja, vplivajo na usode drug drugega, nekateri obujajo stara razmerja. Začasnost situacije in večinska anonimnost likov, ki vstopajo v take ali drugačne površine, bežne odnose, vzpostavlja drugačno medčloveško komunikacijo. Neznanci se vpletajo v tuja življenja nehote ali hote in vplivajo nanja.

Ujeti so na letališču med dvema lètoma, nekje na drugem koncu sveta neprespani, v drugem časovnem pasu, z negativnim bioritmom in sfiženimi načrti. Prisiljeni so na čakanje, nervozni, utrujeni, drug drugemu napoti, morda si za vedno posežejo v usodo. Ko sedite zlovoljni, zdolgočaseni na plastičnem stolu nekje in nimate kam, nimate s kom, nimate izbire, ste prepuščeni na milost in nemilost samemu sebi in svojemu razmišljanju. Kar je lahko strašljivo in vir neznanskega nelagodja. A to je seveda le začasna motnja. Ali pa morda ne? Včasih ključne odločitve sprejmete nenačrtovano, kasneje pa se vam zdi, da le zato, da bi prelisčili, ubijali čas.

Na letališkem terminalu se protagonisti srečujejo, izgubljajo, razhajajo, da bi na koncu sredi vseh prepovedi, preprek in po njih izginili v »noči časa«, kot prave kresnice ali meteoriti. Prizori so energično dialogizirani. Grenkoba, otožnost, tragika so vseprisotne. Ko vsi potniki odpotujejo kamor koli že, tudi v smrt (»pomoč pri samomoru plus Švica«, si zapiše v opomnik ena od protagonistk, letališka uslužbenka), za njimi ostanejo le še smeti in delo za letališke čistilke, ki stopajo zadnje na sceno.

Kaj se torej zgodi, ko se sredi tega prehitrega in prehisteričnega časa nepredvideno zaustavimo na mestu? Kaj pomeni taka prisilna zaustavitev? Najprej seveda soočenje s samim seboj. Avtorica izpostavlja zasičenost, utrujenost, naveličanost protagonistov, slo po boljšem življenju. Nič novega, pa vendar vedno znova vznemirljiv material za dramo.

Seveda ne more niti brez cinizma in hard core pasusov, denimo v dialogu s pisateljico, ki je »vodila tečaj kreativnega pisanja v Iranu«, in ostarelim ksenofobnim Oliverjem, ki o multikulturalizmu razmišlja takole: »... ja, to mešanje. Ta multi-kulti. Zakaj se pa živali držijo svoje vrste. A ste že kdaj videli, da bi se mačke mešale s psi, ali pa ... tigri s ... pandami ...«

Pisateljica sama svojo dramo označuje kot zgodbo o ujetnikih v prostorskem in časovnem vakuumu. Čeprav njihove zgodbe niso zelo dramatične, ampak v bistvu vsakdanje, vendarle v posameznih usodah in stikanju preteklosti s sedanostjo prihaja do vznemirljivih zasukov, osebnih dram celo. Hkrati pa čakajoči godotovski

Lena Hribar

hlepijo za neznanim, neuresničljivim. Kot v največji uspešnici Tene Štivičić *3 zime* so tudi *Kresnice* strukturirane v štirinajst prizorov v tradicionalni dramski formi.

Dubravka Ugrešič, rojakinja Štivičićeve, ki prav tako živi zunaj Hrvaške že leta, v svoji knjigi *Karaoke kultura* govori o knjigarnah na letališčih kot tipičnem vzorcu današnje banalizacije kulture nekritičnih potrošnikov. In poplitvenega enačenja vsega z vsem, sle po gedžetih in mediokritetnem egalitarizmu. Letališke knjigarne vam na isti polici ponujajo Shakespeara in *Petdeset odtenkov sive*, nobene strokovne arbitraže ni. Vse je vsemu enako. To je letališče. Zato Ugrešičeva hlepi po majhnih otočkih elitizma. Ena od stevardes v *Kresnicah* pravi: »Včasih se je vedelo, kako se je treba obnašati na avionu. Včasih je gospoda potovala z avioni. Zdaj pa gospoda dela, z avioni pa letajo primitivci.« Kologica ji očita snobizem, a potreba po otočkih elitizma je občutna. In ni le znamenje snobizma.

Drama Tene Štivičić *Fragile!*, ki so jo leta 2005 odmevno uprizorili v Slovenskem mladinskem gledališču v režiji Matjaža Pograjca, je leta 2006 na Borštnikovem srečanju prejela nagrado za najboljšo uprizoritev v celoti. V *Kresnicah* dramski liki niso tako kompleksni in polnokrvni kot v *Fragile!*, bolj tipizirani so, ploskovitejši. Tudi struktura teksta je bolj linearna in preprosteje fragmentirana. Zanimivo pa, da se tudi zadnji prizori v drami *Fragile!* dogajajo na letališču, tudi naslov je v nekakšni zvezi s prtljago na letališču. Torej je ta prostor – kot konkretnost ali metafora – avtorici v vsakem pogledu intriganten.

Zanimivo, da se avtorica s *Kresnicami* približuje srbski kolegici Biljani Srbljanović in njeni drami s podobnim naslovom – *Skakavci/Kobilice*. Zlasti v tonaliteti sta si blizu, v valovanju med melodramatskostjo in resnobnostjo, po ironiji in duhovitih, skoraj avtobiografskih pasusih, po čehovljanskem razmerju med komičnim in tragičnim.

Moje prvo srečanje s Teno Štivičić na njenem domačem terenu je bilo v zagrebškem ZKM leta 2013 na turneji Evropske gledališke konvencije – ETC po šestih državah, na čelu z Dubravko Vrgoč, predsednico te organizacije in tedaj umetniško direktorico ZKM, danes pa zagrebškega HNK. V ZKM si je ekspedicija kritikov, dramaturgov, dramatikov, teatrologov iz vse Evrope, ki smo popotovali med Nemčijo, Švico, Italijo, Slovaško, Slovenijo in Hrvaško, ogledala predstavo – dramski omnibus *Evropa* v režiji Janusza Kice.

Projekt štirih gledališč (zagrebški ZKM, Teatr Polski Bydgoszcz, Birmingham Repertory Theatre in Staatsschauspiel Dresden) je bil zasnovan v štirih jezikih. Skozi niz stereotipov je preizpraševal evropsko identiteto danes in razmišljal o Evropi kot kontinentu, polnem nasprotij in nepremostljivih razlik. Vsak od jezikov je imel svojega interpreta in vsak od tekstov svojega avtorja. Nemški del je prispeval Lutz Hübner, hrvaškega Tena Štivičić, poljskega Małgorzata Sikorska - Mischuk in angleškega Steve Waters. Evropa kot multikulturni kaos z vsemi neznosnimi stereotipi je bila izhodišče predstave.

Najbolj opažen in hvaljen med kritiki je bil prispevek Tene Štivičić. Najbolj grotesken je bil v delu, kjer hrvaški performer-umetnik Krešimir Mikić predstavlja svoj nacionalni projekt, ki kandidira za evropska sredstva v komisiji,

sestavljani iz prizanesljivejšega angleškega birokrata in stroge nemške evroburokratke. Projekcija o Hrvatih, prispelih do Jadrana, kjer da so obračunali z Avari, ima napako v mitu, ki ga prodaja Hrvat Evropi – namreč o miroljubnem, povsem antimilitarističnem narodu. Luknjast je kot švicarski sir. Prepriča naivnega Angleža, nikakor pa ne zadrte Nemke.

Predstava je bila rezultat mednarodnega projekta *Štiri mesta, štiri zgodbe*, v kateri so štirje evropski dramatik napisali tekst na temelju delavnic v vsaki od držav in razprav na družbenih omrežjih twitter in facebook, kjer je široka mednarodna publika leto pred nastankom drame lahko odgovarjala na vprašanja o Evropi.

Oznake, s katerimi tisti, ki radi predalčkajo, najraje označujejo Teno Štivičić, so: »krležijansko-bergmanovsko-almodovarska atmosfera z elementi Zagorke«. Njen teater je urban, zelo oseben, televizičen. In življenje v Londonu ji zelo koristi v kreativnem in produkcijskem smislu. Absolutno gre za nadarjeno, profilirano avtorico, ki popolnoma obvlada metje, dramsko strukturo, dialoge in ima jasno profiliran avtorski rokopis.

Jurij Drevenšek

Ana Dolinar Horvat

Sončka Vidmar

ZAČASNI NAČRT, DOKLER SE NE SPOMNIM ČESA BOLJŠEGA ...

S tako mislijo sem pred slabimi štiridesetimi leti kot študentka in mlad neizkušen človek vstopila v svet aviacije.

Služba stevardese se je zdela hudo atraktivna in avanturistična, delo pa vznemirljivo in dinamično. Skratka – sanjski poklic. Osem let sem na višini 9000 metrov igrala vlogo Lene ali Anje. Sčasoma se je v meni pojavila praznina in zasičenost z neosebnim življenjem po hotelih s kovčkom v roki. Takrat mi je ljubezen prinesla nov načrt: otroka bom imela. Ob materinstvu sem z višine 9000 metrov pristala na letališču.

Vlogo stevardese sem zamenjala z vlogo Cherie. Welcome okence je postalo moje novo delovno okolje. Welcome – kot dobrodošli, tu bomo po najboljših močeh rešili vaš problem. In v petnajstih letih teh problemov res ni bilo malo, še predvsem v času vojne v bivši Jugoslaviji med letoma 1992 in 1995. Slabo vreme, zamude, odpovedi letov, neustrezni dokumenti za potovanje, vse to so bili izzivi službe za sprejem in odpremo potnikov. In če iskreno povzamem: promet se odvija po predvidenem planu – rutina in malček dolgčasa. Kar koli drugega – adrenalin, akcija, intenzivna komunikacija in polnokrvnost trenutkov.

V tekstu *Kresnice* prav vse osebe dobro prepoznam, samo srečala se nisem z njimi že nekaj časa. Obiskale so me ob branju dramskega besedila in me bodo tudi v predstavi, s tem pa odstrle kar nekaj že zaprašenih spominov. Obudile so mi občutja in razmišljanja, povezana z mano osebno v nekih obdobjih in trenutkih, pa tudi z zgodbami in usodami potnikov.

Odpoved leta je na omejenem poligonu letališča običajno sprožila adrenalin na eni in na drugi strani. Situacija je iz vseh udeležениh, tako uslužbencev kot potnikov, pogosto povlekla čustva in sprožila reakcije, ki si jih v normalnih okoliščinah ne bi pripisali. Takšni trenutki ljudi pogosto tudi povežejo. Zato so me situacije in dialogi v tekstu ganili in hkrati tudi nasmejali.

Kako odrešujoče, da smo včasih lahko samo in zgolj ranljivi ljudje, vsak s svojo zgodbo, strahom, ali pa svetlimi sanjami. Preprosto človeški brez zavor in fasad. Kako odrešujoče, da sebe golega lahko deliš z neznancem brez bojazni, da boš izigran ali prizadet, ter tako nehote in nenačrtno spleteš dragocen trenutek. Kako lepo, da s človekom deliš kruh, iskreno misel ali mu podariš svoje razumevanje. In kako nujno, da predpisov in pravil ne upoštevaš vedno.

Zastoj pravi – postoj! Ustavi se! Pretehtaj, premisli, občuti. Lahko si premisliš. In še objava po zvočniku, ki se slabo sliši in je zato slabo razumljiva, te nagovarja: lahko spremeniš smer.

Letalski promet je nepredvidljiv, kakor je nepredvidljivo tudi življenje. Ko gre vse drugače, kot je bilo načrtovano, a se vse izteče, kot je prav, si rečeš: »Še dobro, da je snežilo ...«

Jurij Drevenšek, Gregor Gruden, Jana Zupančič, Jožica Avbelj, Primož Pirnat, Tanja Dimitrievska, Karin Komljanec, Sara Dimbek, Brane Grubar

Tena Štivičič
KRESNICE
(*Krijesnice*, 2007)

Prevedla Alenka Klabus Vesel
Marec 2018

OSEBE:

CLARA – v zgodnjih štiridesetih letih; preprosto elegantno oblečena; ima dober okus, očitno samostojna
 OLGA – 20 let; nenaličena, v običajnih zimskih oblačilih; nevpadljiva; govori z opaznim naglasom, to ni njen materni jezik
 MARTIN – 53 let; šarmanten; zelo umirjen
 OLIVER – v sedemdesetih letih; njegova oblačila ustrezajo – človeku v sedemdesetih; hitro se razburi; hipohonder
 ŽANA in TONI – par; oba v srednjih tridesetih letih; lepo oblečena, nasploh dobrega videza; precej nevrotična; zdravljena alkoholika
 ANJA in LENA – stevardesi, nekaj čez 30 let; prepirljivi; prijateljici, ki funkcionirata kot par
 CHERIE – višja uslužbenka, v službeni uniformi; strogo uradna, včasih pa tudi ne
 BLUE – varnostnik; v uniformi; počasen, nič ga ne vrže iz tira
 FELIPE – natak, v uniformi; v glavnem brezbrizen
 BRENDA – hostesa; mlada; seksi
 SNAŽILKI (ROZITA in AJŠA), letališki uslužbenki, članici osebja

Osrednja stvar v prostoru je informacijska tabla »odhodi-prihodi«, taka starinska z obračajočimi črkami, in velika ura, ki visi nekje v zraku. Tabla in ura sta ves čas tam, ne glede na to, na katerem delu letališča se odvija dogajanje. Gibljemo se po letališču, spremljamo naše like, vse je eno samo kroženje in ponavljanje, tako kakor se pač gibljemo po letališčih. Kamor koli se odpraviš, se zmeraj spet znajdeš na istem kraju. Ali na kakšnem drugem, ki je videti enako.

SREČANJE

Hodnik ali nekakšna čakalnica. Ni ravno hodnik, pa tudi avla ne, nekakšen prostor pač z vrsto plastičnih stolov neprivlačne barve.

Na enem od stolov potrpežljivo sedi Martin.

Vstopi Clara, pravzaprav privrši noter. Tako Clara vstopa.

CLARA (*mrmrajoč sama pri sebi*): Pizda materna.

Zagleda Martina. Obstane kot prikovana, tudi on opazi njo, oba sta presenečena.

MARTIN: Clara.

CLARA: Martin.

Tišina.

Clara, kot da bi hotela nekaj reči, a pravzaprav ne reče nič, namesto vprašanja spravi iz sebe samo nekakšen zvok.

MARTIN: ... težave ... v zvezi ... z mojim potnim listom – pa ti –

CLARA: Ma daj, sami kreteni! ... Kreteni, ampak zagrizeni pa do konca – ni hujše kombinacije.

On se zasmije.

MARTIN: Se pravi, da imaš problem, oni te pa ne razumejo.

CLARA: Nisem kaj dosti napredovala v zadnjih dvajsetih letih, a?

MARTIN: Dvajset let.

CLARA: Devetnajst.

MARTIN: Super zgledaš.

CLARA: Ma, daj ... celo noč sem že na poti. Vsa sem ... Drugače gotovo ne bi zgledala devetnajst let starejša kot takrat, ko si me zadnjič videl.

MARTIN: Še zmeraj sem deset let starejši od tebe.

CLARA: Ja ... to je pa res.

Zasmejeta se. Se usedeta drug poleg drugega.

Tišina. Rahlo mučna.

CLARA: In? Kakšni so tvoji grehi?

MARTIN: Potni list mi je potekel.

CLARA: Uf, lahko se kar takoj fentaš.

On se ne zasmije. Samo rahlo se nasmehne.

CLARA: Hecam se.

MARTIN: Vem.

CLARA: Ti povem, da imam poln kufer teh

»varnostnih« ukrepov. Danes lahko že vsak trotelj uvaja nove predpise. V bistvu je pa vse samo zato, da bi iz nas izmolzli še več denarja. A ne morejo sprejet ene svetovne deklaracije o varnostnih pravilih? A ti veš, kolikokrat sem na letališču že morala kupiti novo, večjo torbo, zato ker je dovoljen samo en kos ročne prtljage! In kolikokrat sem bila primorana pustiti kakšno dragoceno stvar. Enkrat sem pustila fotoaparati! Ej! Sploh pa, kateri terorist, ki vsaj malo da nase, bi se pa šel razstreliti tukaj? Res imajo visoko mnenje o sebi.

MARTIN: Upam, da jim tega nisi rekla.

CLARA: Nisem. Ampak poslušaj to: spravili so se na eno mlado punco, ki je priletela iz Indije. V Indiji si je nakupila goro cigaret in pijače – je pač še v letih, ko lahko brez prestanka inhaliraš skoz vse telesne luknje, pa še vseeno dišiš po mleku – oni so jo pa napadli, kot da je najhujši kriminallec.

MARTIN: In ti si se vmešala –

CLARA: Morala sem se. Potem me je pa ena policajka začela zasliševati – kdo pa ste vi – gleda v moj potni list – vidim, da veliko potujete – ja, potujem – kako pa to, da toliko potujete – a je to zločin – in pisateljica da ste – ja, sem – a ste napisali kaj, kar sem jaz mogoče brala – hja, pravzaprav dvomim – in kam greste zdaj – na Hrvaško – kaj pa boste tam – pisala bom – kaj boste pa pisali, kaj zanimivega? – hja, ljubezenska zgodba bo – a dajte no? – ja. Dogaja se na letališču. Ljubezenska zgodba o letališki uslužbenki in samomorilskem napadalcu. Ob tem je rahlo trznila, ampak odnehala pa ni! O, a res? – Ja, sem rekla. Tragičen splet okoliščin. Ampak ljubezen premaga vse in tako ga ona prepriča, da se odreče svoji veri in sprejme mesto blagajnika v letališkem duty free shopu.

Martin se zasmije.

MARTIN: In tako si zdaj tukaj.

Clara skomigne z rameni.

CLARA: »Samo še nekaj rutinskih vprašanj.«
Tišina.

CLARA: Pa drugače?

MARTIN: Nič. Ti si v redu, ne?

CLARA: Ja, v redu sem. Kar v redu.

MARTIN: Berem tvoje knjige.

CLARA: A ja?

MARTIN: Nagrajevana in kontroverzna – točno to, kar si zmeraj hotela bit.

CLARA: In »svetovljanka«, to si pa pozabil.

MARTIN: Saj to si tudi.

CLARA: Ma, ni bilo čisto – stvari so se preprosto zgodile. S čim se pa ti ukvarjaš? Že dolgo nisem zasledila nobenega tvojega pisanja –

MARTIN: Ne pišem več. Časopisi so postali brez zveze. Želodec se mi je obračal od vseh teh potovanj. Na bruhanje mi je šlo ob vseh teh ljudeh, ki sprožajo nove in nove vojne.

CLARA: Vem.

MARTIN: V bistvu si bila ti tista, ki je zabila prvi žebelj v krsto.

CLARA: Jaz? Kako?

MARTIN: Ko sem začel državljske vojne uporabljat kot izgovor, da sem lahko letel nekam, kjer sem se sestal s tabo – to je bil v bistvu začetek konca.

CLARA: Znala sva prebedet cele noči v debatah o »žgočih temah«! Ni bila vse samo zabava ...

MARTIN: Ne, vse ne, večidel pa.

Kratka tišina.

CLARA: Kako pa kaj tvoja žena?

MARTIN: Odlično.

CLARA: Res? To me pa veseli!

MARTIN: Njen drugi mož je lastnik neke družbe za mobilno telefonijo ali nekaj podobnega – še malo, pa si bo lahko kupil cel kontinent.

CLARA: Žal mi je.

MARTIN: Brez potrebe. Boljše tako za oba. Ona ni bila ... pa tudi jaz nisem bil.

CLARA: Čudno. Delovala sta zelo povezano, bi se lahko reklo.

MARTIN: Ja.

Tišina.

MARTIN: Kam greš pa zdaj?

CLARA: Na obisk k očetu. Zdaj živi na Hrvaškem. V Istri. Hišo ima v majhnem srednjeveškem mestecu na hribu.

MARTIN: Kako je kaj z njim?

CLARA: V redu je. Zdrav. Prideluje zelenjavo. Zameri mi, ker mu nisem podarila vnučka. Pred kratkim mi je rekel: »Za boga milega, ti ga samo spravi na svet, pa če ga potem tudi pogledaš ne več.«

Martin se zasmije.

CLARA: Pa saj veš ... nikoli ni časa ... in ... pravzaprav ... to v bistvu ni moj stil.

MARTIN: Ni. Vem.

CLARA: Večkrat sem mu že predlagala, da bi kakšnega posvojila. Saj veš, koliko je teh otrok vsepovsod ... ampak je nekam skeptičen do tujih genov.

MARTIN: Kdo bi si mislil, a ne?

Še malo smeja.

CLARA: Pa ti? Kam greš?

MARTIN: V Švico.

CLARA: Na smučanje?

MARTIN: Mhm.

CLARA: Daj, ne laži!

MARTIN: Prosim?

CLARA: Nikoli nisi smučal. Pa tudi ne zgledaš, kot da si v tem vmesnem času začel.

MARTIN: Ne, a ne?

Drugega odgovora pa ne da.

CLARA: No, kaj? A pereš denar? Greš v sanatorij?

MARTIN: So stvari, ki jih pri njih delajo ... civilizirano.

CLARA: Se strinjam. Katere stvari?

MARTIN: Kaj? Dajva, pustiva to. Ni zanimivo.

CLARA: No, prav, in kaj delaš zdaj, glede na to, da sem uničila najbriljantnejši novinarski um generacije?

MARTIN: Hvala. Tudi sam si včasih v spominih tako laskam.

CLARA: S čim se torej ukvarjaš?

MARTIN: Trgovino imam.

CLARA: Ti imaš trgovino?

MARTIN: Mhm.

CLARA: Ti? Trgovino?

MARTIN: Mhm.

CLARA: In kaj prodajaš?

MARTIN: Vintidž oblačila.

CLARA: Vintidž oblačila?

MARTIN: A ti slabo slišiš?

CLARA: Ne razumem ... kako si –

MARTIN: Trgovina je bila Evina. Ko sva se razšla, mi jo je pustila. Ona je ne potrebuje več. Najbrž razmišlja o tem, če bi kupila ...Vogue, na primer. Najprej se nisem mislil ukvarjat z njo. Samo za kratek čas, dokler je ne prodam ... in poglej ...

CLARA: Ti si lastnik trgovine.

MARTIN: In da boš vedela, to je bil najboljši posel, kar sem jih kdaj imel.

CLARA: Je bil?

MARTIN: Je. Je.

CLARA: Nikoli ne bi pomislila ... da boš ...

MARTIN: Ja. Jaz sem pa zmeraj vedel, da boš ti ... vse to ...

Tišina.

MARTIN: Ni ti bilo treba ... kar izpuhtet.

CLARA: Trikrat si me zapustil.

MARTIN: Vem. Žal mi je.

CLARA: Vem.

MARTIN: Vseeno bi lahko –

CLARA: Samo tako sem lahko.

On pokima.

CLARA: Veš, zmeraj sem si mislila, da te bom kdaj srečala na kakšnem letališču.

Tišina.

CLARA: Marsikaj sem ti hotela povedat. Več kot deset let sem ti imela toliko stvari za povedat. Potem so se pa kar nekam izgubile ... Ničesar več se ne spomnim.

MARTIN: Misliš, da jih ne bi mogla ... izbrskat?

Clara se zamisli.

Vstopi Cherie, v uniformi. Če ne bi bila tako stroga, bi bila lepa.

CHERIE: Gospod ... Martin Grey?

MARTIN: Ja?

CHERIE: Stopite z mano, prosim.

Martin se zastrmi v Claro. Dolg trenutek omahovanja.

CHERIE: Gospod ...?

CLARA: It moraš.

MARTIN: Clara –

Martin se za Cherie obotavlja napoti proti izhodu.

Ozre se in pogleda Claro.

Clara zamišljeno obsedi.

Čez nekaj trenutkov se pojavi policist z njenim potnim listom v roki.

POLICIST: Gospa Bello?

CLARA: Ja?

POLICIST: Kar semle.

**ODGOVOREN ČLOVEK REDNO PREGLEDUJE
VELJAVNOST SVOJIH POTNIH LISTIN**

Zelo navaden večnamenski prostor. Trenutno služi kot pisarna. Stene so prekrite s plakati: kaj imeti pri sebi in česa ne, kadar potujemo. Na sliki orožje, prekrizano z rdečima črtama. Zraven slika s sirom in mesom, prekrizanima z rdečima črtama. Znaki za prepoved kajenja, prepoved uporabe mobilnega telefona, prepoved vnašanja hrane in pijače.

Cherie sedi za mizo. Martin sedi na stolu nasproti nje.

Ona ga gleda, v roki drži njegov potni list.

CHERIE: Niste videt bolni.

MARTIN: Pa sem.

Ona ni prepričana.

MARTIN: Če primerjate s fotografijo?

Pokaže na potni list.

CHERIE: No, na fotografiji res boljše zgledate. O tem ni dvoma.

MARTIN: Hvala.

CHERIE: Lahko je seveda tudi samo to, da ste na fotografiji mlajši in zagoreli.

MARTIN: Ja. Razumem, kaj mislite.

CHERIE: Spravljate me v zelo težek položaj.

MARTIN: Verjemite, da nenamerno.

CHERIE: Pa vseeno –

MARTIN: Ja. Razumem.

Tišina, medtem ko ona premišljuje.

CHERIE: Pa je to zakonito?

MARTIN: Kaj, če je zakonito?

CHERIE: To ... kar načrtujete.

MARTIN: Ja. Popolnoma zakonito. V Švici.

CHERIE: A ni bila Švica nekoč država, kamor so ljudje odhajali, da bi si rešili življenje?

MARTIN: Ja, res je.

CHERIE: Mislite, da se jim ne da več? Da so se naveličali tega slovesa?

MARTIN: Mislim, da to nima nobene zveze s tem.

CHERIE: S čim pa?

MARTIN: Mislim, da gre v tem primeru za skupino

ljudi ... s precej naprednimi pogledi na stvari.

CHERIE: Vam se zdi to napredno?

MARTIN: A vam se ne?

CHERIE: Moje mnenje ni pomembno.

MARTIN: No, glejte na to kot ... v bistvu gre za odrešitev.

Ona zavzdihne.

CHERIE: Še zmeraj ne razumem, kako da niste pred odhodom preverili veljavnosti potnega lista.

MARTIN: Ne glede na to, da gre za tak primer?

CHERIE: Glede na to pa še sploh. Nujno je vsake toliko preverit veljavnost potnih listin, se vam ne zdi? Še posebej, če se odpravljate na pot. In to na tako pomembno pot.

MARTIN: Ja, imate prav. Najbrž je bilo to zaradi vznemirjenja.

CHERIE: Kako se vam je sploh posrečilo prit do sem?

MARTIN: Zgleda, da vaši kolegi niso vsi tako pozorni kot vi.

CHERIE: Res je, kar pravite. In to vzbuja skrb. Glede na čas, v kakršnem živimo.

MARTIN: Se popolnoma strinjam. To, da ste me ujeli, je pravzaprav pomemben dosežek, čeprav je zame velika smola.

Ona ga gleda, poskuša prodreti v njegove misli. Še vedno je sumničava.

CHERIE: Tudi če vas jaz spustim skoz, vas oni na svoji strani še vseeno lahko prestrežejo.

MARTIN: Samo če bodo tako pozorni, kot ste vi.

CHERIE: Upajmo, da ... Ne vem. Menda ne pričakujete, da bom rekla, upajmo, da ne bodo?

MARTIN: Nikakor ne. Lahko pa predlagam, da to prepustiva usodi. Če se vi lahko sprijaznite s tem in me spustite. Tako ali tako poteče šele jutri. To bi lahko šteli kot olajševalno okoliščino.

Ona spet premišljuje.

CHERIE: Ampak kaj, ko se mi sploh ne zdite tako bolni.

MARTIN: Ne vem, kaj bi lahko ukrenil glede tega.

CHERIE: A imate mogoče pri sebi kakšen zdravniški izvid?

MARTIN: Žal so vsi papirji že tam, na kliniki v Zürichu.

CHERIE: Razumem.

MARTIN: Glejte, stvar je v tem, da je treba odpotovat v drugo državo. Človek mora bit popolnoma samostojen, bister in razsoden, pa tudi telesno še toliko pri močeh, da lahko prenese potovanje. In prav zaradi tega mora človek sprejet to težko odločitev včasih že več mesecev prej, preden se njegov čas izteče.

Tišina.

CHERIE: A je to mogoče?

MARTIN: Tako pač je.

CHERIE: Hočete reč, da bi lahko živeli še več mesecev?

MARTIN: Ja, nekaj mesecev.

Ona premišljuje.

CHERIE: V tem primeru imate torej dovolj časa, da se vrnete domov, si priskrbite nov potni list in kljub vsemu pravočasno pridete v Švico, še preden ...

MARTIN: To me ne mika preveč.

CHERIE: Vem. Najbrž si ne želite preživljat svojih poslednjih dni v vrsti pred šalterjem. Ne glede na to, kako pomembo je imet veljavne potne listine.

Ga spet skrivoma opazuje.

CHERIE: Precej mirni ste, glede na situacijo.

MARTIN: Bi vas bolj prepričal, če bi jokal?

Ona ga prestreli s svarečim pogledom.

MARTIN: Sprejel sem to odločitev. Že pred nekaj časa. In tudi vse, kar ta odločitev potegne za sabo. Če bodo zdaj v to mojo odločitev posegle neke nepredvidene okoliščine, ne bom več tako miren. In prosim, ne vzemite tega kot grožnjo.

CHERIE: Ne. Saj razumem.

Spet je v hudi zagati.

CHERIE: Takole bova naredila. Jaz bom zamižala in vi boste odšli. Poskusite se vkrcat na avion, takoj ko bo mogoče. Samo upate lahko, da se bo ta sneg unesel, drugače ... no, ne bova zdaj na pamet ugibala. Preprosto nismo bili dovolj pozorni. Se pač zgodi.

Martin se nasmehne.

MARTIN: Hvala. Zelo ste prijazni.

Ona zapre oči.

CHERIE: Odidite zdaj. Ne vidim vas.

Martin odide.

Čez nekaj trenutkov se vrne. Ona odpre oči.

CHERIE: Kaj delate?! Odidite že!

MARTIN: Skupaj z mano je čakala ena gospa. Zdaj je ni več tam. A mogoče veste, kje bi jo lahko našel?

CHERIE: Ne vem.

MARTIN: Seveda. Seveda. Pa bi mogoče lahko vprašali?

CHERIE: Mižim.

Martin odide.

CHERIE: Kdor ni skrit –

Odpre oči.

CHERIE: Hm, ni ga več.

Vzame majhen diktafon in začne govoriti vanj.

CHERIE: Opomnik zame. Razišči »pomoč pri samomoru« plus Švica. Mogoče »human samomor«? Na naslednjem sestanku osebja sproži vprašanje v zvezi s splošno varnostjo.

Malo počaka.

CHERIE: Splošna pravna vprašanja. Varnostna vprašanja, ki se zastavljajo.

PADA, NE BO SE OBDRŽAL

Lena in Anja, stevardesi, ki trenutno nista v službi, sedita na visokih barskih stolčkih v letališkem baru. Neonski napis »Casablanca«.

Natakar se prestopa za točilnim pultom. Skozi velika letališka okna vidimo, da zunaj sneži, vse je sivo.

LENA: Ne bo se obdržal, ni šans.

ANJA: Mogoče pa. Ne vem.

LENA: Ni šans.

ANJA: To je ta poletni sneg. Hitro ga pobere.

LENA: Poletni sneg? Poletni sneg?!

ANJA: Pa dobro, saj veš, kaj mislim.

LENA: Nima šans.

ANJA: Saj ti pravim, da ne bo dolgo. Spijeva čaj, pa naju bojo poklicali.

LENA: A nama prineseš dva čaja.

ANJA: Črna. Enega z mlekom. Hladnim. In z medom. Enega pa z limono. In s sladkorjem. Rjavim.

Natakar prikima.

LENA: In dve vodki.

ANJA: Ah, daj.

LENA: Ti kar mene poslušaj.

ANJA: Vodke ne bova, hvala. Samo čaj.

Natakar čaka.

LENA: Seveda jo bova, daj, sprosti se.

ANJA: Jaz ne bom. Samo eno vodko.

LENA: Saj ti ni treba. Kakor veš. Ti kar prinesi dve.

ANJA: Jaz ne bom.

LENA: Jaz bom.

ANJA: Kaj pa, če naju pokličejo –

LENA: Ne bojo naju poklicali.

ANJA: Lena –

LENA: Pa dobro, no. Če naju pokličejo, pa kaj, sva pač spili eno vodko.

ANJA: A si ti že sploh kdaj spila samo eno vodko?

LENA: Kdaj si pa ti nazadnje spila kakšno vodko, ne da bi zraven težila?

ANJA: Prav. Ne bom težila in ne bom pila. Sedela bom tukaj in bom tiho.

LENA: To bi pa res rada videla.

Molčita. Natakar pred Leno postavi dva kozarca vodke. Lena mu pokima.

ANJA: Ej, a veš kaj! Kupila sem srečko.

LENA: Nisi tiho.

ANJA: Kupila sem srečko. Za avto. Kabriolet. En tak občutek sem dobila, vem, da se zdi totalno mimo, ampak saj veš, kako je, če te obide en tak občutek. Da mogoče lahko zadeneva avto.

LENA: Ni šans.

ANJA: Jaz pa mislim, da so. Da se mogoče lahko zgodi kaj dobrega.

**DOPUST JE ZA NORMALNEGA ČLOVEKA
NAPORNA REČ**

Spet nekakšna čakalnica. Žana sedi na enem od stolov, razporejenih v vrste. Okrog nje torbe, vrečke, časopisi, polno stvari. Na tleh v bližini je škatla za klobuk. Na sosednjem stolu pa še toaletna torbica in nekaj vrečk iz duty free shopa. Žana si ogleduje kozmetični izdelek, ki ga je vzela iz ene od vrečk.

Vstopi Toni s kupom majhnih papirnatih vrečk v rokah, cel asortima izdelkov iz verižne restavracije.

TONI: Nobenih obvestil ni. So mi pa dali letak, na katerem nas pozivajo, da prijavimo kakršno koli sumljivo vedenje.

ŽANA: Veš, da.

TONI: Na.

Vse papirnate vrečke odloži na enega od praznih stolov zraven Žane.

ŽANA: Sem ti rekla, da bi moral vzet s sabo plašč.

TONI: Noben normalen ne bi vzel s sabo zimskega plašča. V tem letnem času. In letiva na Barbados!

ŽANA: Pa ne da misliš, da si normalen.

Toni povesi glavo. Žana ima prav.

ŽANA: Moral boš nosit mojo škatlo s klobukom.

TONI: Niti pod razno!

ŽANA: Daj no! Poglej, koliko imava stvari – v čem je problem?

TONI: Ko bova prišla tja, si boš lahko kupila slamenik na vsakem vogalu.

ŽANA: Ta je Miu Miu.

TONI: Mijav brljav. A si ga ne moreš dat na glavo?

ŽANA: K zimskemu plašču?!

Toni zavije z očmi.

TONI: Kava s posnetim mlekom.

Ji poda skodelico.

TONI: Frutabela. Negazirana mineralna. Sveža sadna solata.

ŽANA: Super.

Žana iz ene od vrečk vzame korenčkovo pecivo.

ŽANA: Sem mislila, da sva sladkor opustila.

TONI: Jaz tega ne bom zdržal brez sladkorja.

Ona ga pogleda. Nežno.

ŽANA: Daj no. Seveda bova zmogla.

TONI: Ja, saj, ja. Seveda bova. Samo se pa vseeno sprašujem, a veš, resno se sprašujem, kaj naj človek dela na dopustu, če ne pije.

Žana se zamisli.

ŽANA: Saj vem.

TONI: Počitnice na morju, plaža, prva stvar, na katero pomisliš, je jasno –

ŽANA: Koktejl.

TONI: Slamniki – koktejli. Ples – koktejli. Sončne opekline – koktejli.

ŽANA: Hodila bova na srečanja. Vsak dan bomo imeli srečanja.

TONI: Super. Počitnice na plaži – in skupinska terapija! Genialno.

ŽANA: Jaz bom spet začela kadit.

TONI: Ti to resno?

ŽANA: Ja. Cigarete. Joga. Knjige. Sončenje. Cigarete. S sabo imam tri knjige o jogi. In cede z jogo. Bomo videli.

Razkaže mu vse kreme za sončenje, ki jih je kupila.

ŽANA: Ta je zame. Faktor 60, za obraz. Faktor 20, za prvih nekaj dni. Potem pa osmica. Ne, zate je tale.

Toni vzame tubo in si jo ogleduje.

TONI: A ne moreva oba uporabljat istih?

ŽANA: Ne, ker so moje za svetlo in suho kožo. Tvoje so pa za mastno.

TONI: A si mi kupila –

Žana vzame iz vrečke še en izdelek.

ŽANA: Čičkovo olje v spreju. Za suho in razdraženo lasišče.

Zadela je pravo. Toni se nasmehne. Bežen poljub. Toni pregleduje tube, lončke in stekleničke.

TONI: »Z izvlečkom smaragda«. Madona, kaj vse ljudje vnašamo v telo –

ŽANA: Kaj misliš s tem vse?

TONI: Vse! Vse, kar jemo, pijemo, vdihavamo, vsrkavamo, vse, kar si vtiramo, masiramo, vtepavamo, v kar se zavijamo, s čimer se posipavamo, vse, kar trpamo vase, kar goltamo, razmazujemo.

ŽANA: Res je. Čeprav, če že govoriva o škodljivih učinkih, je pri meni vodka vseeno na prvem mestu.

TONI: Čudež vseh čudežev bo, če bojo naša telesa biorazgradljiva.

Žana zmajuje z glavo. Srka kavo. Odpre posodo s sadjem in začne jesti.

ŽANA: Pa koga briga! Saj bomo mrtvi.

TONI: To že. Ampak kaj pa, če bova imela otroka.

Žana za trenutek obstane in pretehtava to misel.

Nasmehne se. In se spet zresni.

ŽANA: Počasi. Nisva še tam.

TONI (*z glasom učiteljice*): Najprej morava bit v stanju izpeljat ene počitnice na morju, šele potem pridejo na vrsto ambicioznejši projekti.

Žana se nasmehne. Toni vstane, nemiren je.

TONI: Grem pogledat, če se da zvedet –

ŽANA: Joj, daj, sedi pri miru vsaj dve minuti. Drugače bom šla tebe prijaviti!

Toni se usede. Še naprej je nemiren.

ŽANA: Kaj ti je?

TONI: Nič.

ŽANA: Nervozen si.

TONI: Nisem. Čakanje mi gre na živce. Popil sem že šest sokov.

Žanin mobilni telefon se na kratko oglasi. Dobila je sporočilo. Toni zavije z očmi. Začne jesti pecivo. Žana se takoj postavi v obrambno pozicijo.

ŽANA: Pa dobro, no!

TONI: Na dopustu sva.

ŽANA: De facto še nisva. Nisva nikjer.

Žana bere sporočilo. Toni, bolj sam sebi.

TONI: Kaj, a potem se pa to ne šteje?

Ona se smehlja.

ŽANA: Od Marka je. Piše: »Srečno pot in ne pozabita pretegovati noge na letalu.«

TONI: In kaj naj bi to pomenilo?

ŽANA: Kako to misliš?

TONI: Saj nama je že včeraj zvečer zaželel srečno pot.

ŽANA: Ja, in?

TONI: Jebiga, veš, kaj, malo preveč lazi za tabo.

ŽANA: Ah, daj no! Marko je prijatelj!

TONI: Ja, ja. V redu. Prijatelj. Ampak dajva midva, mislim, dajva to malo razčistit.

Ona zavzdihne.

TONI: Okej. Če dovoliš. Torej, Marko je tvoj prijatelj.

ŽANA: Najin prijatelj je.

TONI: Ja, prav, najin prijatelj. Ampak kadar kliče, kliče na tvoj telefon, a je tako?

ŽANA: Samo takrat, kadar ne kliče na stacionarca.

TONI: V redu. Ja. Samo takrat. Čeprav grem staviti, da na stacionarca kliče samo zato, da ne bi zgledalo, kot da kliče samo na tvoj mobilni. Ampak pustiva to.

Ona spet zavzdihne. Potrpljenje ...

TONI: In včeraj zvečer je poklical. Na dobrega starega stacionarca. Malo sta poklepetala, ti si se smejčkala in hihitajčkala, točno tako kot zdajle, in do tukaj je še vse lepo in prav. In potem ti je zaželel lep dopust –

ŽANA: Nama!

TONI: Rekel je »pa lepe počitnice«. Iz tega se ne da razbrat, če to vključuje tudi mene.

ŽANA: Ja, imaš prav. Ne da se razbrat. Je pa mogoče predpostavljat, da če se boš ti imel zanič, se tudi jaz ne bom imela fenomenalno. Ampak prosim. To je samo predpostavka.

TONI: Skratka, zaželi nama lepe počitnice. Poslavljata se, se še malo hihitata in nazadnje odložita slušalko.

ŽANA: Ja. In?

TONI: In kaj ti ima, pizda mu materna, takoj naslednji dan za pošiljat esemes in ti še enkrat, jovo na novo, zaželet lepe počitnice. Če to ni več kot očitno pecanje.

ŽANA: Paranoičen si.

TONI: Kako to, da jaz pa ne dobivam esemesov? Kako to, da meni pa ne pošlje esemesa in ne napiše: »Dragi Toni, upam, da se bosta na počitnicah imela fantastično, da se bosta malo spočila in seksala do onemoglosti.«

Ona zavzdihne.

TONI: »Upam, da se bosta vrnila lepo zagorela, in upam, da avion ne bo strmoglavil.«

ŽANA: Okej. Daj ustavi konje, lepo te prosim! Dajva malo razmisliť ... kaj pravzaprav vse tole pomeni?

On vzame iz torbe še eno frutabelo in se je loti.

ŽANA: Koliko frutabel si pa kupil?

On pogleda v vrečko.

TONI: Devet.

Žana mirno, z veliko potrpljenja nadaljuje:

ŽANA: Okej. V redu. Pojejva torej vsak eno frutabelo in dajva razčistit –

TONI: Nisem otrok. Zakaj se pogovarjaš z mano, kot da sem otrok?

ŽANA: Zato ker si ves znerviran. In sem zaradi tebe tudi jaz vsa znervirana. Ampak meni vse skupaj ne bo ratalo, če bom vsa znervirana. Bistveno je, da se ne znerviram! Vse sem splanirala in vse imam pod kontrolo in ne bom se ti pustila znervirat!

Povzdignila je glas in zdaj se ozira okrog, ker se je tega zavedela. Toni stresa s sebe koščke frutabele.

ŽANA: Okej, pomiriva se in dajva bit stvarna.

Toni se je zamislil.

ŽANA: Strah te je letenja. Razumem.

TONI: Ni me strah letenja.

ŽANA: Saj je razumljivo. Kdo trezen in čist se ne bi bal letenja?

TONI: Bom že zdržal.

ŽANA: In oba sva napeta. Dopust je naporna reč, saj veš, za vse. Hočem reč, tudi če nisi ... mislim, saj veš ... Tudi če si normalen. Vsi se na začetku težko sprostijo.

TONI: Jaz nisem napet.

ŽANA: Pa si.

On strmi predse.

ŽANA: Kaj pa si potem?

On molči. In jo samo gleda.

ŽANA: Toni? Kaj je? Povej. Toni, povej mi.

TONI: Blazno te imam rad.

Z dlanmi objame njen obraz in jo poljubi. Trdno jo drži.

ŽANA: Tudi jaz te imam rada. Kljub vsem paranojam in nevrozam si še vedno moj najljubši alkoholik.

TONI: Spal sem z eno.

Tišina.

TONI: Samo enkrat.

ŽANA: Zakaj?

TONI: Ne vem.

ŽANA: Kdaj?

TONI: Pred tremi mesci. V Zürichu.

Tišina.

ŽANA: A je kakšna iz službe?

TONI: Ne. Bila je ... Ne.

Žana prikimava. Tako torej.

TONI: Žana, Žanika ...

ŽANA: Kaj je to za ena?

TONI: Ne vem.

ŽANA: Kako ne veš? Si kar pohopsal eno iks epsilon?

TONI: No, ne. Hočem reč ... bila je stevardesa na mojem letu.

ŽENA: Fukal si s stevardeso?

TONI: Žana ... jaz ... to ...

Poskuša se je dotakniti, ampak ona se strese s takim gnusom, da je čisto šokiran. Žana se usede nazaj in boljši v prazno. Toni jo gleda in čaka. Mine minuta. Neskončno dolga.

ŽANA: Jaz zdaj grem.

TONI: Kaj? Kam?

ŽANA: Da ne bi slučajno prišel na idejo, da prideš za mano.

TONI: Žana –

ŽANA: Prisežem ti, da –

Stavka ne dokonča. Ne prenese pogleda nanj. Vzame

torbico, ženska nikoli ne odide brez torbice. Vse

drugo pusti tam. Odide. Toni še naprej sedi. Začne

zlagati vrečke, ne zaveda se, kaj dela, nekaj pač dela.

Preneha zlagati. In obsedi med vsemi tistimi trapastimi vrečkami.

**NUJNA MEDICINSKA POMOČ ALI NEKAJ TEMU
PODOBNEGA**

Zelo preprosto opremljena ambulanta. Oliver leži na

eni od zločljivih postelj. Clara vznemirjena sedi na

drugi. Drug od drugega sta ločena z zaveso. Clara ves

čas globoko diha v papirnato vrečko.

CLARA: A ste v redu?

OLIVER: Sem, hvala. Sploh pa, dobil sem, kar sem

iskal. Kaj sem pa šel izzivat usodo na tekočih

stopnicah. To je tako, kot da bi poskušal premagat

računalnik v šahu.

CLARA: Tudi jaz vam nisem bila ravno v pomoč.

OLIVER: Tekoče stopnice. Že ideja je skregana z logiko.

CLARA: Mmm.

OLIVER: Poznal sem gospoda, ki se mu je plašč ujel

v tekoče stopnice. Udaril se je v glavo in si izpahnil

ramo. En mlad specializant na urgenci mu je

postavil popolnoma napačno diagnozo. V trenutku

se je znašel pod nožem. Razrezali so ga čisto po

nepotrebem. Ko so ga nazadnje pokrpali, so mu

samo rekli, da se opravičujejo, in ga poslali domov.

Ampak njega so mučile strahotne pooperativne

bolečine in je moral jemati analgetike. In ker je bil

star že čez sedemdeset in je že bolj slabo videl, je

vzel preveliko dozo in taisti želodec, ki so mu ga

maloprej zašili, je dobesečno eksplodiral. Človek je

v rešilcu izkrvavel.

CLARA: O bog.

OLIVER: Ja, ja. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem šel na

tekoče stopnice. Rajzefiber. Zaradi njega sem bil

nerazsoden.

Nenadoma se panično zgrabi za prsi. Iz notranjega

žepa suknjiča potegne potni list. V trenutku se

pomiri. Clara je še naprej osredotočena na dihanje in

zatopljena v svoje misli.

OLIVER: Malo premladi ste za bolečine v prsih, če

smem pripomnit.

CLARA: Nič hudega ne bo. Hvala, da ste mi pomagali.

OLIVER: Je že v redu. Hvala vam, da ste mi pomagali
vstat.

CLARA: Sploh ne bi padli, če ne bi jaz dobila napada.

OLIVER: Ah, ne, padel bi.

Ona odloži papirnato vrečko.

CLARA: Tole je bedarija. Kako naj bi to pomagalo?

Dihanje v papirnato vrečko. Sedem požirkov vode

in nehaš kolcat. Zliješ za nekom vedro vode in to

prinaša srečo.

OLIVER: Ni stvar v številu požirkov, bistveno je, da

človek spravi vase vodo, ne da bi vmes vdihnil. Če

pa hiperventilirate, se vam preveč zniža ogljikov

dioksid. In zato se vam vrti. Z dihanjem v papirnato

vrečko ta ogljikov dioksid, ki ste ga pravkar

izdihnili, vdihnete nazaj in tako vzpostavljate

ravnovesje.

CLARA: O ...

OLIVER: Kako je pa z zlivanjem vode, pa ne vem.

CLARA: Ne? Mislim, da gre za bolgarski običaj. A ste

zdravnik?

OLIVER: Ne. Sem pa star.

CLARA: Oh. Bravo. Mislim, ne zato, ker ste stari,

ampak zato, ker toliko veste. Hočem reč, nič

slabega ni v tem, da ste stari –

OLIVER: O, pa je, še kako je slabo.

CLARA: Jaz se veselim staranja. Končno bom lahko

kadila, pila in se prenažirala, ne da bi me grizla

slaba vest.

OLIVER: Kako ste pa do zdaj kaj pri zdravju?

CLARA: Dobro.

OLIVER: Sinusi čisti? Ledvice brez kamnov? Jetra,

slinavka, jajčniki?

CLARA: No ... mislim ... v glavnem je vse v redu.

OLIVER: Pa črevesje? Ženske ste nagnjene

k problemom s črevesjem.

CLARA: No ... ne vem ... včasih, včasih sem malo –

OLIVER (*zadovoljno*): Aha, zaprtje. Ja. Ovsena kaša.

Lahko da jo boste morali dan na dan natepavat,

ovseno kašo, enkrat ko se boste postarali. Veste,

to se da vse zelo enostavno zračunat. Pomislite,

katera je vaša najpogostejša zdravstvena težava in

katera je vaša najbolj zoprna značajska lastnost, to

dvoje pomnožite s sto in to boste vi, ko se boste

postarali.

Precej zoprno.

Kar se pa tiče bolečin v prsih. Če vas mučijo

bolečine v prsih že pri šestinštiridesetih,

sedemštiridesetih –

CLARA: Triinštiridesetih.

OLIVER: – triinštiridesetih, bi vam vsekakor priporočil,

da omejite kajenje in alkohol.

Clara se zamisli. Ko bi se le lahko toliko spravila k sebi,

da bi odšla. Na postelji se usede.

Se spet uleže, samo še malo. Nekako nima moči, da bi

vstala.

OLIVER: Ko pride čas za slovo, se strinjam, da srčna

kap ni slaba možnost, če pa še ni čas, se ji je pa

vseeno boljše izogniti.

CLARA: Saj to niso bile resnične bolečine. Mislim, so

bile, ampak ... V resnici je to tesnoba. Misliš, da

imaš bolečine v prsih, ampak v bistvu gre za stisko.

Za čustveni pritisk.

OLIVER: Se pravi ... da si jih domišljate ...

CLARA: Ne. Ne domišljam si jih. Bolečine so res tukaj.

Čeprav niso ... telesne ... ampak so ... izvirajo iz psihe.

OLIVER: So v glavi.

CLARA: Hm, ja ...

OLIVER: Se pravi, da si jih domišljate.

Clara zavzdihne. Najboljše, da odneha.

CLARA: Imate prav. Samo domišljala sem si. Trčena sem.

OLIVER: Tega nisem rekel. Samo pravim, da bi morali

bit srečni, da ste mladi in zdravi. Ne pa da hodite

okrog in si domišljate stvari.

Čustveni pritisk. Občutit bi morali pritisk pri

uriniranju, to je pritisk ...

CLARA: Dobro, mogoče je čustveni pritisk trapast izraz. Gre za ... posledice ... hitrega tempa življenja, stresa, pričakovanj, odgovornosti –

OLIVER: Odgovornosti ni z leti nič manj.

CLARA: Kaj, a pazit, da vam ne zmanjka Glukozamina?

Clara se ugrizne v ustnico. Oliver za trenutek ostane brez besed.

CLARA: Se opravičujem.

OLIVER: A imate vi kaj otrok?

CLARA: Nimam.

OLIVER: Nimate. Če bi imeli otroke, bi razumeli. Če ima človek otroke, je nenehno pod stresom. Ker so odvisni od vas. In bojo na nek način zmeraj.

CLARA: Se opravičujem.

OLIVER: A mislite, da bi jaz kar naprej takole potoval čez pol sveta, če me moj sin ne bi potreboval?

CLARA: Saj nisem tako mislila.

OLIVER: Mislite, da je pri mojih letih lahko živet kot ptica selivka?

CLARA: Verjamem, da ne. Čeprav vam je, objektivno gledano, boljše kot kakšnemu vašemu vrstniku v Sudanu, na primer. Živate v Evropi, potujete po svetu in stari ste ko zemlja.

Tišina.

CLARA: Lejte, gospod. Danes imam res slab dan.

OLIVER: Jaz imam pa slabo desetletje.

Clara zavzdihne. Oliver to sliši. Takoj postane pozoren.

OLIVER: Če bi se radi o čem pogovorili ... mislim, kar izvolite. Lažje je, če se izpovemo, a ne? Pa četudi neznancu ...

CLARA: Ne vem.

Tišina.

CLARA: Nekoga sem srečala. Malo prej. Že nekaj časa ga nisem več pričakovala. Mislila sem, da ni več važno. Saj mogoče tudi ni. Kako naj bo človek sploh prepričan o tem, kaj čuti? A razumete?

A sploh kdaj zagotovo vemo, kaj je res?

Premolkne.

CLARA: Grozno zgleda. Mislim, saj je krasen, po svoje, po svoje je čudovit, ampak tudi grozen. Ko sem ga gledala, se mi je zdelo, kot da se mu čas izteka. In sprašujem se – če se tudi jaz njemu zdim tako grozna.

Oliver sočutno prikimava, vse mu je jasno. Res vse.

OLIVER: Meni se zdi, da zgledate prav dobro.

CLARA: Kar nekaj sem blebetala! In preden sem se uspela zbrat, ga že ni bilo več.

OLIVER: Kako ga ni bilo več?

CLARA: Kar tako. Tako se je zgodilo.

OLIVER: Bi ga pa ja lahko zadržali, a ne?

CLARA: Lahko bi ga, hotela sem ga, ampak so me odpeljali na zaslišanje.

OLIVER: Kdo vas je odpeljal?

CLARA: Tisti, no, ti z letališča ... kako se jim že reče?

OLIVER: A policija?

CLARA: Ne, ni policija ... lahko pa tudi, da je –

OLIVER: Zakaj? Kaj ste pa naredili?

CLARA: Nič nisem naredila.

OLIVER: Policija vas ne bi prijala kar tako brez razloga.

Nekaj ste že morali naredit.

CLARA: V moji torbi so našli tiste preklete sezname.

OLIVER: Kakšne sezname?

CLARA: Pisateljica sem. V Iranu sem vodila tečaj kreativnega pisanja –

OLIVER: V Iranu?

CLARA: Ja. Ena taka vaja je. Vsi udeleženci tečaja morajo napisat sezname lokacij, kjer bi se njihovo delo lahko dogajalo.

OLIVER: Kakšno delo?

CLARA: To njihovo ... to, kar pišejo. Recimo ...

Clara vzame iz torbe sveženj listov.

CLARA: Glejte. Tole tukaj, na primer.

Odgrne zaveso. Obema se zdi nenavadno, ko se takole znajdetaj iz oči v oči. Pokaže mu list papirja.

OLIVER (*bere*): Letališka čakalnica, letališke sanitarije, letališke pisarne. Pentagon. Bencinska črpalka.

Laboratorij inštituta za kriogenetiko v Oslu.
Podzemna vojaška baza v Romuniji.

CLARA: In potem sem morala odgovarjat na vsa ta smešna vprašanja, kot bi šlo za sezname nekakšnih ciljev napada.

OLIVER: Kako pa veste, da niso?

CLARA: Prosim?

OLIVER: Kako veste, da vas v bistvu niso izkoristili kot neke vrste kurirko?

CLARA: Prosim?

OLIVER: Mogoče prenašate sporočila, ne da bi se tega zavedali.

CLARA: To so napisali otroci. Najstniki, ki imajo veselje do pisanja.

OLIVER: Kamuflaža.

CLARA: Prosim?

OLIVER: To je bila po vsej verjetnosti samo kamuflaža. Vam ste zdi, da so bili to otroci, ki imajo veselje do pisanja. Ampak kadar tam ... Pri tej rasi nikoli ne veš.

CLARA: Pri kateri rasi?

OLIVER: Arabski.

CLARA: Pri arabski rasi?

OLIVER: Saj veste, kaj mislim ...

CLARA: Ne, ne vem, kaj mislite.

OLIVER: Oh, lepo vas prosim, no, dobro veste ...

Čakajte malo. Čakajte malo, samo malo. Pa saj jaz vas poznam. Vi ste tista Bello.

CLARA: Ja ... sem ...

OLIVER: Tista pisateljica. Vedel sem, da ste mi od neke znani. Vi ste grozna pisateljica!

CLARA: Prosim?

OLIVER: Mislim, saj jaz tega ne berem, ampak vse vem. Moja hči kar naprej govori o vas.

CLARA: Dajte no ...

OLIVER: Če bi človek poslušal vas in vse te nesrečnike, ki jim zastrupljate možgane, bi mi danes že vsi živeli v ... v ... Islamiji.

CLARA: Nehajte no ...

OLIVER: Hočem reč, ne me narobe razumet, jaz proti tem ljudem nimam nič, nič slabega jim ne želim, ampak ... svoji k svojim, a ne. Tako je bilo že od nekdaj. Že od ... od ... Kristusa.

CLARA: Česa ne poveste! Tega se spomnite še od takrat, ko sta se z Jezusom sprehajala po Nazaretu?

OLIVER: Samo pravim, da se to ne bo dobro končalo.

CLARA: To – kaj?

OLIVER: Ja, to, mešanje. Ta multi-kulti. Zakaj se pa živali držijo svoje vrste. A ste že kdaj videli, da bi se mačke mešale s psi, ali pa ... ali pa ... tigri s ... pandami ...

CLARA: A veste, da sem prav pred kratkim gledala en dokumentarec, v katerem je levinja vzela za svoje tri kužke, terierčke, in so se vsi zelo lepo razumeli.

OLIVER: Ampak je to nekaj tako skrajno nenavadnega, da so o tem posneli dokumentarec!

CLARA: Sicer pa sem o tej temi napisala ENO SAMO knjigo.

OLIVER: Vse sem ji nudil, svoji hčeri. Garal sem od jutra do večera, da bi ji omogočil čisto vse. Ona pa ti gre in se poroči z Bosancem, ki ga je spoznala v enem londonskem klubu. Z bobnarjem!

CLARA: Z muslimanom.

OLIVER: Tega ne bi vedel. Tam dol so vsi pomešani. Malo je manjkalo, da se ni z njim preselila v Bosno. Ampak to pa vseeno ne, je le boljše živeti v Angliji kot pa tam dol. Neumni pa niso.

CLARA: Ne, niso. Končno nekaj, glede česar se strinjava.

Oliver premišljuje.

OLIVER: Ljudje bi se morali držat enega reda. Tam, kjer si se rodil, tja spadaš in s tistimi ljudmi tudi ... tudi ..., ne pa da ... ko kure brez glave, malo tukaj pa malo tam, z vsemi povprek, in ...

Uboga Clara. Nima moči za vse tole. Beri vendar knjigo in me pusti pri miru. Ampak Oliver se ne da.

OLIVER: Pa še ti sramotni pornografski prizori.
CLARA: Sem mislila, da niste prebrali nobene moje knjige.
OLIVER: Preletel sem jih.
CLARA: A tako.
OLIVER: Mislim, res, celo poglavje o tem, kako ... fantastičen ... je ...
CLARA: Kaj?
OLIVER: Dobro veste kaj!
CLARA: Seks z obrezanim moškim?
Oliver se strese.
OLIVER: O sveta nebesa. Vi ste res čisto brez sramu.
CLARA: A je srečna?
OLIVER: Kdo?
CLARA: Vaša hči.
OLIVER: Kako naj bo srečna? A je sploh kdo kdaj srečen?
Oliver se zamisli. Zamisli in razburi.
OLIVER: Ampak vi, vi in taki vam podobni, ki mladim polnite glave z neumnostmi, vi ste jo odvrnili od njenega rodu, njihovih navad, njihove vzgoje –
CLARA (*sarkastično*): Od vas pa zagotovo ne –
OLIVER: Pa ni dosti manjkalo! Ampak vezi s starši so močnejše od ... od ... Tudi vi bi vedeli, kakšna dragocenost je to, če bi naredili nekaj najbolj naravnega, se poročili in imeli otroke.
CLARA: Premišljevala sem o tem. Ampak pri porodu se ti raztegne nožnica. Muslimanom je pa všeč, če so ozke.
Še isti trenutek ji je žal, predaleč je šla. Zdaj je Oliver tisti, ki začne hiperventilirati.
CLARA: Oh, sranje. Oprostite, žal mi je. Dajte, vzemite tole.
Mu poda papirnato vrečko. On jo vzame in začne dihati vanjo.
CLARA: Vse bo v redu. Boste videli. Žal mi je, poklicala bom sestro. Vse bo v redu. (*Sama sebi.*) Pizda materna.

AVTOMAT

Olga poskuša ugotoviti, kako deluje avtomat s čokoladkami. Ročno prtljago in kovček z instrumentom stiska med nogami – človek nikoli ne ve – ne mahaj z denarjem, drži ga tesno ob telesu, skrbno zapiraj zadrgo na torbici in nikoli ne izpusti prtljage izpred oči – niti za trenutek. Čaka, da bo avtomat izvrigel, kar si je izbrala. Nič se ne zgodi.
Martin gre mimo in jo opazi. Ona prešteva kovance na dlani, zelo se muči, vsi se ji zdijo enaki. Poskuša rahlo zagugati avtomat, ne upa pa si udariti po njem.
MARTIN: Lahko kako pomagam?
Olga ga nezaupljivo gleda.
MARTIN: A vam avtomat ni dal čokolade?
Ona zelo počasi odkima.
MARTIN: Včasih nagajajo.
Ona gleda v svojo dlan. Ima nekaj kovancev, vendar niso ustrezni.
MARTIN: Vam smem jaz ponuditi nekaj kovancev?
Kdo je ta človek? Kaj hoče?
MARTIN: Zdi se mi, da nimate pravih.
Brez odgovora.
MARTIN: Ne govorite angleško?
OLGA: Govorim angleško in nemško.
MARTIN: Čudovito, jaz pa ne.
OLGA: Angleško govorite precej dobro.
MARTIN: Hvala. Glede tega se moram strinjat. Ampak ne govorim pa niti enega tujega jezika, kar je v bistvu prava sramota.
OLGA: Ves svet govori angleško.
MARTIN: Res je. Nekega dne bo ves svet Amerika.
OLGA: Jaz grem v Ameriko!
MARTIN: Res? Odlično. V New York?
OLGA: Lake Havasu City, Arizona.
Tega ni pričakoval.
OLGA: Poznate to mesto?
MARTIN: Nisem še bil tam, sem pa slišal, da je prečudovito.

OLGA: Ja, na fotografijah zgleda krasno.
MARTIN: Seveda. Sploh ne dvomim.
No, to sta razčistila.
MARTIN: Vam torej smem kupit čokoladko?
OLGA: Oh, ne, hvala. Res ni treba.
On v žepu poišče nekaj drobiža.
MARTIN: Vztrajam.
Olga opazi, da so kovanci različnih valut.
MARTIN: Evri, dolarji, funti, kaj je pa tole, frank ... kje je pa kakšen za naju?
To je nanjo napravilo vtis.
MARTIN: Kaj ste si zaželeli?
OLGA: Mars.
MARTIN: Odlična izbira.
Vstavi nekaj kovancev, vzame čokoladko in ji jo ponudi.
MARTIN: Izvolite.
OLGA: Hvala.
Olga odviije čokoladko in ugrizne vanjo. Nasmehne se, čokoladka ji je všeč.
OLGA: Zelo je dobra.
Različni kovanci se še naprej bleščijo.
OLGA: Kako to, da imate vse te različne valute?
MARTIN: Včasih sem veliko potoval.
Gleda kovance na svoji dlani.
MARTIN: Kot denar pri monopoliju, a ne? Kje v Afriki lahko s tem kupite cel hotel, tukaj pa zanj dobite čokoladko.
OLGA: Mislim, da je pametnejše kupiti hotel v Afriki.
MARTIN: Mislim, da imate prav. Čeprav ste ga pravkar pojedli.
Ona se sredi grižljaja zresni. Nasmeh.
OLGA: Kje vse ste pa že bili?
Ne more si kaj, da ne bi plaho vprašala.
MARTIN: ... V Hongkongu, Ulan Batorju, Sankt Peterburgu –
OLGA: Sankt Peterburg. To je v Rusiji.
MARTIN: Ja.

OLGA: Jaz sem iz Rusije.
MARTIN: In greste v Ameriko. Dolga pot.
OLGA: Ja. Zelo dolga.
MARTIN: Greste študirat?
OLGA: Ne. Delala bom kot »au pair«.
MARTIN: Aha. Fino.
OLGA: Pa izboljšala svojo angleščino. Zaslužila nekaj denarja. Si mogoče našla moža. In postala Američanka. Ne bom se vrnila.
MARTIN: Prepričan sem, da vam bo uspelo.
OLGA: Saj ni posebej zapleteno. Samo v Ameriko moram prit.
Olga pogleda na uro. In na tablo z obvestili.
OLGA: Mogoče veste, zakaj je prišlo do zastoja?
MARTIN: Zaradi snega, se mi zdi.
OLGA: Mislite, da je razlog res sneg?
MARTIN: Ne vem.
OLGA: Lahko bi bilo tudi kaj drugega. Kaj v zvezi z varnostjo, na primer, samo da nam nočejo povedat.
MARTIN: Mislim, da je najverjetneje zaradi snega.
OLGA: Veste, na letališču v New Yorku me čaka gospa Jackson. Odpeljala me bo v hotel. In naslednje jutro me bo odpeljala na drugo letališče in od tam bom odletela v Lake Havasu City. Tam me čaka gospa Smith. Tako da ne smem zamuditi.
MARTIN: Dolgo potovanje.
OLGA: Devetnajst ur do zdaj.
MARTIN: Morali bi se malo uvest in si odpočit.
OLGA: Ne. Če se bom usedla, bom zaspala in zamudila avion.
MARTIN: Če je pa tako, je bila čokolada dobra izbira – dala vam bo energijo.
OLGA (*zaskrbljeno*): V Rusiji avioni zmeraj letijo tudi v snegu.
MARTIN: Mislim, da je problem v tem, da jih je sneženje v tem letnem času presenetilo.
Ni prepričana. On pogleduje njena težka zimska oblačila.

MARTIN: Od kod iz Rusije pa ste?
OLGA: Zakaj vas pa to zanima?
MARTINA: Ker so odkrili že veliko ruskih vohunov, preoblečenih v nedolžne varuške.
Olga strmi vanj.
MARTIN: Hecam se.
Ona si oddahne samo na pol.
MARTIN: Jaz sem Martin. Star sem triinpetdeset let.
Pred davnimi leti bi se mi bilo na takem kraju bolj pametno izogniti. Zdaj sem pa precej nenevaren. V bistvu brezupno iščem nekoga, ki sem ga pred približno dvema urama izgubil.
OLGA: Oh, ne. A otroka?
MARTIN: Ne, ne. Ne otroka. Eno gospo.
OLGA: Ženo ste izgubili?
MARTIN: Ja, po svoje, ja.
OLGA: Kako ste lahko izgubili ženo?
MARTIN: Res je noro, vem. Še malo prej je bila tam, potem je pa ni bilo več.
OLGA: Vam je pobegnila?
MARTIN: Mogoče.
OLGA: Tega ne verjamem. Videt ste zelo prijetni.
Martin se nasmehne.
MARTIN: Ja, hvala.
OLGA: Mogoče je pa danes vaš srečni dan.
MARTIN: Kako to mislite?
OLGA: Katero je vaše znamenje?
MARTIN: Znamenje?
OLGA: Po horoskopu.
MARTIN: Oh. Jaz sem ... tehnica.
OLGA: Tehnica! Mislim, da je danes dober dan za vas.
Poglejva.
Razgrne časopis in bere v ruščini.
OLGA: Ja. Potrpljenje in ... kako se že reče ... vztraj...
MARTIN: Vztrajnost.
OLGA: Ja. Bosta poplačana.
Martin se zamisli, bolj zaradi nje kot zaradi sebe.
OLGA: Poslušajte, zame pa piše, da bom mogoče

morala sprejet odločitev, ki mi bo spremenila življenje. In da se bom znašla pred mnogimi izzivi.
No, a vidite –
Z rokami nakaže – ta vsesplošni izziv okrog sebe.
MARTIN: Prav res.
OLGA: Vidite, ta zastoj je zame izziv, za vas pa sreča.
MARTIN: Razumem –
OLGA: Ker mogoče prinaša še eno priložnost, da najdete to gospo.
MARTIN: Ja. Ampak zgubil sem jo tudi že enkrat prej. Tako da je tole zdaj mogoče že bila ta druga priložnost.
OLGA: Saj to je še vedno ena in ista priložnost. Vse dokler traja zastoj in ona ne more odletet.
Martin se nasmehne.
OLGA: Pametno bi bilo, da si izberete eno mesto in tam čakate.
MARTIN: Ker če bom še naprej taval okrog, jo lahko zgrešim.
Ona razširi roke, kot bi hotela reči »natanko tako«.
MARTIN: No, upam, da bo ta zastoj zadosti dolg zame in zadosti kratek za vas.
Ona se nasmehne. Pobere svoje stvari.
MARTIN: A je to klarinet?
OLGA: Oboa.
MARTIN: Zahteven instrument.
OLGA: Ja.
MARTIN: Vse dobro vam želim.
OLGA: Tudi jaz vam. Zdaj pa moram it poiskat svoj izhod.
Se odpravi, a se spet vrne.
OLGA: Olga. Ime mi je Olga. Iz Habarovska sem. Vse življenje sem preživela v Habarovsku. Pravzaprav v majhnem kraju v bližini. Gotovo še niste slišali za njega. Ampak zdaj grem v Ameriko.
MARTIN: Srečno pot, Olga iz Habarovska.
OLGA: Hvala. Tudi vam. In hvala za ... *(Pokaže na avtomat.)* Vaš mars je bil zelo dober.
Naglo odide.

KADILCI

Nekje v nekem kotičku, v eni tistih kabin iz pleksistekla ali nečesa podobnega, so se nagnetli vsi kadilci tega sveta. In kadijo, zaviti v svoj dim.
Mimo pride Cherie.
Cherie pogleda na svoj vibrirajoči mobilni. Pritisk ji v hipu naraste.
CHERIE: Halo?! *(Nadaljuje tiše.)* Prosim te, mama ... Vidim, da si me že sedemkrat klicala ... Zato ker sem v službi in zato ker imam danes zelo veliko dela, razumeš ... Vem, da sneži.
Razglasili smo izredne razmere, situacija je zelo zapletena. Ne vem, kdaj bom prišla. Absolutno drži, preveč delam, ampak, kot sem ti že povedala, trenutno imamo izredne razmere ... Vem, da je četrtek. Večer za remi. Ja, na to sem pozabila. Ne vem, kako. Ne bo mi zneslo, ne bom te mogla peljat, tukaj bom, dokler ne bo vse to – ne, prosim te, ne hodi sama ven, spodrsnilo ti bo in zlomila si boš kolk. Samo še tega se nama manjka, še enkrat ... Nič, nič nisem mislila ... Igraj karte na računalniku ... Računalnik je zmrznil? *(Spet vzdihne, mineva jo potrpljenje.)* Mama, danes zvečer ne boš šla nikamor, pa pika!
Prekine zvezo, sama pri sebi zakolne, a se takoj pokesa. Izbira številko.
CHERIE: Mama? Nekaj je prekinilo ... Te pokličem malo pozneje, prav? Ne vem točno kdaj, malo pozneje. V redu ... V redu ... Adijo.
Prekine zvezo. Izčrpana je. Se zbere. Zvoni drug mobilni.
CHERIE: Halo? Ja, prosim? Seveda, ravno sem na poti tja ...

DANES JE VAŠ SREČNI DAN

Razkošen kabriolet, razstavljen na vrtljivem odru sredi tako imenovanega loungea ali laundža. Zraven avta avtomat s številkami. Številke se ves čas vrtijo, ko pa se bodo ustavile, bo izžreban srečni dobitnik.
Pred avtom Brenda, v oprijetem kostimčku iste barve kot avto, s širokim nasmehom, sami zobje so je. Kot da je zasadila kremplje v Tonija, nikakor ga ne spusti.
Govori kot dež. Sploh ne opazi, kako je utrujen.
BRENDA: Samo številko vašega potnega lista potrebujem. Saj imate potni list pri sebi, a ne?
TONI: Ampak jaz res nimam namena kupiti avta –
BRENDA: Saj vam ga ne prodajam! Jaz nič ne prodajam –
TONI: V redu, kakor koli že, jaz s tem avtom nočem imet nobenega opravka –
BRENDA: Saj vas razumem. Gotovo so vas že najmanj stokrat pregovorili, da ste izpolnjevali kakšne obrazce, potem so pa od vas še isti hip zahtevali denar. Glejte, jaz vam zagotavljam, da se tukaj to ne bo zgodilo.
TONI: Poslušajte, Brenda, z vsem spoštovanjem, ampak jaz res nisem razpoložen za ... v bistvu za nič –
BRENDA: Razumem.
TONI: Ne, ne verjamem, da razumete.
BRENDA: Seveda razumem, verjemite. Dan za dnem imam opravka s strankami, ki so doživljenjsko travmatizirane od raznoraznih sumljivih ponudb in navideznih akcij.
TONI: Ja, saj, ampak ne gre za to –
Vstopi Žana.
ŽANA *(zgroženo)*: Kupuješ avto?
TONI: Kje pa, nič ne kupujem ...
BRENDA: Tukaj se nič ne kupuje in nič ne prodaja.
ŽANA: Se pravi, samo pecaš tole –
TONI: Za nagradno igro gre, ampak –

BRENDA: Me veseli, jaz sem Brenda!

ŽANA (*jo ignorira*): Sodeluješ v nagradni igri –

TONI: Iskal sem te.

BRENDA: A je to vaša partnerka?

ŽANA: To je pa čisto odvisno od tega, kaj si

predstavljate pod pojmom »partnerka«.

BRENDA: Za pare imamo namreč posebno ponudbo –

ŽANA: Ej, odjebi, Brenda!

TONI: Žana!

Tudi to ne zaleže. Brenda ve – gola ne dosežeš kar takoj.

BRENDA: Malo nervozice, a ne. Kdo pa ne bi bil

znerviran? Obtičat takole na letališču, nekje bogu

za hrbtom, kdo ve, koliko časa bo še trajalo – kako

dolgo pa že čakata?

TONI: Sedem, osem ur. Mogoče devet.

BRENDA: Grozno, res. Gresta kam na lepše?

TONI: Na Barbados.

BRENDA: Na Barbados!

ŽANA: Nikar je ne spodbujaj.

BRENDA: Kako lepo. In si lahko zamislila lepše

presenečenje kot to, da se vrneta domov in vaju

pred vrati čaka tale prekrasen avto –

Žana in Toni sta zmeraj bolj nervozna.

BRENDA: Samo nekaj vama povem – ta avto bo danes

nekoga zares osrečil. Zakaj to ne bi bila vidva?

ŽANA: Samo če zmore potovat nazaj v času, drugače

pa dvomim, da me bo osrečil.

BRENDA: Usedita se noter. Samo za malo. Dajta, no,

samo za malo, da bosta občutila to prefinjeno

notranjost. Verjemita mi, da sploh ne bosta hotela

več ven.

ŽANA: Ne, res mi ni do tega, da bi –

Ampak Brenda je že odprla vrata in potiska Žano noter.

Tudi Toni se usede, čeprav njega nihče ne potiska.

ŽANA: Ne morem verjet!

TONI: Žana, daj, greva nekam, da se bova v miru

pogovorila. Mislim, saj vem, da –

ŽANA: Kam? Kam? Kam bi ti šel? Nikamor ne moreva.

Sva sredi ničesar. Ni kam odit, ni kaj počet. Lahko

samo čepiva tukaj do nadaljnega. Čepiva pa

čepiva. In tuhtava!

TONI: Poslu...

ŽANA: Ne razumem, zakaj ... ne razumem.

TONI: Dovolj mi, da ti poskusim razložiti.

ŽANA: V redu. Dobro. Poskusi razložiti.

Toni globoko zajame sapo.

TONI: Spoznal sem jo med poletom v Zürich –

Žana otrpne.

ŽANA: Veš, kaj. Nočem slišat. Premislila sem si.

TONI: Prosim te, Žana, kako naj ti razložim, če –

ŽANA: Dobro. V redu. Pa daj. Samo ne uporabljaj

besed, kot sta »ona« in »nj«.

Toni ves frustriran vzdihne.

TONI: Žana –

Poskuša jo prijeti za roko. Plaho.

ŽANA: Pusti me.

Brenda izkoristi trenutek in se vmeša.

BRENDA: No, kakšni so občutki?

TONI: Brenda, a naju lahko pustite malo sama?

BRENDA (*se široko nasmehe*): Seveda.

Brenda se umakne, še vedno z nasmeškom, čeprav ima

občutek, da se ne obeta nič dobrega.

Pride Clara, Brenda se loti tudi nje.

BRENDA: Dober dan, jaz sem Brenda!

Clara jo presenečeno premeri s pogledom. Le trenutek

je potreben, da ugotovi, za kaj gre, in že se namršči:

CLARA: Da ne bi!

To je povedano s tako odločnostjo, da se Brenda takoj

umakne.

Clara odide. Brenda se obrne k Žani in Toniju, ki strmeč

predse še vedno molče sedita v avtu in z ničimer ne

kažeta, da mislita izstopiti. Brenda se začne

prestopati.

BRENDA: No? Fantastičen občutek, a je res?

ŽANA: Vi pa najbolj nadležna oseba na svetu, a je res?

Kljub debeli koži Brenda ni neprizadeta. Tonijev izraz na obrazu je opravičilo brez besed.

ŽANA: Taki ste kot kakšen detelček. Ne nehate kljuvat.

Ne boste nehali, dokler ne boste prišli do krvi. In

zakaj se še kar smehljate?! A so vam z botoksom

vbrizgali ta nasmeh na obraz? Ja, avto je enkrateno.

Tako nama je všeč, da bova še kar malo posedela.

Brenda se umakne, šokirana in prestrašena ob Žaninem

agresivnem tonu. Žana globoko vdihne, da se pomiri.

Toni strmi vanjo, take je očitno ni vajen.

Po dolgem premoru:

ŽANA: Saj vem, da ljudje to počnejo. Varajo. Celo

s stevardesami. Vem, da se te stvari dogajajo.

Nisem si pa mislila, da se dogajajo nama.

TONI: Saj se ne. Ne. Mislim –

ŽANA: Pa ne zato, ker bi bila midva tako ... brez

napak ... ali kaj boljša ... ampak preprosto zato, ker ...

a nimava že zadosti sranja?

TONI: Imava.

ŽANA: Tale projekt, ki sva si ga zadala – jaz že to

komaj sfolgam ...

TONI: Vem. Jaz tudi.

ŽANA: Še tole zraven, na to res nisem računala.

TONI: Jasno, da ne.

ŽANA: A bi morala?

TONI: Ne, seveda ne.

ŽANA: Mogoče bi me moral prej opozoriti, moral bi bit

iskren, moral bi mi reč – Žana, bodi pripravljena

na to, da boš prej ko slej prevarana. Ne morem ti

povedat točnega datuma, ampak to se bo zgodilo.

TONI: Žana, pa to ni normalno.

ŽANA: Ja, res ni normalno. Jaz nisem normalna. Še

en razlog, zakaj bi moral bit malo bolj taktičen. Saj

veš, da blazneži ne marajo presenečenj. Še prijetna

presenečenja jih mečejo iz tira!

TONI: Ti nisi blazna.

ŽANA: A da nisem? Nisem blazna. Ne, nisem blazna.

Samo ves čas sem napeta ko struna, tudi brez

tega tvojega dodatka. Ves čas. Zato ker se ves

čas absolutno vsega zavedam. Moja glava je

konstantno čista ko filtrirana voda. To je čisto

zadosti, da človek zblazni. Jaz ne vem, kako si oni

predstavljajo, da se to da –

Oni. To so tisti Oni, ki niso Mi, ki vse vedo in trdijo, da je

mogoče prenehati s pitjem in da bo naše življenje spet

Naše.

ŽANA: Vsaka malenkost me spravi v stres, ker imam

vse čute naostrene, kot da sem netopir, jebenti.

Saj vem, vem, da sva rekla – vsak dan po malem.

Ampak tudi to me obremenjuje! Kaj če mi vsega,

kar naj bi stlačila v en dan, ne bo ratalo naredit

in bom morala kaj preložiti na naslednjega. In

si potem delam skrbi že za ta naslednji dan.

Neprestano nekaj prelagam; še niti dobro začela

nisem, skrbi imam pa že za do konca življenja. Pa

še to, zmenila sva se – vsak dan po malem, in to

skupaj! Zato se mi zdaj postavlja vprašanje, kje sem

bila jaz tisti dan, ko si se ti dajal dol s stevardeso.

Tišina.

TONI: Sploh ni bilo tako.

ŽANA: Mislim, saj jaz razumem, da je to težka dilema:

Kaj naj naredim? A bi bil z Žano ali bi si rajši

privoščil eno letalsko kelnarco?!

Hlasta za zrakom. Vse je povedala v eni sapi. Brenda

izkoristi tišino. Plane k njima.

ŽANA: Kot prvo –

Brenda se zasučje na peti in se nekoliko oddalji.

ŽANA: Zakaj si mi sploh povedal? A misliš, da si jaz ne

zaslužim počitnic? A misliš, da nisem že sama po

sebi zadosti nevrotična?

TONI: Ni ti treba bit sarkastična. To je res

nekonstruktivno –

ŽANA: Nekonstruktivno?!

Toni se zaveda – zaneslo ga je. Ampak je že prepozno.

ŽANA: Nekonstruktivno?! A fukanje stevardese je pa

konstruktivno –

TONI: Saj veš, da nisem mislil –

ŽANA: Ali pa tvoja odločitev, da mi boš to povedal ne pred odhodom na prve počitnice in tudi ne po povratku s prvih počitnic, ampak prav zdaj, ko sva obtičala v duty free con

TONI (*živčno*): Pa saj ti svoj bes rada hladiš z nakupovanjem. Oprosti. Oprosti.

ŽANA: Ti prasec ogabni!

Z vso ihto plane iz avta in pri tem z vrati udari Brendo. Brenda pade po tleh.

ŽANA: Joj, Brenda, jebemti mater! A ne vidiš, da je boljše zate, če se mi umakneš s poti?

Brenda sedi na tleh, od udarca še ni povsem pri sebi.

BRENDA: Vidim.

ŽANA: Oprosti. Mogoče bi bilo dobro, če bi šla k zdravniku. Ali pa ... popij malo vode ali pa kaj.

Žana jo v zadregi treplja po hrbtu.

ŽANA (*Toniju*): Kje je pa moj klobuk?

TONI: Prosim?

ŽANA: Moj klobuk? In vse vrečke?

Tonija zgrabi panika. Ne ve, kaj naj reče.

ŽANA: Vse stvari si kar pustil?!

TONI: Jih bom že našel.

Ona globoko in otopelo vzdihne. Odide.

Tišina.

Brenda s težavo vstane in gre k prtljažniku avtomobila.

TONI: A vam pomagam –

BRENDA: Ne, ne. Ne, hvala. Res ne.

Reče Brenda, njegova pomoč je zadnje, česar si želi.

Odpre prtljažnik in vzame ven steklenico viskija.

Usede se nazaj na tla in potegne iz steklenice.

Toni strmi vanjo.

BRENDA: Kaj je?

TONI: Nič.

BRENDA: A boš malo? Zdi se mi, da danes ni ravno tvoj srečni dan.

TONI: Res ne.

Strmi vanjo in v steklenico. Obrne se in odide.

Ona mu je ravno hotela še enkrat ponuditi steklenico, on pa je že izginil.

Pride Oliver. Avtomobil in objava nagradne igre sta pritegnila njegovo pozornost. Kaj pa, če bi ... A je to neumnost? No, kaj pa, če bi, zakaj pa ne? Rahlo pokašlja, v upanju, da bo s tem pritegnil Brendino pozornost.

BRENDA: Ja?

OLIVER: Hm ... A ste vi ... a vi, mislim ... a vi vodite ... to nagradno igro?

BRENDA: Ja. Ja, se trudim.

OLIVER: Najbrž imate velik naval.

BRENDA: Prosim?

OLIVER: Krasen avto. Res čudovit.

Se zasmije.

OLIVER: Če bi človek imel tak avto, mu na kraj pameti ne bi padlo potovat z letalom. In če bi se s tem avtom pripeljal nazaj v Sončni gaj, ohoho, vsi bi popokali od zavisti!

BRENDA: Prosim?

Oliver se hihita, brez dvoma si predstavlja, kako parkira svoj kabriolet pred domom.

OLIVER: Uh, kako bi Petru in Philu dvignilo pritisk.

Brenda se napoti proti izhodu, trenutno nima živcev za tole.

BRENDA: Oprostite, ne počutim se dobro. Moram se it malo osvežit.

OLIVER: Le dajte. Samo nikar ne hodite na nujno pomoč. Tam boste v življenjski nevarnosti. A vas kar tukaj počakam?

BRENDA: Rajši ne. Ne boste izžrebani.

Ona se opoteče ven. Oliver še kar stoji in gleda avto.

DUTY FREE CONA

Oddelek z oblačili v duty free shopu, tak višjega ranga.

Vse je drago. Clara se razgleduje.

Martin ji prestreže pot.

MARTIN: Iskal sem te.

CLARA: Jaz pa tebe. Mislim, vem, da ne zgleda tako – *Ima polne roke oblačil.*

CLARA: Preživela sem nekaj obupnih ur ... malo je manjkalo, da nisem nekoga ubila ...

MARTIN: A si ga z jezikom dotokla?

CLARA: Skoraj da res. In ker kadim ne več, sem ...

morala sem se z nečim pomirit in sem –

MARTIN: V redu je. Ni se ti treba opravičevati. Vedel sem, da te bom našel tukaj.

CLARA: Nimaš pojma, kako težko je najt ventil, ko nehaš početi vse, v čemer si užival.

MARTIN: Zakaj si pa nehala početi vse, v čemer si uživala?

CLARA: Saj veš, kako je, ješ – in se zrediš, kadiš – in umreš, drogiš se – to pa pri mojih letih enostavno izpade bedasto.

MARTIN: Zgledaš čudovito.

Clara je v zadregi. Je mogoče, da je Clara v zadregi?

CLARA: Hvala. Ti tudi ...

MARTIN: Že v redu, vem, da ne zgledam najbolje.

CLARA: Ne, ne, ne. Dobro zgledaš. Samo – ko te pogledam, vidim, koliko časa je minilo.

Martin se nasmehne. Z drugimi besedami: postal se je.

CLARA: Hočem reč ... tako dolgo je ... no, hočem reč ... toliko časa je ... kar minilo ...

Oči se ji napolnijo s solzami.

MARTIN: Clara –

CLARA: Oprosti. Oprosti. Če nisem naspana, mi gre hitro na jok.

On jo objame. Ona se prepusti, a sta še vseeno nekako okorna. Nista se objemala dvajset let.

MARTIN: No, no. Je že dobro. Malo se mi pa le dobro zdi, veš, čeprav je zaradi utrujenosti.

Ona se zasmije, tako napol skozi solze.

MARTIN: No, daj no, daj. Usedi se.

Oba sedeta.

CLARA: Ne, res, ni zaradi tebe. Samo preprosto utrujena sem, kar naprej sem utrujena.

MARTIN: Jaz tudi.

CLARA: In ko sem te iskala, nisem imela v načrtu ... niti slučajno nisem imela namena jokati.

MARTIN: Jaz mislim, da je jok prima. Vsi bi morali jokati. Kar naprej. Še posebej moški.

CLARA: Res je. Premišljevala sem, da če bom kdaj imela otroka, mu nikdar ne bom govorila, naj ne joka. Joka je zdravo, pa še zastoj je. In to je precejšnja redkost.

MARTIN: Kaj pa, če bo fantek?

CLARA: Ne bodi smešen.

Malo smeha. Kar naenkrat je vse tako prijetno in znano. Bili so časi, ko sta se pogovarjala o otrocih. Čeprav je bilo popolnoma neprimerno. V njuni situaciji.

Pristopi mlada prodajalka.

PRODAJALKA: Dober dan.

Žarečih obrazov jo pogledata.

CLARA: Dober dan!

PRODAJALKA: Vama lahko kako pomagam?

CLARA: Hvala. Vse je v redu.

PRODAJALKA: Hm, če je pa tako ... če vam res ne morem bit v pomoč, vaju moram pa prositi, da ... se usedeta kje zunaj.

CLARA: Zakaj pa?

PRODAJALKA: Žal je tukaj dovoljeno sedeti samo strankam.

CLARA: Zakaj?

PRODAJALKA: Iz varnostnih razlogov.

CLARA: Pa saj jaz sem stranka.

PRODAJALKA: Ampak pravkar ste rekli, da ne potrebujete pomoči.

CLARA: Jaz sem stranka, ki ne potrebuje pomoči in ki za trenutek počiva, preden se bo zagnala v drugo rundo nakupovanja. Odstranite se, prosim.

Mladenki ne preostane drugega, kot da se umakne. In to hitro.

MARTIN: A ne pride v poštev, da bi se šla usest ven?

CLARA: Si normalen? Niso me vrgli iz trgovine niti takrat, ko sem se polulala v kabini v Galeries Lafayette. Mene že ne bo nobeden pošiljal iz duty free shopa iz varnostnih razlogov, kar vsi ponavljajo kot papige –

MARTIN: Zakaj si se pa polulala v kabini?

CLARA: Dolga zgodba. Bilo je sredi enega seksa. Ampak, kot se je izkazalo sredi dogajanja, sem samo mislila, da mi je do seksa, v resnici me je pa samo tiščalo lulat. Ampak takrat je bilo že prepozno.

Martin se nasmehne. Pozna jo.

CLARA: No, velecejenjeni lastnik butika, a mi boš pomagal izbrat obleko?

MARTIN: Dovolila mi boš, da izberem obleko zate?

CLARA: Včasih si imel okus.

Martin skomigne z rameni, v zadregi je.

CLARA: Zmeraj so mi bile vseč stvari, ki si jih kupoval za ženo.

MARTIN: A veš, da glede na svojo razsvetljenost zelo veliko daš na materialne stvari.

Izbirata obleke.

CLARA: Treba je imet kaj namesto Boga, a ne? Ker v revolucijo ne verjamam več, sem se preusmerila v potrošništvo. Malo na nižjem duhovnem nivoju sicer, ampak pomaga.

On ji poda še nekaj oblačil, ki jih je izbral.

MARTIN: Daj, pomeri.

Ona se nasmehne. Vzame oblačila in gre v kabino za pomerjanje.

MARTIN: Kako ne verjameš več v revolucijo? Kjer koli se prikažeš, pozivaš k uporu.

CLARA: Zato ker sem zadirčna, vzkipljiva in skrajno netolerantna do velike večine ljudi.

Pride iz kabine v obleki, ki jo je on izbral.

CLARA: In držav.

Se ogleduje v zrcalu.

CLARA: Nisem prepričana.

MARTIN: Ne. Ni v redu. Pomeri še tisto drugo.

CLARA: Ne vem.

MARTIN: Daj, prosim. Zaupaj mi.

Ona se vrne v kabino.

CLARA: Tale tvoja trgovina? Kako to, da ti je tako všeč?

MARTIN: Nekaj tako ... neposrednega je.

CLARA: Neposrednega?

MARTIN: Še pri nobeni stvari, s katero sem se ukvarjal, se nisem toliko naučil o človeški naravi.

CLARA: A res?

MARTIN: No, o ženski naravi.

Clarina glava s privzdignjenimi obrvmi pokuka izza zavese v kabini.

CLARA: Ma, daj?

In spet izgine za zaveso.

MARTIN: Ženske so ranljive, kadar pomerjajo oblačila.

Moški po navadi v takih trenutkih nimajo vstopa. Razen, če gledajo nate kot na osebje. Takrat mi dovolijo, da jih vidim tako, kot vidijo same sebe. Ne. Tako, kot si same sebe predstavljajo. Izberejo nekaj, kar naj bi pristajalo tej namišljeni podobi. In potem nastopi trenutek, ko se podobi ne ujemata. Domišljija in realnost. Trenutek strahotnega razočaranja. Takó, veš, kot eno breme, ki se ga na noben način ne morejo znebit. In potem izberejo kaj drugega. Tolažilno nagrado. Dovolijo mi, da vse to opazujem.

Tišina. Ampak taka – ko zelo pozorno poslušamo.

MARTIN: Včasih se zgodi, da bolj ko ne po naključju opazim, kako kakšna ženska vzame v kabino kaj takega, česar običajno nikoli ne bi oblekla. Kar

tako, mimogrede vzame še to. In ji pristoji. Kar naenkrat stoji pred tabo – popolnoma druga ženska. Kar zasije. Včasih mi dovolijo, da jim kaj predlagam. Včasih celo sodelujem pri tej preobrazbi. Saj vem, da to ni ... nič kaj posebnega. Ampak meni se zdi tako živo. Drobna stvar. Ampak kar kipi od življenja.

Clara stopi iz kabine – v novi obleki. Poda se ji. Kot ulita ji je. Nasmehne se mu. Toplina med njima. Drobna stvar. Ampak kar kipi od življenja.

CLARA: Veš, kaj je hecno? Zate še vedno mislim, da si pameten. Pa drugače za nobenega na svetu ne mislim več tako. In da boš vedel, jaz sem se srečala celo z Mandelo.

Se z roko nežno dotakne njegovega lica.

CLARA: A ni to hecno?

On jo gleda, nepremično.

CLARA: Kaj pa je?

On molči.

CLARA: Kaj je?

Še za trenutek nič.

MARTIN: A te lahko povabim na večerjo, zdaj ko si se tako zrihtala?

CLARA: Ja, to bi bilo lepo.

AVLA / ODHODI

Nekje v bližini tava Toni. Išče te preklete vrečke. Utrujen je. Ves nekam poklapan. Pojavi se Blue, varnostnik, svež kot jutranja rosa. Brez najmanjših skrbi.

TONI: Oprostite.

BLUE: Ja, prosim?

TONI: Vrečke iščem. Pustil sem jih v enem od ... ne vem točno, kje ... več vrečk ...

BLUE: Dragi gospod, saj kar naprej opozarjajo po zvočniku, da imejte vso prtljago ves čas pri sebi.

TONI: Saj, ampak evo. Zgodilo se je. Pozabil sem jih.

BLUE: Jaz vam pri tem zelo težko kaj pomagam.

TONI: Kdo bi mi pa lahko pomagal?

BLUE: Ne bi vam vedel povedat. Vso pozabljeno prtljago obravnavamo kot sumljivo.

TONI: Bile so tri vrečke iz duty freeja in ena škatla za klobuk!

BLUE: Škatla za klobuk bi lahko povzročila preplah. Še posebej, če v njej ni klobuka.

TONI: Ampak v njej JE klobuk.

BLUE: Ampak mi tega ne moremo vedet, a ne? Razen če je prozorna, kar pa dvomim.

TONI: Dobro, kaj naj pa zdaj naredim?

BLUE: Drugič bodite bolj pazljivi.

TONI: Gospod, vem, da je za vas to postranska stvar, ampak zame je

stra-šan-sko pomembno, da najdem te reči.

BLUE: Lahko vprašate v varnostni službi.

TONI: A vi niste od varnostne službe?

BLUE: Seveda sem.

Toni vprašujoče trzne z glavo: No, torej?

BLUE: Od varnostne službe prve stopnje. Ko so sumljivi predmeti odstranjeni z javnih površin letališča, zadevo prevzame varnostna služba druge stopnje.

TONI (*skrajno potrpežljivo*): Kje pa lahko najdem koga iz varnostne službe druge stopnje?

BLUE: Morali se boste obrnit na informacije. Tam vam bojo povedali.

Toni ves znerviran odhaja.

BLUE: Mogoče jih boste pa našli. En red pa mora bit.

Počasi se odmaje ven, srečata se s Cherie, si pokimata, oba sta zelo pomembna.

Cherie telefonira. Zdaj že razburjena in živčna.

CHERIE: Vem, gospod šef, ampak ... ja, so izredne razmere, ampak ljudje so utrujeni. In živčni. Nekaj incidentov je že bilo, veste, ampak ... ja, nekatere družbe so delile vavčerje za prigrizke, nekatere pa ne. Veste, to so občutljive stvari, v takih trenutkih. Lahko pride do fizičnega obračunavanja. Ja, ampak to ni v moji pristojnosti. Ne izogibam se odgovornosti, samo pravim, da so nekatere teh stvari izven mojih pristoj- Vem, da je to kritična točka, ampak imamo še štiri druge, jaz osebno sem zadolžena za dve. Za prtljago, za pisto, na kateri se je naredil led, in –

Odmakne slušalko od ušesa, nekdo na drugi strani očitno vpije.

CHERIE: Ja. Res je. Razumem. Hvala, na svidenje.

Odloži slušalko, se razjoka kot majhen otrok, zelo na hitro. Potem se zbere. Naglo in učinkovito. Kot da ni bilo nič.

Z ene strani pride Olga, z druge strani pa Oliver, še slabotnejši kot prej.

Po zvočniku se zasliši obvestilo. Spet popolnoma nerazumljivo. Oba se vznemirita in napenjata ušesa.

V istem trenutku se začnejo črke na tabli bliskovito obračati. Še to, pa ravno zdaj.

OLGA: Lepo vas prosim!

CHERIE: Želite?

Olga pokaže v zrak. Cherie prisluhne, potem brez težav:

CHERIE: Obvestilo vsem potnikom ... Zaradi nepredvidenih vremenskih razmer so vsi odhodni leti do nadaljnjega odpovedani ... vljudno

vas prosimo za potrpljenje ... trudimo se po najboljših močeh ... upamo, da bomo težave odpravili v najkrajšem možnem času ... hvala za razumevanje ...

Preprosta stvar.

OLIVER: Ja, razumevanje, to sem slišal ...

Črke se ustavljajo kar tjavendan. Brez smisla. Vse se je sesulo.

OLGA: A kaj veste, kako dolgo bo to trajalo?

CHERIE: Upajmo, da ne predolgo.

OLGA: To pomeni koliko časa?

CHERIE: Žal vam tega ne morem povedat. Vam pa zagotavljam, da boste o vsem obveščeni.

Oprostite –

Odhiti drugam.

Olga in Oliver se spogledata, potem oba razburjena sedeta.

OLGA: Moram prit pravočasno v New York.

OLIVER: Jaz moram pa prit pravočasno v Miami.

Tišina.

OLIVER: Oh, ja! Teoretično je vse to fantastično, to »letanje po zraku« sem in tja, ampak v resnici so pa kar naprej same težave. Vse je bilo precej bolj preprosto, dokler smo še potovali z vlaki.

OLGA: V Miami ne bi mogli potovat z vlakom.

OLIVER: To je res. Mogoče pa sploh ne bi šel v Miami. Mogoče moj sin ne bi živel v Miamiu. Mogoče ... povem vam – ljudje bi precej bolj razmislili, kam bojo šli in zakaj, če bi morali preživet dva tedna na ladji, da pridejo tja.

Olga se zamisli. Zazeha.

OLGA: Jaz bi vseeno šla.

Njena prostodušna odločnost ga nekoliko osupne.

OLIVER: A imate družino v Ameriki?

OLGA: Ne.

OLIVER: A greste študirat?

OLGA: Ne. Delat grem.

OLIVER: A tam, od koder prihajate, ne morete delat?

OLGA: V Rusiji? Lahko delam tam. Ampak jaz si želim živet. Želim si boljše življenje.

OLIVER: Seveda. Vsak si želi boljše življenje.

Olga prikima.

OLIVER: Čeprav, če boste vsi samo dvignili roke in odšli, vam ne bo nikoli boljše.

OLGA: Prosim?

OLIVER: Sicer pa ... ni na meni, da presojam.

Oliver kot da je preutrujen, da bi se zapletel v debato.

Clara ga je izčrpala. Olga se skremži.

OLIVER: A ste v redu?

OLGA: Ja. Glava me boli.

Oliver vzame iz torbe nekaj škatlic.

OLIVER: Aspirin, Nalgesin, Ibuprofen, Daleron?

Olga ga gleda, rahlo prestrašena.

OLGA: Hvala, ne bi ...

OLIVER: Ste prepričani?

OLGA: Mogoče bi morala kaj pojest.

Odpre torbo in vzame iz nje sendvič, zavit v papirnato servieto.

OLIVER: Res ... od čakanja človek postane lačen, a ne?

OLGA: Ja. In od potovanja.

Odvije servieto.

OLGA (*kot da se opravičuje*): Zelo drago je. Jest na letališču. A ne?

OLIVER (*tudi on privleče na dan sendvič*): Eno samo ožemanje, pa nič drugega.

OLGA: Zgleda lepo, ampak –

OLIVER: Sama svinjarija. Enkrat sem v letališkem bifeju naročil krof. Imel je okus po plastiki, namočeni v sladkor.

OLGA: Ja. In tudi nikoli ne veš, kaj vse je v hrani, če ne vidiš, kako jo pripravljajo.

OLIVER: Res je. Točno tako.

Popolnoma istih misli sta. O tem ni dvoma.

OLIVER: Mmmmm ... posebna in kisle kumarice. Zelo dobro. Kaj imate pa vi v vašem?

OLGA: V enem je govedina, paradižnik in ne vem, kako se temu reče –

Nerodno razpre sendvič proti Oliverju. On se prav tako nerodno stegne in pogleda. Ne vidi. Prisede bliže in pogleda sendvič.

OLIVER: Oh, radič. Oh. Čudovito.

In se vrne na svoje mesto.

OLGA: V drugem imam pa klobaso in ovčji sir, se mi zdi.

Oliver se kar malo razočarano vrne k svoji posebni in kumaricam. Ampak pogled mu še naprej pritegujeta ruska sendviča.

OLGA: A boste malo?

OLIVER: Oh, ne. To pa ne. Tega pa res ne morem.

OLGA: Ste prepričani? Dobra sta.

OLIVER: Sploh ne dvomim, ampak kdo ve, koliko časa bomo še tukaj. Vam bosta že še prišla prav.

OLGA: Tako dolgo pa spet ne, vsaj upam. Vzemite. Res. Katerega boste?

OLIVER: Klobaso in sir. Ampak ne, res ne morem –

OLGA: Seveda lahko. S tem sporočava, da verjameva, da ne bomo več dolgo tukaj.

OLIVER: No ... če je pa tako –

Olga mu ponudi drugi sendvič.

OLIVER: Najlepša hvala, zelo ste prijazni. Bi vi mogoče malo mojega s posebno in kumaricami?

OLGA: Ne bi. (*Sebi.*) Gospa Jackson me ne bo čakala v nedogled.

Jesta. Oliverju neizmerno tekne.

OLIVER: V bistvu ne bi smel jest klobase, veste, ni dobro za moje srce ...

OLGA: Ta je domača. To je zdravo.

OLIVER: O, a res?

Ona prikimava, popolnoma prepričana.

OLIVER: Kaj pa, če bi jim telefonirali in jim sporočili?

OLGA: Nobene telefonske številke nimam. Niti naslova. Vem samo to, da me tam čaka ta ženska. *Naprej jesta.*

OLGA: Zakaj pa greste v Miami?

OLIVER: Moj sin odpira nov park z delfini.

OLGA: Kaj odpira?

OLIVER: Dresira delfine. Odpira nov ... v bistvu je to bazen, če vprašate mene. Ampak za njega je to zelo pomemben dan. Zelo pomemben. In zelo bo razočaran, če ne bom prispel pravočasno.

OLGA: Vaš sin dresira delfine?

OLIVER: Ja.

OLGA: Kakšno čudovito delo.

OLIVER: Ja. Delfini ga seveda sovražijo. Sovražijo ujetništvo. Zanje je to mučenje. Delfini, če hočejo, lahko nehajo dihat. To je pri njih stvar volje. Flipper, na primer, se je ubil na vrhuncu kariere. Pogledal je dreserja v oči in nehal dihat. In enostavno potonil na dno bazena.

Tišina. Olga je zaprepadena. Oliver se je potopil v svoje misli, brez dvoma do dna bazena.

OLGA: A bi vas lahko ... bi vas zdaj lahko prosila za eno tableto, prosim?

OLIVER: Ja, seveda. Pa pogledjmo ...

Brska po torbi za analgetiki.

OLIVER: Izvolite.

Ponudi ji dve tableti in Olga ju poplakne z malo vode.

OLIVER: Mimogrede, prav imate, da nočete sprejemati tablet od neznancev. Modro je bit previden.

OLGA: Vem. Ampak včasih ... saj je samo tableta.

OLIVER: Ja, včasih že.

Avtomat.

Toni se obupan ustavi pred avtomatom. Kupuje čokoladko. Avtomat ne dela. Toni udari po njem.

Ko se vrnemo k Olgi in Oliverju, ju najdemo zapletena v živahen pogovor. Oba sta se sprostila, bi lahko rekli.

OLGA: Oče me je učil. Vse življenje je bil učitelj. Želel si je igrati v orkestru. Pa ga niso sprejeli. In potem je bil učitelj. Učitelj glasbe v majhnem kraju blizu Habarovska zelo slabo zasluži. In potem so 1995.

šolo zaprli. In po tistem je zaslužil še manj. Od takrat sem bila jaz njegova edina učenka.

Olga zazeha.

OLIVER: Zakaj so zaprli šolo?

OLGA: Ne vem. Mislim, da ni bila več profi... profitabilna. Nekdo jo je kupil. Zdaj je tam megamarket.

Se zamisli nad tem in se nasmehne.

OLGA: V njem lahko kupiš čisto vse! No, mislim, jaz ne morem. Ampak če bi imela več denarja, bi pa lahko.

OLIVER: Razumem. Vseeno bi bilo lepše imeti šolo kot supermarket, se vam ne zdi?

OLGA: Ne vem. Vem, da ni nič lepo, če nimaš šole, imaš pa megamarket, v katerem ne moreš nič kupiti.

OLIVER: Res je.

OLGA: Nočem tako živeti.

OLIVER: Vaš oče tudi tako misli? Mora biti zelo žalosten, ker ste odšli.

OLGA: Saj je. Ampak mislim, da dobro ve, da kot oboa... oboistka nisem nič posebnega. Ko sem bila mlajša, je sanjaril, da bom postala slavna oboistka, zato ker se ti je v prejšnjih časih z glasbo ponujala možnost oditi. No, zdaj niti ni več tako. Ko se je pojavila gospa Jackson, mi je rekel, naj grem. Pojdi, da boš kaj dosegla.

OLIVER: Ja, razumem. Gospa Jackson, to je pa ...

OLGA: Ona je moja dobra vila. Kot v Pepelki. Saj veste, abrakadabra, hokus pokus ...

OLIVER: Ja, seveda, čirule čarule ...

OLGA: Puf!

Olga se nasmehne.

OLGA: No, ni bilo čisto tako. Je pa povezano z upanjem. In čakanjem. Enkrat se je tej gospe pokvaril avto. S Katjo sva ji pomagali poklicati pomoč, da so ji ga popravili. In potem naju je v zahvalo peljala na kavo in tortice. Povedala nama

je, da živi v Ameriki, da je poročena z Američanom, gospodom Jacksonom – ker ona je drugače pa iz Habarovska, veste – in potem je rekla, rekla je, da je v Ameriki veliko dobrih priložnosti za mlada dekleta. Lahko se zaposlijo kot »au pair«, izboljšajo svojo angleščino, dobro zaslužijo – in potem, kdo ve, kaj vse se lahko zgodi?

OLIVER: Ja. Čeprav –

OLGA: Moj horoskop za leto pravi, da bom doživela stvari, o kakršnih se mi še sanja ne.

OLIVER: Pa poznate družino, za katero boste delali?

OLGA: Ne. Gospa Jackson ima v Ameriki »au pair« agencijo. A vi veste, da kot »au pair« lahko zaslužiš tudi do 700 dolarjev na teden? A veste, koliko je to?

OLIVER: Ja. Ja, vem. Seveda. In vem tudi to, da ima moj sin kar naprej grozne probleme z iskanjem varuš. Res grozne.

OLGA: To je rekla tudi gospa Jackson. Da je težko najti dobro varuško.

OLIVER: Punce mislijo, da je to lahek zaslužek. Otroci so jim deveta briga, rade bi samo izkoristile priložnost –

OLGA: Seveda je veliko boljše, če imaš babico. In dedka. Jaz sem imela babico. Za varuške še slišali nismo.

OLIVER: Ampak kaj ti pa preostane, če imaš štiri otroke, razsejane po celem svetu, dedek je pa samo eden – to je nemogoče –

OLGA: Varuška je tista, ki mora nadomestiti babico ali pa dedka. To je zahtevno delo.

OLIVER: Pa še kako. Kaj pa pravi vaša mama na vse to?

OLGA: Z očetom sva sama. Moja mama je odšla. Že davno.

OLIVER: O, moj bog. Vaš ubogi ati mora biti zelo osamljen brez vas.

OLGA: Ja, ampak saj ga bom prišla iskat. Ko bom že nekaj zaslužila in mogoče, kaj pa vem, našla moža,

ga bom prišla iskat in bo živel pri meni. Nočem, da ostane sam.

OLIVER (*s poudarkom*): Lahko je srečen, da ima tako hčer.

Olga skomigne z rameni. Tako pač je.

OLIVER: Vi boste čudovita varuška.

Olgin obraz se razsvetli. Potem zazeha.

OLIVER: Bi lahko kaj zaigrali?

OLGA: Tukaj? Ne, tega pa ne morem ...

OLIVER: Zakaj ne?

OLGA: Oh, ne ... kaj bi pa ljudje rekli?

OLIVER: Morali bi se vam zahvaliti. Morali bi plačati, da lahko poslušajo, prav res.

OLGA: Ne. Mogoče pozneje. Zdaj sem preveč utrujena. Vi niste utrujeni?

Olga spet zazeha.

OLIVER: Ne. Sendvič mi je dal energijo.

OLGA: Jaz pa kar sem utrujena.

OLIVER: Če bi radi malo zadremali, bom že jaz popazil na stvari.

Olga ga pogleda, ni prepričana. Mu lahko verjame?

OLIVER: Vi kar dajte. Zbudil vas bom, če se bo zgodila kakšna sprememba. Obljubim.

OLGA: Samo za pet minut, da si odpočijem oči.

Olga se namesti udobneje, kolikor se to pač da. Oliver se preseda, za blazino bi ji rad ponudil svojo ramo, recimo, mogoče bi ji ponudil celo naročje, pa ne ve, kako. Da ne bo vsiljiv. Prtljago od obeh zloži skupaj. Kar nekako ponosen je. Čuva svoje in njene stvari. Če slučajno koga zanima. Moški je, ki pazi na mlado dekle. Tako, da boste vedeli.

BAR »CASABLANCA« – ZAČASNI NAČRT

Anja in Lena sedita v baru. Nad njima kičast neonski napis – Casablanca. Anja se nemirno preseda, Anja je zmeraj nemirna. Lena je že okajena, nič ji ne manjka. Mimo prihiti Cherie. Obstane, se obrne k njima.
CHERIE: Punci, lepo prosim, vsi smo na stand-byu.
LENA: Jasno da.
CHERIE: Torej prosim.
LENA: Kaj?
Cherie neodobravajoče zamahne z roko.
LENA: Pijeva čaj, da se pogrejeva. Saj sneži, a ne?
CHERIE: Ne sneži vama na glavo.
ANJA: Preventivno se grejeva.
Pridušen smeh.
CHERIE: No – na vajino odgovornost. Sami bosta nosili posledice.
Odide.
ANJA: Prijavila naju bo, grem stavit.
LENA: Pa kdo je ona pravzaprav!
ANJA: Poznam jo. Kar naprej nekaj teži. Hoče bit stroga, zraven bi bila pa rada priljubljena. Ampak to ne gre, a ne.
LENA: Komu naju pa lahko prijavi, pa kdo je ona? Jaz ji nisem odgovorna.
ANJA: Pa dobro, komu si ti sploh odgovorna? Nobenemu. Je ni avtoritete ...
LENA: Kaj bi zdaj rada povedala?
ANJA: Nič. Samo je pa to malo pubertetniško.
LENA: A daj nehaj, to pravi tista, ki bo svoj štirintrideseti rojstni dan praznovala doma pri starših.
ANJA (*znervirano*): Joj, daj, govori malo bolj potiho.
Lena popije svojo vodko.
ANJA: Če naju bojo odpustili, boš ti kriva.
LENA: Kar naj naju odpustijo. Ne bova prav nič jokali. (*Natakarju.*) A lahko še eno, prosim. Pa kaj me ti kar naprej nazaj držiš?
ANJA: Kaj se pa ti kar naprej nekaj usajaš, kaj je s tabo?

LENA: Tisti stari me je grabil za rit. Čakaj malo, a sem jaz ena smrklja, da me bojo takole šlatali za rit? Pa kdo danes sploh še grabi za rit?!

ANJA: Naši.

LENA: Primitivci. Saj si sploh nobene afere ne moreš več privoščit. Tako kot si si jo lahko včasih. Ali pa kot si jo lahko, če delaš za kakšnega prevoznika na nivoju. Ne pa s temi primitivci.

ANJA: Ti si snobica.

LENA: Sem, ja. Zmeraj sem bila. Res sem nizko padla. Jaz, snobica, pa se ukvarjam s temi primitivci. Včasih se je vedelo, kako se je treba obnašat na avionu. Včasih je gospoda potovala z avioni. Zdaj pa gospoda dela, z avioni letajo pa primitivci.

ANJA: In ti imaš sebe za gospodo?

Tišina. Vstopi Žana. Opazi Anjo in Leno. Ne more si pomagati, da ju ne bi prestrelila s pogledom. Skorajda že odide, toda ne. Vendarle se usede. Čisto na drug konec bara. Natakar stopi do nje.

NATAKAR: Kaj boste?

ŽANA: Nič.

NATAKAR: Nič?

ŽANA: Pravzaprav, prinesite mi kozarec šampanjca. *On prikima.*

LENA: Morava pogruntat kaj novega.

ANJA: Veš da.

LENA: Mogoče bi morali –

ANJA (*izbruhne*): Menda ne misliš, da boš spet ti tista, ki si boš zmisllila nov načrt? A si na glavo padla?

Leni je alkohol stopil v glavo.

LENA: Kako, prosim?

ANJA: Ja, Lena. Vse to je bila tvoja ideja. Začasni načrt, dokler se ne spomniva česa boljšega. Kaj nama je pa hudega, videli bova veliko sveta, spoznavali ljudi. To pa res. S temi poceni leti, na tleh si dvajset minut, po celem svetu nisem videla drugega kot zabojnike za smeti.

LENA: Dobro, no, saj, ampak –

ANJA: Od vseh tvojih načrtov je bil ta daleč najboljši! Pa kot da to še ni zadosti! – Kot da to še ni zadosti! Od jutra do večera prenašam tvoje tečnarjenje. Že leta me nonstop jebeš v glavo.

LENA: Anja, pretiravaš.

ANJA: In jaz tudi slučajno ne bi rada zgubila službe samo zato, ker se je tebi pa ravno danes dvignila pokrovka! Pa se ti niti ne bi, če ne bi bila zadeta od te vodke. Pa tudi če moram delat z vsemi temi primitivci. A misliš, da jaz pa nimam vsega poln kufer, ko jim že tristotič dopovedujem, naj ne vstajajo s sedežev, naj ne prižigajo mobilcelov, naj se ne derejo čez cel avion. Misliš, da nimam čez glavo zadosti, da ko kreten hodim okrog s tisto košaro, oni pa še naprej vztrajno lepijo čigumije pod sedeže in mi v žepe tlačijo jabolčne ogrizke. Veš, včasih, ko sežem z roko v žep in začutim tisti mrzli, vlažni, poslinjeni ogrizek, me prime, da bi se razjokala. Kot da sem stevardesa na kakšnem avtobusu. *Ko to tamo peva.* Samo, da je v luftu.

Tišina.

ANJA: In kaj bova, če naju bojo zdaj odpustili?

LENA: Šli bova k Dariu na Lufthanso. On se že dvajset let meče za mano.

ANJA: Ah, daj no, Lena. Pa koliko si ti stara?

LENA: Dobro, kaj bi pa ti? No, povej mi, kaj bi ti? Ti se kaj spomni. Ti povej.

Tišina.

ANJA: Jaz bi imela otroka.

Vstopi Clara, v roki ima svoj plašč, svojo torbo in nekaj Martinovih stvari. Usede se in prekriža noge pred drug stol, za Martina.

Med prsti vrti cigareto.

CLARA (*Žani*): Oprostite, a imate mogoče ogenj?

Žana se zdrami iz svojih misli.

ŽANA: Prosim?

CLARA: Če imate ogenj?

ŽANA: Žal ne.

Clara vtakne cigareto v usta in pogleduje okrog. Vstopi Blue.

BLUE: Tukaj ne smete kadit, gospa.

CLARA: A dajte no –

BLUE: Kajenje je dovoljeno samo v temu namenjenih prostorih.

CLARA: Sto let bo trajalo, da najdem dve prosti mesti. *Blue skomigne z rameni.*

CLARA: To je res noro.

BLUE: Kit v Temzi – to bi bilo res noro. Tole so pa samo pravila.

Clara ga zbegano gleda.

CLARA: Kje pa je najbližji temu namenjeni prostor? *On pokaže skozi okno, nekam v daljavo, čez betonsko ploščad proti drugi letališki zgradbi.*

CLARA: Pa saj to je –

BLUE: Terminal 2.

CLARA: Vi to resno?!

BLUE: Vzhodna Evropa, bližnji vzhod, prihodi in odhodi. Njim je praktično nemogoče preprečit, da bi kadili. Odkrito rečeno, pred izhodom 14 in 15 kadi že za dva polna aviona Turkov. Ampak Terminal 2 je, kar se varnosti tiče, že od nekdaj na slabšem. Tukaj vam pa tega ne priporočam.

CLARA: Kje drugje pa ne bi šlo?

BLUE: Zunaj.

CLARA: Zunaj je snežni metež.

BLUE: Lahko pa poskusite nehat kadit.

CLARA: Nehat kadit?!

BLUE: Dokazano je, da je treba zdržat 24 ur in se nikotin v celoti izloči iz telesa. Potem ostane samo še psihološka odvisnost.

CLARA: Pa saj jaz sem že nehala! Že pred sto leti. Vaše letališče me je pripravilo do tega, da spet začenjam.

BLUE: To je pa škoda.

CLARA: No, in kaj? Če zdaj tukaj eno prižgem, kaj boste naredili?

BLUE: Moral bom poklicat šefa –

CLARA: Tole pa spominja na Kafko, a?

BLUE: Ne razumem, ampak občutek imam, da me imate za norca.

CLARA: V redu, naj vam bo, dalajlama, ne bom prižgala. Saj imate prav. A zdaj lahko grem?

Blue stoji kot vkopan. Rahlo je zmeden. Potem se obrne in odide.

Vstopi Martin, v rokah drži dva krožnika in nekaj kruha.

Z Bluejem gresta drug mimo drugega. Blue se obrne.

BLUE: Nisem Tibetanec. Moja mama je bila Mongolka, ampak to dostikrat zamenjujejo.

Martin vprašujoče pogleda Claro, ona pa samo odmahne z roko, kot bi hotela reči: »Ne sprašuj.«

MARTIN: Gostilnica Pri kaviarju. Toplo priporočam.

BLUE: A ste dobili dovoljenje, da to odnesete v drug lokal?

MARTIN: Sem. So pa za vsak slučaj zadržali moj potni list, dokler ne vrnem krožnikov.

Blue je videti zadovoljen z odgovorom.

BLUE: V redu. Dober tek želim.

Medtem ko Blue počasi odhaja, Martin postavi krožnika in košaro s kruhom na točilni pult. Iz žepa vzame jedilni pribor. Zloži ga na pult.

MARTIN: Ti ne veš, koliko sem se moral pregovarjat, da so mi dovolili odnest krožnike z območja gostilnice Pri kaviarju ...

Pomigne natakarku.

NATAKAR: Prosim, gospod?

MARTIN: A imate kakšen šampanjec?

NATAKAR: Imamo, gospod.

MARTIN: Katerega pa?

NATAKAR: Hišnega.

MARTIN: Hišnega? Prav, prinesite nama steklenico.

Vzame prazno skledico za arašide, od nekod privleče svečo, jo postavi v skledico, vzame vžigalnik in jo prižge.

CLARA: Vžigalnik nosiš s sabo?

MARTIN: Stare navade.

Natakar z rahlim pokom odpre steklenico. Žana se spet zdrami – pok vzbudi njeno pozornost. Hrepeneče se zazre v improvizirano romantično večerjo.

Natakar nalije šampanjec v kozarca. Martin dvigne svoj kozarec.

MARTIN: Na ...

CLARA: Na ... naključje?

Po zvočniku se zasliši obvestilo. Zvok je podoben grgranju. Naši potniki se niti ne trudijo več, da bi razbrali informacije.

Žana se obrne k natakarku.

ŽANA: Vi razumete tole?

NATAKAR: Kaj?

ŽANA: Če razumete, kaj govorijo? A je to kakšna posebna frekvenca, ki jo vi razumete, jaz pa ne?

NATAKAR: Jaz v glavnem vse skupaj preslišim.

ŽANA: Seveda. Zakaj pa ne bi? Vam je vseeno.

Žane se loteva obup. Pogleda stevardesi.

ŽANA: A je zanju? A govorijo njima?

NATAKAR: Mislim, da ti dve nista v službi.

ŽANA: Takrat so najbolj nevarne.

NATAKAR: A je kaj narobe s šampanjcem?

ŽANA: Ne.

NATAKAR: Niti dotaknili se ga niste.

ŽANA: Vem. Všeč mi je, kako izhlapeva. To se ujema z mojim razpoloženjem.

Natakar prikima in se diskretno umakne.

Vstopi Toni. Strmi v Žano. Ona to začuti.

ŽANA: Poberi se.

TONI: Se imaš dobro takole sama?

Ona ga niti ne pogleda. On gre mimo in se malo naprej usede na prost stol. Tako si zdaj sedita nasproti, na sredi med njima stoji natakark.

NATAKAR (Toniju): Kaj boste?

TONI: Kaj pije gospa?

NATAKAR: Šampanjec.

TONI: Odlično. Še zame, prosim.

Žana zavije z očmi in živčno zavzdihne.

Natakar Toniju servira šampanjec. Toni opazi steklenico pri Clari in Martinu.

TONI: Zanimivo. Danes pa penina teče v potokih.

NATAKAR: Mhm.

TONI: A kaj praznujemo?

NATAKAR: Ne da bi vedel.

TONI: Jaz nimam prav nobenega razloga za praznovanje.

NATAKAR: Nimate, a?

TONI: Nasprotno. Prej bi rekel, da je danes zame sodni dan.

NATAKAR: Poslušajte, gospod, pa ne, da vi zdaj mislite meni o vsem tem razlagat? Jaz nisem tiste vrste natakark, ki bi mu lahko izlili svoje srce.

TONI: Niste?

NATAKAR: Ne, nisem. Dajem slabe nasvete, pa tudi slab poslušalec sem.

TONI: Aha.

NATAKAR: Tukaj delam samo začasno.

TONI: Razumem. Okej, bom kar naravnost povedal.

Nujno moram govorit s tisto punco tamle čez.

Samo da ona noče govorit z mano. No, če bi se vi lahko samo pretvarjali, da se midva pogovarjava,

tako da bi ji jaz lahko povedal, kar ji imam za povedat, bi mi to zelo veliko pomenilo. Kaj pravite?

NATAKAR: To bi šlo.

TONI: Super.

NATAKAR: Pričakujem napitnino.

TONI: Dobili bi jo tako ali tako.

NATAKAR: V redu. No, kaj ste zagrešili?

Toni globoko zajame sapo in nadaljuje nekoliko tiše:

TONI: Spal sem s stevardeso.

NATAKAR: Kaj, a zdaj?

Natakar nezavedno ošine s pogledom Anjo in Leno.

TONI: Ne, ne zdaj! Enkrat.

NATAKAR: Samo enkrat?

TONI: Ja!

NATAKAR: A ko je bila v uniformi?

TONI: Ej!

Natakar skomigne z rameni. Posvaril ga je.

TONI: Svoji puncu sem to povedal in zdaj sem ... sam in ne vem, kako bo šlo naprej.

Natakar se nad tem zamisli.

NATAKAR: Ne bi ji smeli povedat.

TONI: Mogoče res, ampak mislim, da je bilo prav –

NATAKAR: V bistvu tega sploh ne bi smeli naredit; to bi bilo prav.

TONI (*razdraženo*): Saj vem. A imate kaj oreščkov?

Natakar postavi skledico z oreščki na točilni pult. Toni plane po njih, prizadeva si, da bi deloval umirjeno. Vsaj pred natakarkem.

NATAKAR: Od kod pa je?

TONI: Kdo? A stevardesa?

NATAKAR: Ja.

TONI: Hm ... Mislim, da je bila Danka.

NATAKAR: Za te pravijo, da so v postelji ko klade ...

No? Mislim, hotel sem reč, moj prijatelj je hodil

z eno Danko in je rekel, da je bila obupna.

Katastrofa! Samo ležala je. Ko ena ... mrtva riba.

Žana ima že vsega dovolj. Toni namiguje natakarku, naj se malo manj razvnema. Natakark se trudi, pa saj ga je opozoril ...

NATAKAR: Se pravi, da vas je dala na čevelj.

TONI: Ja, vse tako zgleda. Morala bi odpotovat na Barbados.

Toni globoko zajame sapo, preden nadaljuje.

TONI: Nameraval sem jo zasnuti.

Tišina. Toni se trudi, da ne bi pogledal Žane in videl njene reakcije. Ona niti ne trzne.

ŽANA: Natakark, bi lahko dobila kozarec vode, prosim?

NATAKAR: Seveda.

Ji prinese kozarec vode.

ŽANA: Hvala. Kako vam je ime?

NATAKAR: Felipe, gospa.

ŽANA: Čudovito ime. A ste že bili kdaj na Barbadosu?

NATAKAR: Ne, gospa.

ŽANA: To je pa škoda. (*Premolk.*) Pravijo, da so karibske sobarice prečudovite. Vitke in mišičaste – če vas privlačijo uniforme.

Natakarjev obraz otrpne, v zadregi je. Obrne se k Toniju, ki ima podoben izraz. Natakarkar mu nasuje novih oreščkov v prazno skledico. Toni golta oreščke.

NATAKAR: Ne bi ji smeli povedat.

Tišina.

TONI: Saj vem, da to ni bilo pogumno. Sebično je bilo.

A naj se zdaj izgovarjam, da se mi je zareklo? Ona ve – včasih kar kaj bleknem, odkar sem tak, »normalen«. Prej sem bil pa ... bil sem velik nakladač.

Tišina.

TONI: Odkar ne pijem, ni hujšega kot pogovarjanje z žensko. Flirtanje. Kakšna muka. Poln sem tikov. Potim se. Nervozno se smejem, dlani imam čisto mokre od potu. Stresam vice in se zraven histerično smejem. Včasih se mi zgodi, da kakšno žensko po moško lopnem po rami. Groza. Groza. In potem se nenadoma pojavi ta ženska in njej sem všeč. Res všeč, zdim se ji privlačen. Tak, kot sem. Njej sem všeč.

ŽANA: Kaj pa njegova punca? A ona ima pa srce iz kamna?

TONI: Ona me pozna. Ona me vsak dan gleda. Ona vidi tike, napade panike, paranojo, strah. Strah. In še marsikaj hujšega. Še marsikaj hujšega. Agresijo, depresijo, nenehno zajebano ukvarjanje s svojim stanjem. Vse to zajebano živčno pregovarjanje okrog vsake jebene malenkosti, za kakršno se normalni ljudje niti ne zmenijo. Dovolil sem tisti ženski, da me je zapeljala, ker je v meni videla nekakšnega frajerja. Ni vedela, da še frutabel nisem sposoben jest v normalnih količinah.

Žana mu ne more pogledati v oči. Strmi v svoj kozarec in odkimava, drobni, komaj opazni gibi v znak neodobravanja.

TONI: Vem, vem, da je eno samo sranje, kar govorim – mislim, ni sranje, ampak ne more pa bit izgovor, čeprav je po pravici povedano skoraj lažje seksat kot flirtat – vem, saj vem, kaj mi je sploh treba flirtat – ampak ... Ljudje to počnejo. To je povsem nedolžna stvar.

Globoko zajame sapo – za to potrebuje ves pogum, kar ga premore. Žanin obraz je krčevito spačen, bo že kdaj konec tega ponižanja.

TONI: Povsem nedolžna stvar, ki se nikamor ne razvije. Bili so časi, ko sem to znal počet. Ampak tokrat. Še sam ne veš kdaj, in si že tam. To mora bit kakšna nevrotična reakcija. V eni hotelski sobi, s popolnoma neznano žensko, in kar naenkrat se ti zazdi, da to sploh ni nič posebnega. Dve telesi se združita, sprosti se neka napetost, kot da Mene pri vsem skupaj sploh ni zraven. (*Premolk.*) Čim končaš, se pa v trenutku zaveš – ni res, da ni nič posebnega. Zato sem ji povedal. Zato, da se mi nikoli več ne bo zgodilo, da bi tako mislil. Zaradi tega izraza na njenem obrazu, ki me bo preganjal do konca dni. Egoistično, saj vem.

Vsi za točilnim pultom so pretreseni. Celo Martin in Clara sta pretresena. Martin dolije šampanjec v kozarca. Clara se iztrga potrtim mislim.

CLARA: Kako to, da ti šampanjec tako hitro stopi v glavo? Misliš, da je to zaradi mehurčkov?

MARTIN: A se ti vrti?

CLARA: Od nečesa se mi vsekakor vrti.

MARTIN: Mislim, da se ti šampanjcu vseeno ni treba odreč.

CLARA: Ne, saj se tudi ne bom.

Še malo srkne.

CLARA: Mislim, da se človek nikoli ne bi smel odreč ničemur, kar ima še zmeraj rad.

Oba umolkmeta. Globoka tišina.

CLARA: Zato ker na ta način pravzaprav nikoli ne nehaš imet rad. Samo navadiš se živet brez tega. In

potem to sčasoma nekako zamre. Ampak v bistvu še zmeraj obstaja možnost, da bo spet priplaval na površje. Takrat, ko bo najmanj treba.

Spet tišina.

MARTIN: Po drugi strani pa bi se tega, čemur se nočeš odreč, sčasoma lahko naveličala.

Ona strmi v svoj kozarec.

CLARA: Šampanjca? Nikoli.

Smehljaj.

CLARA: Koliko je ura?

MARTIN: Ne vem. Pri nas je devet zjutraj. Nekje drugje.

CLARA: Ne maram se, kadar sem utrujena. Vse se mi zdi tako brezizhodno.

Potem pa, kot da je vzela zalet:

CLARA: Veš, kaj mi je hodilo po glavi. Včasih ... v glavnem ne, samo včasih. Kadar sem bila zelo utrujena. Hodilo mi je po glavi, kako bi bilo, če bi se situacija pri tebi spremenila ... da ne bi bil več zaseden ... in bi me poiskal. To mi je hodilo po glavi.

Martin molči.

MARTIN: Saj sem hotel ... mislim, premišljeval sem ... ampak ...

Premolk.

CLARA: Ampak kaj?

MARTIN: Ne vem, Clara, zakaj me sploh to sprašuješ? Minilo je devetnajst let ...

CLARA: Sprašujem pač. Ne očitam. Samo sprašujem.

MARTIN: Ne vem. Kaj pa naj bi? Naj bi te poklical? Kaj naj bi ti pa ponudil?

CLARA: Zakaj so moški take reve?

MARTIN: Zakaj so ženske tako nasilne?

CLARA: Nič nismo nasilne. Ampak če bi samo čakale na vas, ne bi bilo nikoli nič narejeno. Vljudno vprašamo. Tristokrat vljudno vprašamo. In nazadnje nam ne preostane drugega, kot da vam zvijemo roko.

MARTIN: Ga ni diktatorja na svetu, ki se pred sodiščem ne bi tako zagovarjal.

Se smejeta. Trenutek je zamujen. Ne da se ga priklicati nazaj. Pa čeprav lebdi neke v bližini. Kot utež.

CLARA: V letalu si. Preobteženo je in nekaj bremena je treba odvreč.

MARTIN: Ja?

CLARA: Koga bi prej odvrget, pisatelja ali zdravnika?

MARTIN: Nimam pojma. A je pisatelj dober?

CLARA: Ja.

MARTIN: A zdravnik je tudi dober?

CLARA: To je filozofska dilema. Oba predstavljata idejo. Jasno, da sta dobra.

On tuhta.

MARTIN: A je pisatelj levo ali desno usmerjen?

CLARA: Kaj? Ne vem. Dober pisatelj je, levo.

MARTIN: A ima zdravnik zasebno prakso?

CLARA: ... dela za OZN.

MARTIN: A sta onadva edina, ki predstavljata idejo?

CLARA: O, jebenti, Martin, koga bi odvrget?

MARTIN: Zdravnika. Z zdravniki si ne moreš nič pomagat.

CLARA: Jaz pa mislim, da bi odvrгла pisatelja.

MARTIN: A si ti ta pisatelj?

Ona skomigne z rameni.

Umolkneta in se samo gledata.

LENA: Samo da prideva nekam drugam, potem bova pa že kako. Razumeš?

ANJA: Joj, ne vem. Kam pa?

LENA: Nekam, kjer še nisva bili – v Brazilijo.

ANJA: Pa kaj pa bom jaz v Braziliji, saj nisem fuzbaler.

Smeh. Pijani sta, kaj pa drugega. Če mislite, da se Anja ni prav tako napila, se motite.

LENA: No, prav. V Južni Ameriki sploh še nisva bili. Grevna na Kubo. A? Preden se stari stegne.

ANJA: A stari Castro? Pa saj se je že.

LENA: Aja, saj res. Ali pa v Egipt.

ANJA: Nočem nikamor, kjer naju bojo ugrabili teroristi.

LENA: Ej, to bi se jim pa res usralo. Kakšen halo bi zagnala naša vlada, samo da bi naju rešili.

ANJA: Tudi če bi ga. Nič me ne mika trepetat od strahu.

LENA: No, prav, potem pa na Islandijo. To je najvarnejša država na svetu. Odlična zamisel. Meni je že dopizdilo, da se ne počutim varno.

TONI: Oh, a imate mogoče kakšen alkaseltzer ali kaj podobnega?

NATAKAR: Vas boli glava?

TONI: V bistvu želodec.

ŽANA: Ker kar naprej samo ješ. Nehaj se že prenažirati! Ješ ko termit!

MARTIN: Star sem petinpetdeset let, ločen in lastnik trgovine. S povprečnimi dohodki in slabega zdravja.

Clara molči. Češ da ni pomembno, z vsem bi bila zadovoljna.

MARTIN: Kako bi to lahko uskladila z vsem, kar imaš ti. Vsega se pač ne da.

CLARA: Ampak eni imajo jajca poskusit.

Vstopi Oliver. S počasnimi in utrujenimi koraki. Gre do točilnega pulta in se usede.

Od nekod iz daljave prihaja zvok oboe.

NATAKAR: Kaj boste spili?

OLIVER: Pšššt.

Dvigne prst v zrak in opozori na glasbo.

Vsi poslušajo. Kljub temu da je popolnoma neprimerna za te prostore, zveni zelo lepo.

OLIVER: Igrà.

CLARA: Kaj pa je to?

MARTIN: Oboa.

CLARA: Od kod?

MARTIN: Ena punca igra, vlači to oboo čez pol sveta.

CLARA: Težek instrument.

MARTIN: To, vidiš, so trdoživi ljudje, taki, ki igrajo oboo.

CLARA: Ta pa ima jajca, a?

OLIVER (*potiho*): A imate rdeče vino v manjših steklenicah?

NATAKAR: Imamo.

Mu ponudi vinsko karto. Oliver si nadene očala in bere.

OLIVER: Cene pa niso ravno »dostopne«, kot se reče.

Toni opazuje Žano, ki kot hipnotizirana strmi v poslednje mehurčke, ki se še dvigajo iz njenega kozarca šampanjca.

TONI: Nameravaš to spit?

ŽANA: Nisem ga naročila, da bi ga spila. Naročila sem ga, da bom razmišljala o tem. Razmišljanje o pijači je zame trenutno manj boleče kot razmišljanje o tebi.

Toni od nekod privleče njeno škatlo s klobukom.

Postavi jo na točilni pult. Z glavo pomigne natakarku.

Natakark porine škatlo proti Žani. Ona jo pogleda.

TONI: Krema za sončenje so pa zginile. Nekdo jih je vzel.

Ona počasi potegne škatlo k sebi.

TONI: Felipe, a ti smeš pit, kadar si v službi?

NATAKAR: Ne smem.

TONI: Hotel sem ti ponuditi tale kozarec šampanjca.

NATAKAR: Šampanjec bom pa sprejel, mislim ... če ga vi ne bi.

TONI: O, bi ga.

NATAKAR: Aha.

TONI: Ampak ga ne bom.

NATAKAR: Hvala.

Felipe dvigne kozarec in že hoče spiti, ko mu nenadoma postane nerodno, da bi to naredil pred njima. Toni mu pomigne, da bi ga opogumil. Felipe izpije do dna. Žana in Toni se spogledata.

ŽANA (*pobito*): Lahko spiješ še mojega. Če hočeš.

NATAKAR: A res? Ste prepričani?

Žana prikima.

Pride Oliver in gre k točilnemu pultu.

NATAKAR: Veste kaj? Dal ga bom na stran za eno dekle.

ŽANA: A res? A je tvoja punca tudi tukaj? Kaj, a dela na carini?

NATAKAR: Ne, ne na carini. In ni moja punca. Samo eno dekle pač, Brenda.

ŽANA: Brenda, a ja?

NATAKAR: Ja, zdi se mi, da je imela težek dan.

Žana brska po denarnici.

ŽANA: A veš kaj, daj ti njej rajši natoči nov kozarec.

Položi denar na mizo.

Oglasi se Anjin mobilitel.

ANJA: No, a sem ti rekla. Halo? Dober dan. Ja. Ja, seveda, tukaj sva, ampak ... rekli so nama ... to je zdaj že več kot 12 ur ... saj vem, izredno, ja, ampak ... naspali?

Lena kima z glavo kot obsedena.

ANJA: Sva, ja. Ja? Kam? Zagreb?

Lena zdaj z isto vnemo odkimava. Anja odloži mobilitel.

ANJA: V Zagreb morava.

LENA: A, daj no, kaj pa bova v Zagrebu?

ANJA: Domov bova šli.

LENA: Pa potem?

ANJA: Potem pa ne vem. Že kaj. Zdaj ne morem razmišljat – morava se umit pa to ...

LENA: Ne vem.

OLIVER (*natakarku*): Hm ... oprostite.

NATAKAR: Želite, gospod?

Oliver z natakarkjevo pomočjo proučuje karto.

ANJA: Greva, Lena, se bova vsaj naspali. A? Jaz sem strahotno utrujena. Potem si bova pa zmislili nov načrt.

Lena vstane, rahlo se opoteče.

LENA: Važno je, da imava načrt.

ANJA: Ja. Si bova že kaj zmislili. Bo šlo?

LENA: Veš, da.

Iz torbice vzame ustno vodo. Naspreja si usta. Potem se naspreja še povsod drugod.

LENA: Evo, dišim po poprovi meti.

ANJA: Dišiš ko celo polje poprove mete. Greva.

Oliver nekoliko negotov pogleduje okrog. S Claro se srečata s pogledi. Ona mu nazdravi.

CLARA: Ste še živi?

Samo ne se vznemirjat.

OLIVER: Ja, hvala. (*Natakarku.*) Koliko sem dolžen?

NATAKAR: 8,50.

OLIVER: 8,50, ste rekli?

Lena se pri izhodu obrne.

LENA: Draga gospoda, če koga zanima, letališče je ponovno odprto. Kmalu boste šli vsi domov. Ali kamor pač že ...

Stewardesi odideta, drugi pa razburjeno planejo pokonci. Kaj, kako, prosim, kaj sta rekli, kako pa onidve to vesta, bla bla bla ..., samo Clara in Martin se mirno gledata.

Hrupno obračanje črk na informacijski tabli najavlja polet. Vsi se ozrejo kvišku. Zvok oboe utihne. Iz zvočnika se zasliši melodija, ki najavlja obvestila potnikom.

ŽANA (*natakarku*): Hej, Felipe, daj bodi dober in pozorno poslušaj, kaj sporočajo, da nam boš vsem povedal.

Vsi se obrnejo k Felipeju in nepremično upirajo oči vanj, medtem ko se on koncentrira. Nerazumljivo govorjenje po zvočniku traja precej dolgo, napetost narašča. Ko je sporočila konec, vsi pričakuječe strmijo v Felipeja. On se mršči. Močno se koncentrira. Kot da bo prenesel sporočilo z drugega sveta.

NATAKAR: Letališče bojo ponovno odprli.

Vzdih olajšanja.

NATAKAR: Ampak –

Spet napetost.

NATAKAR: Ker je zastoj trajal tako dolgo, je bilo odpovedanih veliko letov. Trudijo se, da bi vsem potnikom zagotovili mesto na prvem prostem letu za njihovo destinacijo. Ker pa ne bojo mogli ustreč vsem naenkrat, ponujajo prosta mesta tudi na letih za druge destinacije.

ŽANA: Kaj?

Felipe skomigne z rameni. Povedal je, kar je slišal.

ŽANA: Vse to si razumel?

CLARA: Kako to mislite druge destinacije?

Felipe skomigne z rameni.

NATAKAR: Najboljše, da se obrnete na koga od osebja.

ŽANA: Kaj kurac zdaj to pomeni?!

Oliver s steklenico in kozarcema v rokah je videti

povsem izgubljen. Ne ve, ne kod ne kam.

OLIVER: Koga od osebja – kot da je to enostavno.

Pojavi se Cherie. Popolnoma zbrana. Stoji za šalterjem, pred sabo ima mikrofon. Pred njo je kup listov, s katerih bere v mikrofon.

CHERIE: Potnikom, ki potujejo v New York, London,

Frankfurt, Rim in Kuala Lumpur, bodo prioritetno

dodeljena mesta na prvih prostih letih. Prosimo

vas, da preverite razpored letenja za naslednje

proste lete za vašo destinacijo in se obrnete na

naše osebje, da vas bo uvrstilo na čakalno listo.

Zajame sapo in polista po papirjih.

CHERIE: Nekaj prostih mest je na letalih, ki bodo

vsak čas poletela proti naslednjim destinacijam:

Ankara, Budimpešta, Brisbane, Beograd, Miami,

Nica, Pulj, Riga, São Paulo, Tirana, Zagreb in Zürich.

Potnike, ki čakajo na prosta mesta za polete v New

York, London, Frankfurt, Rim in Kuala Lumpur in

bi želeli prvotno destinacijo zamenjati za katero

od naslednjih: Ankara, Budimpešta, Brisbane,

Beograd, Miami, Nica, Pulj, Riga, São Paulo, Tirana,

Zagreb in Zürich, vljudno naprošamo, da se

obrnejo na osebje pri najbližjem prijavnem okencu.

Prosimo za razumevanje.

ŽANA: Kaj? Kaj je povedala?

CLARA (*Martinu*): Zakaj greš v Švico?

MARTIN: Prosim?

CLARA: Kaj pomembnega?

MARTIN: Pa ... precej.

Oliver še naprej stoji kot vkopan in tuhta.

ŽANA: Kaj pa Barbados? A niso nič povedali – a so kaj

rekli, kako je z Barbadosom?

NATAKAR: Ne.

Oliver ne ve, kam naj gre. S pijačo v roki se napoti

ven. Poiskati mora Olgo. Opazi nekaj na tleh. Srečka.

Odloži pijačo na točilni pult. Pobere srečko. Malo mu je

neprijetno. Kot da je na tleh našel denar, pa ne ve, ali

naj ga vzame ali kaj. Neodločno se obrne k natakarku.

OLIVER: Srečka?

Natakar skomigne z rameni.

OLIVER: A veste, čigava je?

NATAKAR: Ne bi vedel.

OLIVER: Kaj naj pa zdaj?

NATAKAR: Zdaj je vaša.

ŽANA: Kako lahko ... Moram na zrak. Moram na zrak.

TONI: Žana, morava se odločit –

ŽANA: Vem! Samo nujno rabim svež zrak. (*Natakarku.*)

A lahko odprete okno?

CLARA: Pomislila sem –

NATAKAR: Katero okno?

ŽANA: Tisto tam. Tisto ta veliko!

NATAKAR: Ne morem.

TONI: Ljubica, mislim, da se tega ne da odpret.

ŽANA: Zakaj pa ne?

OLGA (*Oliverju*): Kaj pravijo? Ne razumem.

TONI: Na letališču smo.

ŽANA: Pa kaj?

TONI: Kako to misliš, pa kaj?

ŽANA: Mislim, a je to kakšen razlog? Ker smo na

letališču, se pa ne da odpret oken, ali kaj?! Zakaj

pa ne? A zahtevam preveč? Zakaj pa potem sploh

imajo okna? Najbrž ne zaradi razgleda.

Toni se ji približa in jo z eno roko objame, da bi jo

potolažil. Ona mu hlipajoč pade v objem. Pride Olga.

Oliver ji s pijačo v rokah stopi naproti.

TONI: Ej. Ej. Samo utrujena si. Vse bo v redu.

ŽANA: Rada bi šla domov.

On jo objema, ona pa se mu nenadoma iztrga in steče

stran. On obstane, kot obtoženec stoji pred drugimi.

OLGA: Kaj so rekli?

TELEFONSKI KLIC

Oliver s kolikor mogoče živahnim korakom stopa proti telefonski govornici. Olga drobenclja za njim.

OLGA: Ne vem, no, gospod Oliver, jaz mislim, da to ni dobra ideja.

OLIVER: Je. Odlična ideja je.

OLGA: Jaz pa mislim – res bi morala – na vsak način moram poskusit prit na letalo za New York.

OLIVER: Ampak objavili so direkten let za Miami. A ni to srečen preobrat?

OLGA: Ja. Za vas je.

OLIVER: Zakaj pa ne za vas? Mislim, v čem je pa razlika? Radi bi šli v Ameriko. Grem stavit, da je Florida lepša od Arizone. Lahko ste varuška mojega sina. No, mislim, ne mojega sina, seveda ne, ampak mojih vnukov. A ne bi bilo to krasno? Taka priložnost se ne ponudi vsak dan, ste pomislili na to? In če vam ne bo všeč, greste lahko pozneje še vedno v Arizono. Kar takoj jih bova poklicala in jim sporočila.

Začne izbirati številko, ki jo ima zapisano v majhni beležnici.

OLGA: Jaz res ne morem. Nobene številke nimam. Moram prit tja.

OLIVER: Pa kakšna agencija je to, da nimajo številke? Samo pomislite – delfini.

Olga se nasmehne.

OLIVER: Halo? Ja, kdo je tam? ... Tukaj Oliver. A bi lahko govoril s svojim sinom? Kdo ste vi? Gabriela. Nobene Gabriele ne poznam. A, delate pri njih. Ja. A je moj sin doma? Adam. ... Ja, bom počakal – čaka.

OLIVER: Ja? Na vrtu? A ga greste lahko iskat, lepo prosim. Pa če lahko pohitite, ker kličem iz tujine.

Preštevava kovance na dlani.

Čaka.

OLIVER: Ja? Živijo, sine, ati tukaj. V redu sem, hvala.

No, pravzaprav sem imel na letališču malo prej eno manjšo nezgodo, padel sem. Nič hudega, prav mi je, kaj sem pa šel na tekoče stopnice ... Ja, vem, da moram bit previden ... No, saj zato te pa tudi kličem, prihajam k tebi na obisk ... Sine? Halo? Za trenutek te nisem slišal. Ja. Ne, nisem klical, hotel sem, da bi bilo presenečenje. Ampak, a veš, kaj se je zgodilo – kupil sem tako karto z več presedanji, ker je bila najcenejša – ne, ne, sine, prosim, ne bova zdaj o tem. Ja, ampak poslušaj, na letališču je bil grozen zastoj zaradi snežnega meteža, vsi leti so bili odpovedani ... Ne, ne, vseeno bom prišel.

V bistvu sem imel veliko srečo, ker zdaj pravijo, da lahko dobim sedež na direktnem letu za Miami ... ja ... za ob sedmih. Prosim? Ja, pri tebi. Vem, da je to pomemben dan, zato sem – oh, a Judyjini starši da so pri vas. Ja, ampak potem to ne bi bilo presenečenje, a ne? Ne, ne, ni se ti treba razburjat. Bomo že kako ... Ja, v redu. Sine? Še nekaj – na letališču sem spoznal eno čudovito dekle. Ja. Olga ji je ime. V Ameriko gre delat kot varuška. In sem pomislil – a ne bi bila perfektna ideja, če pripeljem še njo? ... Ja, da bo varuška ... Jamieju in Julie ... prosim? No, mislil sem, da bi jo povabil, če bi šla ... z mano ... zdaj ... ja, tukaj je, spoznal sem jo na letališču, Rusinja je, oboo igra ... sine, prosim te, ni se ti treba dret ... ne, ne razumeš, in ... Ja. Razumem. Ne, ne, prav imaš. V redu. Vem, vem ... preveč na hitro ... dobro, no, vse pa tudi ni preveč na hitro ... No, ne morem zdaj – mislim – Ja, bom. Pazi nase. V redu, sine ... rad te –

Sin je že prekinil zvezo. Oliver počasi, umirjeno odloži slušalko. Odpne si zgornji gumb na srajci in globoko vdihne. Olga ga nežno gleda.

OLGA: Najbrž že ima varuško.

OLIVER: Eno Mehičanko. Gabrielo. Še govorit ne zna, kot je treba.

OLGA: Mogoče pa lepo ravna z otrokoma.

OLIVER: Ja. Mogoče.
Oliver se kar naenkrat zelo slabo počuti. Mora se usesti.
OLIVER: No, mogoče vam pa lahko odstopim svoj
sedež na letalu za New York. Mene so menda ja
uvrstili med tiste prioritete primere.
Olgi se razsvetli obraz.
OLGA: Hvala. Najlepša hvala.
OLIVER: Je že v redu. Obljubili so, da bojo poskrbeli
zame. Da bom prišel v Miami.
OLGA: Mislim, da moram it.
OLIVER: Ja. Bi bilo pametno. Čeprav ta Amerika, to
je vse prenapihnjeno. Boljše bi bilo, če bi se vrnili
domov. K svojemu atiju.
OLGA: O ne. Ne grem nazaj.
Premolk.
OLGA: Oliver ... vi ste čudovit človek. Mislim, da so vaši
vnuki lahko zelo srečni, da vas imajo. Jaz bi bila.
Oliver jo gleda, ganjen do solz. Ona se nagne k njemu
in ga poljubi na lice. Tega ni
pričakoval.
OLIVER: Oh! Že v redu. Ja, lepo. Hvala.
OLGA: Na svidenje. Pa srečno pot.
OLIVER: Ja, in hvala tudi vam. Pazite nase. Dobro
pazite nase.
Olga odide. Oliver še malo posedi. Vstane, kot bi že
hotel iti. Pa ne ve, kam naj gre. Spet sede. Premišluje.
Tako slabo se še ni počutil. Gre spet k telefonu.
OLIVER: Dober dan. Sončni gaj? Tukaj Oliver. O, dober
dan, Katica. Kako ste kaj? S Philom bi rad govoril,
me lahko prevežete? Hvala.
Čaka. Prizadeva si, da bi govoril lahkotno.
OLIVER: Phil? Živijo, stari. Jaz sem, Oliver ...
poslušaj ... Phil ... poslušaj me ... ja ... kako ti je
otekla ... bolj zgoraj ali bolj spodaj ... Phil, najbrž ti
malo zastaja voda ... to ni nič hudega ... Phil, daj,
poslušaj me, no! Če se zdajle odločim prit nazaj,
a bi bil lahko skupaj s tabo v sobi? Jaz sem svojo
dal v podnajem. Ja, samo za nekaj dni, toliko, da

vse uredim. Prosim? Ja. Saj veš, kakšni so otroci,
naporni. Pogrešam svoj mir ... V redu, stari, hvala,
res. Ja, prav, se kmalu vidi. *Odloži slušalko. In se spet usede. Urejeno.*

HRIB

Kovčki so nagrmadeni na ogromen kup. Dobesedno
hrib. Pred njim stojita Martin in Clara.
CLARA: Tamle. Tam zgoraj.
Pokaže na enega od kovčkov nekje pri vrhu.
CLARA: Tisti ta črn.
MARTIN: A? A tisti črn tam?
CLARA: Z usnjenim ročajem.
MARTIN: Pa prav tvoj mora bit na vrhu. A to je zdaj
neke vrste vzdržljivostni test ali kaj?
CLARA: Mhm, pa še priložnost bom imela, da si
ogledam tvojo rit.
On se nasmehne.
CLARA: A kaj vidiš, kje je tvoj?
MARTIN: Jaz imam vse stvari v ročni prtljagi.
Clara se presenečeno zastrmi v njegovo torbo.
CLARA: A res?
MARTIN *(spremeni temo)*: Dobro. Pa dajmo.
Martin se precej nerodno loti plezanja. Clara ga nežno
gleda.
CLARA: Bo šlo?
MARTIN: Tako star pa tudi nisem.
Ona se zahihita.
CLARA: Martin.
MARTIN: Ja?
CLARA: Martin.
On se obrne.
CLARA: A greš z mano?
MARTIN: Kaj?
CLARA: Rekli so, da je za Pulj še nekaj prostih mest.
Moj očka naju lahko pride iskat. S svojo ročno
prebarvano škodo. Nekaj časa sva lahko pri njem.
MARTIN: Predstavila me boš svojim staršem?
CLARA: Bil bi prvi, a veš to.
MARTIN: Končno jackpot?
Ona se zasmeje. Potem se zresni.
MARTIN: Misliš, da bi mu bil všeč?

CLARA: Nisem več v letih, da mu ne bi bil všeč.
MARTIN: Ne vem. Lahko bi si našla kaj boljšega. Mene
je že malo načela inflacija.
Tišina.
MARTIN: Srednjeveško mestece na vrhu hriba.
CLARA: Kokoši ima in oljčni nasad. Prideluje svoje
lastno žganje. Druži se s starimi, zmešanimi
džezisti, pijejo vino in vse, kar jejo, potresajo
s tartufi. To je domovina tartufov.
MARTIN: Obožujem tartufe.
CLARA: Vem.
On se zamisli.
MARTIN: Pa bi lahko spala v isti sobi?
CLARA: Najbrž.
MARTIN: Ali bi se moral priplaziti sredi noči?
Na vrhu se pojavi Toni, ki je očitno priplezal z druge
strani.
TONI: O, živijo!
MARTIN: Hoj. Kaj sreče?
TONI: Zaenkrat ne. Ampak jaz imam konjske živce.
Moja punca v mislih sestavlja že stoto pritožbo,
lahko se pridružite, če želite –
MARTIN: O, hvala za povabilo, ampak res nimam časa.
(Zavpije Clari.) Clara, a bi ti tožila letališče?
CLARA: Zakaj neki?
Martin skomigne z rameni.
TONI: Srečno!
Toni naprej išče. Martinu se posreči zgrabit
Clarin kovček.
MARTIN: A je ta?
CLARA: Ta je, ja.
Martin potegne kovček iz kupa in ga spusti, da zdrsne
dol proti Clari.
CLARA: Hvala. Prideš dol?
MARTIN: Ni slabo tukaj. Na vrhu hriba.
Ona ga ljubeče pogleduje. V resnici Martin nima dovolj
moči, da bi takoj splezal nazaj dol. A se vseeno začne
spuščati.

Ko stoji spet na tleh, je opazno izčrpan.

CLARA: A je vse v redu s tabo?

MARTIN: Hm ... ja. Samo malo sem ... nisem v najboljši formi.

CLARA: Si res v redu? A bi se usedel ... ali pa ...

Martin se usede na kovček.

MARTIN: Ja, malo se bom pa res.

Lovi sapo. Čuti njen zaskrbljeni pogled.

MARTIN: Kaj bo pa potem?

CLARA: Kdaj potem?

MARTIN: Ko boš spet odpotovala? Moja mala misijonarka – ko te bo popadlo in boš šla opismenjevati kakšno afriško pleme ...

CLARA: Saj ni nujno, da grem. Lahko ostanem. Ali greš pa ti z mano. Ali pa pač jaz ne grem. Tudi jaz lahko zdržim na enem kraju. Saj še nisem prestara, da se umirim, a ne?

MARTIN: In to prav z mano?

CLARA: Ti pa z mano?

MARTIN: Nora si.

Tišina.

Martin seže z roko v notranji žep jakne in potegne ven potni list. Poda ga Clari.

CLARA: Kaj?

Odpre potni list.

MARTIN: Veljaven do?

CLARA: Do jutri.

MARTIN: Vidiš, ne morem potovat.

CLARA: Kaj, a v Švico greš ilegalno?

On se zasmeje, odgovori pa ne.

MARTIN: Moram poskusiti.

Tišina.

MARTIN: V Zürichu imajo eno ...

CLARA: Ja. Vem.

Tišina.

CLARA: In potem ne boš več potreboval potnega lista?

Tišina.

MARTIN: Ne več.

CLARA: Ja. Razumem.

Tišina. Martin jo objame.

CLARA: In tudi ne bi rad, da grem s tabo. A je tako?

MARTIN: Rad bi. Ampak tja te ne morem vzeti s sabo.

CLARA: Razumem. Saj nisva najstnika.

Nista. Gledata se.

CLARA: Boljše, da kar grem, a ne?

Martin molči. Ona odhaja.

MARTIN: Clara.

CLARA (se obrne): Ja?

MARTIN: A veš, zakaj te nisem poiskal?

Ona ga gleda in čaka.

MARTIN: Nekje globoko v sebi po tihem ves čas misliš – da se bodo mogoče enkrat stvari pa le kako uredile. Potem pa v nekem trenutku nehaš upati in se sprijazniš z realnostjo. Ampak ta majhen košček iluzije še vedno ostaja. Nisem še dal vsega od sebe, če zdaj res dam vse od sebe, če se res potrudim, se bo mogoče še vse dobro izteklo. In tako sem te zapustil prvič. In drugič. Ker sem vedel, da ni poti naprej. Da je to vrh. In da če to uničim, jaz pa tako delam, ne bo ostalo nič. Preostanek življenja je treba preživeti s spoznanjem, da je vrh že minil. Tako, vidiš.

Tišina.

CLARA: Od nekdaj si bil reva.

Martin molči, strinja se.

CLARA: Grem zdaj. Drugače ti ne bom pustila oditi.

MARTIN: Usedi se še za minuto.

Clara se mu počasi usede v naročje. Objeta se počasi zibljeta.

Na drugi strani kupa kovčkov zagledamo Žano in Tonija. Oba plezata in iščeta svojo prtljago. Ob vznožju hriba je Žanina škatla s klobukom.

ŽANA: Zakaj je tako težko najti moj kovček? Največji je od vseh.

TONI: Zato je najbrž na dnu kupa.

ŽANA: Notri imam karte pa družabne igre pa knjige pa cedeje. Pa zdravila za vse sorte težave. Še likalnik imam s sabo. Pa krekerje imam pa piškote brez sladkorja pa še en kup drugega sranja brez sladkorja; ne razumem, kako da niso vse te prtljage zložili v vrste, na primer.

TONI: Glej ga! Mislim, da ga vidim.

Ona drhti. Hrib je videti nepremagljiv, ona pa je tako utrujena.

Toni z vso silo izvleče enega od kovčkov. Kovček se odpre in iz njega se usujejo stvari.

TONI: Opa. Ni tvoj.

Žana zavije z očmi. Toni preneha z iskanjem. Počiva.

TONI: A se spomniš tiste ribiške vasice v Braziliji, ki sva jo gledala?

ŽANA: Megleno.

TONI: Vem, da je noro, ampak mogoče bi pa lahko ... lahko vprašava ... če se da dobit proste sedeže za Brazilijo?

ŽANA: A si ti normalen? S tabo ne grem več na nobeno potovanje.

On zavzdihne. Ona je osredotočena na iskanje.

TONI: Žana –

Ona ne odgovori.

TONI: Žana –

ŽANA: Kaj je?

Preneha z iskanjem in ga pogleda.

TONI: Povej mi, kaj bi rada.

Tišina.

TONI: Naredil bom vse, kar bi rada.

Tišina.

ŽANA: Tole posedanje mi je bilo všeč. Nekakšen ... nič. Nič v času in nič v prostoru.

On jo pričakuje gleda.

ŽANA: V bistvu ... Rada bi šla domov. Niti malo me več ne vleče ... nikamor v neznano.

Tišina.

TONI: A bi rada, da grem s tabo, ali ...?

Tišina. Ona tehta. Sekunde se vlečejo v nedogled.

ŽANA: Menda ja. Ampak. Ne vem, kaj to pomeni.

Hočem reči, ne vem, kako se bom počutila, ko bom vse to prespala.

TONI: Razumem.

ŽANA: Ti se kar dobro držiš glede na vse.

TONI: Ma, saj ne, samo ... Eden mora biti trden.

Mislim ... v najinem primeru mora vsaj eden zmeraj biti ... in v glavnem si to ti ...

ŽANA: Vem. Mišljeno je bilo kot ... kompliment.

Tišina. Utrujenost. Potrtost. Upanje. Mogoče.

ŽANA: Lulat me.

TONI: Pejt. Bom jaz poiskal kovčke.

ŽANA: Vprašati bom šla, če je kaj prostora na avionu.

On jo gleda, kako pleza nazaj dol.

Rahlo ji spodrsne.

ŽANA: Krasno, res. Samo še tega se mi manjka, da si zlomim nogo.

On se ljubeče nasmehne.

Ona se že spodaj ozre gor k njemu. Nato odide.

On si končno olajšano oddahne. Daleč od tega, da bi bil pomirjen, ampak najhujše je mimo. Dobil je še eno priložnost.

Malo više zgoraj opazi svoj kovček.

TONI: Pa te imam.

Ga zgrabi in spusti dol.

Potem stopi h kovčku, ki se je odprl. Pobira raztresene stvari. Med stvarmi, ki ležijo naokrog, je tudi steklenica viskija. Pobere jo, jo pogleda in povsem samodejno odvijuje pokrovček.

V tistem trenutku, skoraj je že potegnil, se Žana vrne in seže po škatli s klobukom. Oba otrpeta.

ŽANA: Toni!

TONI: Samo tako srečen sem bil.

SVINJE

Spet smo v avli v bližini telefonske govornice. Oliver še kar sedi na istem mestu, oči ima zaprte. Številke nagradne igre se še naprej počasi vrtijo.

Prideta čistilki in pometata tla. Rozita poriva voziček z vedrom in čistilnimi sredstvi.

ROZITA: Svinje.

AJŠA: Kaj?

ROZITA: Ljudje so svinje. Prepričana sem, da doma ne smetijo toliko.

Ajša si pretegne boleči hrbet in zastoka.

ROZITA: Kaj pa je?

Ajša se zamisli.

AJŠA: Moje izmene je bilo konec že pred tremi urami.

ROZITA: A si ti nova?

AJŠA: En teden delam.

ROZITA: Ja, potem je pa tole čisto poseben dan zate.

AJŠA: Zakaj?

ROZITA: Tvoj prvi zastoj.

AJŠA: In kaj je pri tem posebnega, razen da je še enkrat več dela?

ROZITA: A si nora? To je najboljši dan.

Rozita vzame z vozička ekstravagantna sončna očala.

ROZITA: Kaj praviš?

Ajša skomigne z rameni. Utrujena je in očala je ne ganejo.

ROZITA: Meni se zdi, da mi super pašejo. Greva, če hočeš, lahko poiščeva še kaj zate.

AJŠA: Kje?

ROZITA: Povsod. Da ti vidiš, koliko stvari folk na tak dan pušča za sabo, cele gore. Časopise, osebne stvari. Obleke. Hrano. Moji froci so presrečni vsakič, kadar je kakšen daljši zastoj. Dobijo drage čokolade pa sendviče za vse prste obliznit pa piškote. Včasih niti načeti niso.

AJŠA: Pa jih lahko kar vzameš?

ROZITA: A misliš, da bo kdo prišel nazaj ponje?

Ajša zavzdihne. Rozita vzame v roke plastično vrečko.

V njej so vse sončne kreme, ki jih je Žana kupila in izgubila. Rozita se namršči.

ROZITA: Kreme za sončenje. Tega pa res ne rabim.

Samo poglej – a ti veš, koliko je vse tole koštalo?

Ampak jaz tega res ne rabim. A boš ti vzela?

AJŠA: Tudi jaz jih ne rabim.

ROZITA: Računa pa tudi ni zraven. Ne moreva it zamenjat.

AJŠA: So pa vseeno fine kreme. Nič hudega, če so za sončenje. Vseeno jih lahko porabiš.

ROZITA: Na. Vzemi eno. Več jih vzemi.

Ajša se ozira okrog v strahu, da jo bo kdo zasačil.

Vzame nekaj lončkov in jih nerodno stiska v naročju, kot da bi prvič držala v rokah dojenčka. Potem z glavo pomigne proti Oliverju.

AJŠA: Kaj pa, če je –

ROZITA: Spi ... ko zaklan.

AJŠA: A ga greva –

ROZITA: Ne, tale naju nič ne briga. Zelo verjetno, da je zamudil na avion in bo začel besnet. Naj se kar kdo od osebja ukvarja z njim.

Poriva naprej voziček.

ROZITA: Ajd. Greva si poiskat sendviče in čokolado, potem pa skočiva gor na teraso gledat vojake, kako se vkrcavajo.

Z vozičkom odide s prizorišča. Ajša gre za njo, v rokah še zmeraj drži kreme, zraven pa še metlo. Še enkrat pogleda Oliverja, že se mu hoče približati, a si nazadnje premisli. Tudi ona odide.

Po zvočniku se zasliši nerazumljivo sporočilo.

Potem tišina. Številke se ustavijo. Oliver se zbudi.

Gleda številke. Poišče srečko. Gleda srečko. In spet številke.

OLIVER: Zadel sem.

Konec

Sara Dirnbek, Jana Zupancič

Foto Aljoša Rebolj

JETTE OSTAN VEJRUP

Dnevnikova nagrada

za izjemen umetniški dosežek v sezoni 2017/2018

Dnevnikova komisija v sestavi **Gregor Butala, Tomaž Gubenšek** in **Vesna Milošević Zupančič** je soglasno odločila, da Dnevnikovo nagrado 2018 za izjemen umetniški dosežek na odru Mestnega gledališča ljubljanskega dobi igralka **Jette Ostan Vejrup** za vse tri vloge, ki jih je odigrala v pretekli sezoni.

V utemeljitvi so zapisali:

Igralka Jette Ostan Vejrup priznanje za izjemen umetniški dosežek prejema za vse tri vloge, ki jih je v preteklem gledališkem letu ustvarila na odru Mestnega gledališča ljubljanskega: za vlogo Hipolite v uprizoritvi *Sen kresne noči*, ki jo je po motivih istoimenske igre Williama Shakespeara režiral Jernej Lorenci; za vlogo Levive v drami Hanoha Levina *Življenje kot delo*, ki jo je režiral Andrej Jus; in za vlogo Birgitte Mrak v kriminalni nadaljevanki *Praznina spomina* Barbare Zemljič, ki jo je režirala Nina Šorak. Ti trije ženski liki sicer naseljujejo predstave z zelo različnimi uprizoritvenimi zasnovami in estetikami, vendar obenem med njimi prepoznavamo tudi čvrsto, že kar neizgledno povezanost, ki jo z mojstrstvom svoje umetnosti vzpostavlja njihova odrska nosilka.

Nekaj posebnega je namreč v načinu, kako uspeva Jette Ostan Vejrup posvojiti omenjene vloge, jih prežariti skozi sebe in v pretehtanih odmerkih vrniti v večplastno pokrajino odrskega dogodka. Naj bo to nemočna vpetost v družbene rituale moči, trpna sprijaznjenost z votlostjo partnerskega odnosa ali boleča intimna izkoreninjenost – vsa, tudi tista najbolj skrajna čustvena in eksistencialna stanja igralka posreduje z enako natančnostjo izraznih sredstev ter vedno v občutljivem dialogu s celostno logiko uprizoritve. Enkrat zgolj s pomenljivim pogledom na sicer brezizrazni maski obraza, drugič v kričeči napetosti kretenj ali telesa, vselej pa z notranjo silovitostjo, v kateri tli tudi obluba luči.

60 LET KNJIŽNICE MGL

Ob visokem jubileju naše hišne knjižne zbirke, ki jo je leta 1958 ustanovil in prvi urejal Dušan Moravec, smo povabili gledališke ustvarjalce/ke in poznavalce/ke, naj nam zaupajo, katere knjige iz njene dolge in bogate zgodovine so jim bile v največji navdih pri njihovem delu.

Ne morem se spomniti, katera izmed knjižic je prva pristala v moji knjižnici. Mogoče Gippiusova *Gimnastika čutil* (83), mogoče Efrosova *Gledališka vaja – ljubezen moja* (79), mogoče kar *Sistem* Stanislavskega. Če je bil slednji, potem zagotovo tisti oštevilčen z rimsko številko štiri (90), enka in dvojka sta bili že razprodani in sta zdaj v moji knjižnici v obliki fotokopiranih skript. Razlikujeta se od vseh ostalih, neugledni sta, zguljeni in preveliki, uhajata iz oblike Knjižnice.

Ta posrečeni naslov zbirke, te dni sem nekje prebral, da jo je njen ustanovitelj Dušan Moravec načrtoval že v času svojega študija, fascinantno, me je begal od samega začetka. »Knjižnica ali knjižica MGL?« sem se spraševal, medtem ko sem jih zbiral, kupoval v antikvariatu, na knjižnih sejmih, pri blagajni v prehodu med Nazorjevo in Čopovo. Vsaka zase je bila zame samo knjižica, skoraj žepnica, priročna, obvladljiva ne glede na naslov in vsebino, hkrati pa sem se vedno znova popravljaj, ko sem jih vpisoval v svoj seznam, v seznam mojih knjig, da gre v resnici za knjižnico, za osupljiv zbir naslovov, avtorjev, posvečenih gledališču. Neprecenljivo.

Poskušam se osredotočiti na eno od njih, izbrati, jo osamiti, ji prilepiti prislustek, ta je tista, ki mi pomeni največ, gre z mano na samotni otok ... Brookov *Prazen prostor* (52) na primer, neposreden, čist. »Igra je igra,« je zadnji stavek v njej. In že kazalo, tektonska shema vsebine: »Morivsko gledališče. Sveto gledališče, Surovo gledališče. Neposredno gledališče.« Kot udarci s kladivom po dletu. Klesati. Misлити gledališče. Ga spoznati. Ga ubesediti. Ga zapisati. Iztrgati njegovi minljivosti. Ne gre. Takoj je zraven še pet naslovov. Gavella: *Igralec in gledališče* (42): »Vse, kar je bilo praktično docela jasno, kar sem vsak dan uporabljal pri delu, mi je bilo nekako težko prav tako jasno teoretično formulirati.« Marko Slodnjak: *Bolečina in moč* (109), ki se mi je vedno zdela večja od drugih, kot da je natisnjena v drugem formatu in tudi sicer je pri meni v družbi nekaj drugih knjig, drži se Kottovih esejev v srbsčini, Heglove *Fenomenologije duha*. Ne vem, zakaj. Pa Anne Ubersfeld: *Brati gledališče* (135), Josette Féral: *Režija in igra* (149), Valère Novarina: *Govorjeno telo* (153), *Maks, vezni igralec mesta* (161). Nemogoča naloga. Kar prihajajo. Brez reda, brez tekmovalnosti, druga ob drugi, na neki čuden način enakovredne. Urejale so jih različne roke, nastajale so v različnih obdobjih, nekatere so dolgo čakale, da so dobile svojo obliko, da so se uvrstile na Seznam. Pomislim na Umberta Eca.

In že sem na lestvi, na zgornjih policah, kamor so se umaknile, predale prostor drugim, nemara pomembnejšim? Ne verjamem. Herbert Grün: *Radostna Melpomena* (28). Zagoneten naslov. »Odlomki želja in sanjskih načrtov.« Zlahka bi lahko bil to naslov ob jubileju Knjižnice. Zlahka si ga lahko predstavljam ob urednikih in urednicah, ki so jo gradili in jo zgrajujejo. Nekaj neskončno lepega je v tem, da stvari, pa tudi ideje, vztrajajo, da imajo začetek in nimajo konca; upam, da bo tako.

Čisto na vrhu sem, prepričan, da je to najstarejša iz zbirke, ki se je znašla pri meni, ki je preživela selitve, za katero sem pravzaprav pozabil, da jo imam, nosi številko šest, njen naslov je *Izpovedi* (6), pretresljive izpovedi Marije Nablocke, v njej je priložen droben listek: »S to knjigo začnemo drugo serijo naše knjižne zbirke. Poslali smo jo vsem naročnikom prve serije in bomo vse, ki je ne bodo vrnili v osmih dneh, vpisali med naročnike druge serije.« Druga serija, osem dni, vrniti. Ne.

Čakati. Na novo serijo. Na novo knjigo. Brati. Mogoče zdaj, mogoče kasneje. Izpovedovati. Načrtovati. Čestitati.

Branko Jordan, igralec

Avtor Prevajalec	Delo Datum premiere	Režiser Dramaturg	Scenograf Kostumograf	Avtor glasbe/ glasb. opremljevalec Koreograf	Lektor Oblikovalec svetlobe	Drugi sodelavci	doma	Število predstav na gostovanjih	skupaj	doma	Število gledalcev na gostovanjih	skupaj
VELIKI ODER – premiere MGL												
Jonathan Larson Milan Dekleva	RENT 21. 9. 2017	Stanislav Moša Petra Pogorevc	Christoph Weyers Andrea Kučerová	– Žigan Krajncan	Martin Vrtačnik Boštjan Kos	Miha Petric – glasbeni vodja; Jože Šalej – korepetitor; Gregor Gruden – asistent režiserja; Ana Erčulj – asistentka korepetitorja; Kristýna Šajtošová, Anja Mejač – asistentki koreografa	25	2	27	7.282	1.340	8.622
Avtorski projekt po igri William Shakespeara	SEN KRESNE NOČI 6. 10. 2017	Jernej Lorenci Matic Starina	Branko Hojnik Belinda Radulović	Branko Rožman Gregor Luštek	Maja Cerar Andrej Hajdinjak	Gregor Luštek, Daniel Day Škufca – asistenta režiserja; Nina Kuclar Stiković – asistentka dramaturga	25	–	25	7.104	–	7.104
Ivan Viripajev Tatjana Stanič	PIJANI 7. 12. 2017	Juš A. Zidar Eva Mahkovic	Petra Veber Mateja Fajt	Branko Rožman	Martin Vrtačnik Andrej Hajdinjak	Klasja Kovačič – asistentka lektorja	24	–	24	7.138	–	7.138
Jean Cocteau Eva Mahkovic	STRAŠNI STARŠI 2. 2. 2018 (Mala scena)	Alen Jelen Petra Pogorevc	Barbara Stupica Belinda Radulović	Darja Hlavka Godina –	Maja Cerar Boštjan Kos	Alja Cerar Mihajlovič – asistentka lektorice	3 (in MS)	Glej MS	3 (in MS)	686 (in MS)	Glej MS	686 (in MS)
Georg Büchner Bruno Hartman	DANTONOVA SMRT 8. 3. 2018	Aleksandar Popovski Eva Mahkovic	Nastja Miheljak Jelena Proković	Laren Polič Zdravič	Barbara Rogelj Boštjan Kos	Jaka Bombač – asistent režiserja; Nina Prelovšek – asistentka dramaturginje	22	1	23	5.911	380	6.291
	MGL & AGRFT FREEDOM 28. 3. 2018 Kino Šiška	– –	– –	– –	– Boštjan Kos	Barbara Hieng Samobor – režijska koordinatorka; Miha Petric – glasbeni vodja; Jože Šalej – korepetitor; Andrej Vrhovnik – svetovalec za kostumografijo; Sašo Dragaš – oblikovalec zvoka	1	–	1	1.130	–	1.130
Drago Ivanuša Po motivih romana Virginia Woolf	ORLANDO 25. 4. 2018	Barbara Hieng Samobor Eva Mahkovic	Darjan Mihajlovič Cerar Uroš Belantič	– Anja Möderndorfer	Maja Cerar Andrej Koležnik	Drago Ivanuša – avtor glasbe; Barbara Pavlin – oblikovalka maske; Jože Šalej, Ana Erčulj – korepetitorja; Lejla Švabič, Dhyana Mlakar – asistentki dramaturginje; Nina Čehovin – asistentka kostumografa	24	–	24	6.937	–	6.937
Skupaj Veliki oder – premiere MGL							124	3	127	36.188	1.720	37.908
MALA SCENA – premiere MGL												
Antonio Tabares Ignac Fock	VRH LEDENE GORE 6. 10. 2017	Mojca Madon Anja Krušnik Cirsni	Dorian Šilec Petek Tina Bonča	Luka Ipavec –	Maja Cerar Dorian Šilec Petek	Jaka Smerkolj – asistent dramaturginje	16	1	17	1.343	140	1.483
Rainer Werner Fassbinder Milan Štefe	KRI NA MAČJEM VRATU 17. 11. 2017	Ivana Djilas Ira Ratej	Nastja Miheljak Jelena Proković	Murat Maša Kagao Knez	Barbara Rogelj Andrej Koležnik	–	14	–	14	1.227	–	1.227
Hanoh Levin Klemen Jelinčič Boeta	ŽIVLJENJE KOT DELO 20. 12. 2017 (Studio)	Andrej Jus Alenka Klabus Vesel	Urša Vidic Sara Smrajc Žnidarčič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Aljoša Vizlar	–	21	–	21	1.050	–	1.050
Jean Cocteau Eva Mahkovic	STRAŠNI STARŠI 2. 2. 2018	Alen Jelen Petra Pogorevc	Barbara Stupica Belinda Radulović	Darja Hlavka Godina –	Maja Cerar Boštjan Kos	Alja Cerar Mihajlovič – asistentka lektorice	14 (in VO)	1	15 (in VO)	1.214 (in VO)	195	1.409 (in VO)
Ciril Kosmač	POMLADNI DAN 13. 2. 2018 Studio (interna premiera) –	– –	– –	– –	– –	Ana Duša, Sara Horžen – avtorici koncepta	1	–	1	26	–	26
Barbara Zemljič	PRAZNINA SPOMINA – epizoda 1 29. 3. 2018	Nina Šorak Urša Adamič	Lenka Đorojevič Tina Pavlovič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik, Boštjan Kos	Pila Rusjan – avtorica videa; Špela Kožar, Jaka Lah – svetovalca za velenjski govor	6	–	6	491	–	491
Barbara Zemljič	PRAZNINA SPOMINA – epizoda 2 5. 4. 2018	Nina Šorak Urša Adamič	Lenka Đorojevič Tina Pavlovič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik, Boštjan Kos	Pila Rusjan – avtorica videa; Špela Kožar, Jaka Lah – svetovalca za velenjski govor	6	–	6	489		489
Barbara Zemljič	PRAZNINA SPOMINA – epizoda 3 12. 4. 2018	Nina Šorak Urša Adamič	Lenka Đorojevič Tina Pavlovič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik, Boštjan Kos	Pila Rusjan – avtorica videa; Špela Kožar, Jaka Lah – svetovalca za velenjski govor	6	–	6	493		493
Barbara Zemljič	PRAZNINA SPOMINA – epizoda 4 19. 4. 2018	Nina Šorak Urša Adamič	Lenka Đorojevič Tina Pavlovič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik, Boštjan Kos	Pila Rusjan – avtorica videa; Špela Kožar, Jaka Lah – svetovalca za velenjski govor	6	–	6	493		493
Skupaj Mala scena – premiere MGL							90	2	92	6.826	335	7.161

Avtor Prevajalec	Delo Datum premiere	Režiser Dramaturg	Scenograf Kostumograf	Avtor glasbe/ glasb. opremljevalec Koreograf	Lektor Oblikovalec svetlobe	Drugi sodelavci	doma	Število predstav na gostovanjih	skupaj	doma	Število gledalcev na gostovanjih skupaj
Premiere KOPRODUKCIJ											
Koprodukcija MGL, SNG Drama Ljubljana in Cankarjev dom Ivan Cankar	POHUŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI 26. 1. 2018, Cankarjev dom	Eduard Miler Žanina Mirčevska	Branko Hojnik Jelena Prokovič	Janez Dovč Rosana Hribar	Maja Cerar Andrej Hajdinjak	Žanina Mirčevska – avtorica priredbe; Atej Tutta – avotr videa; Tina Prpar – oblikovalka maske/frizure; Neli Štrukelj, Nina Prelovšek – asistentki dramaturginje; Eva Uršič, Lija Ivančič – asistentki oblikovalke maske/frizure	26	–	26	18.927	– 18.927
Skupaj premiere koprodukcij							26	–	26	18.927	– 18.927
SKUPAJ VELIKI ODER IN MALA SCENA – PREMIERE MGL IN PREMIERE KOPRODUKCIJ							240	5	245	61.941	2.055 63.996
VELIKI ODER – ponovitve											
Jasen Boko Alja Predan	GLEDALIŠKA URA 29. 9. 2005 (Mala scena)	Miha Golob –	Miha Golob Nadja Bedjanič	– –	Arko Andrej Koležnik	–	3 (in MS)	Glej MS	3 (in MS)	655 (in MS)	Glej MS 655 (in MS)
Miro Gavran Alenka Klabus Vesel	VSE O ŽENSKAH 15. 1. 2005 (Mala scena)	Barbara Hieng Samobor –	Andrej Erjavec Alan Hranitelj	Milko Lazar –	Barbara Rogelj Andrej Koležnik	Tone Stojko – snemalec	6 (in MS)	Glej MS	6 (in MS)	1.646 (in MS)	Glej MS 1.646 (in MS)
P. Stone, J. Styne, B. Merrill Alja Predan, Milan Dekleva	SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE 4. 12. 2008	Stanislav Moša Petra Pogorevc	Jaroslav Milfajt Andrea Kučerová	– Vladimir Kloubek	Maja Cerar Branko Šulc	Žarko Prinčič – glasbeni vodja in dirigent; Petr Hloušek – avtor scenskih ilustracij; Jože Šalej – korepetitor; Grega Forjanič – oblikovalec zvoka; Jadran Živkovič – učitelj stapa; Lev Predan Kowarski – asistent režiserja	5	–	5	1.581	– 1.581
George Axelrod Valerija Cokan	SEDEM LET SKOMIN 3. 10. 2013 (Mala scena)	Primož Ekart Ira Ratej	Branko Hojnik Alan Hranitelj	Jure Longyka Katja Hrastar	Maja Cerar Boštjan Kos	Vesna Krebs – avtorica videa	8 (in MS)	Glej MS	8 (in MS)	2.167 (in MS)	Glej MS 2.167 (in MS)
Henrik Ibsen Janko Moder	NORA ali HIŠA ZA LUTKE (bralna) 10. 3. 2014 (Studio)	Ira Ratej –	– –	– –	Martin Vrtačnik Boštjan Kos	–	1	–	1	238	– 238
Homer Anton Sovrè	ILIADA 24. 1. 2015 (Cankarjev dom)	Jernej Lorenci Eva Mahkovic, Matic Starina	Branko Hojnik Belinda Radulović	Branko Rožman Gregor Luštek	Tatjana Stanič Pascal Mérat	Jernej Lorenci, Matic Starina, Eva Mahkovic – avtorji priredbe; Gregor Luštek – asistent režiserja; Eva Brvar Ravnikar – asistentka scenografa; Zvezdana Novaković – asistentka skladatelja	–	2	2	–	1.012 1.012
Daniel Glattauer Lučka Jencič	ČUDEŽNA TERAPIJA 24. 9. 2015 (Mala scena)	Tijana Zinajić Alenka Klabus Vesel	Neža Zinajić Miha Hrovat	Tijana Zinajić –	Maja Cerar Andrej Koležnik	Nina Žavbi Milojevič – asistentka lektorice	1 (in MS)	Glej MS	1 (in MS)	264 (in MS)	Glej MS 264 (in MS)
Simona Hamer, Prežihov Voranc	SAMORASTNIKI 12. 11. 2015 (Mala scena)	Eva Nina Lampič Simona Hamer	Dani Modrej Andrej Vrhovnik	Boštjan Narat –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Eva Nina Lampič – asistentka dramaturgije; Jelena Ždralc, Blaž Celarec, Boštjan Narat – izvajalci glasbe na posnetku	2 (in MS)	Glej MS	2 (in MS)	409 (in MS)	Glej MS 409 (in MS)
Tena Štivičič Alenka Klabus Vesel	3 ZIME 21. 4. 2016	Barbara Hieng Samobor Eva Mahkovic	Darjan Mihajlovič Cerar Leo Kulaš	Drago Ivanuša –	Barbara Rogelj Andrej Koležnik	Barbara Pavlin – oblikovalka maske; Lejla Švabič – asistentka dramaturginje; Iris Kovačič – asistentka kostumografa	2	1	3	545	265 810
Georg Büchner Jože Udovič	LEONCE IN LENA 15. 9. 2016	Mateja Koležnik Ira Ratej	Raimund Orfeo Voight, Marko Japelj Alan Hranitelj	Mitja Vrhovnik Smrekar Matija Ferlin	Maja Cerar Andrej Koležnik	–	1	1	2	250	245 495
Yasmina Reza Suzana Koncut	BELLA FIGURA 16. 10. 2016	Mateja Kokol Alenka Klabus Vesel	Karin Rožman Iris Kovačič	sz 3 sz 3	Barbara Rogelj Aljoša Vizlar	–	1 (in MS)	1	2 (in MS)	227 (in MS)	223 450 (in MS)
Cristina Clemente Alenka Klabus Vesel	DRUŽINSKI PARLAMENT 28. 12. 2016	Primož Ekart Alenka Klabus Vesel	Damir Leventić Belinda Radulović	Davor Herceg Sebastjan Starič	Maja Cerar Boštjan Kos	–	3 (in MS)	11	14 (in MS)	820 (in MS)	2.409 3.229 (in MS)
Gašper Tič, Davor Herceg	TRAČ ali MNOGO HRUPA ZA NIČ 23. 2. 2017	Jaka Ivanc, Gašper Tič Ira Ratej	Greta Godnič Leo Kulaš	Davor Herceg Miha Krušič	Maja Cerar Boštjan Kos	Jože Šalej – korepetitor; Davor Herceg – glasbeni vodja; Voranc Kumar – avtor videa; Anja Krušnik Cirsni – asistentka dramaturginje; Lara Kulaš – asistentka kostumografa	14	13	27	4.306	4.095 8.401
MGL & AGRFT LET'S DANCE!											
	22. 3. 2017 (Kino Šiška)	– –	– –	– –	– Andrej Koležnik	Barbara Hieng Samobor – režijska koordinatorka; Miha Petric – glasbeni vodja; Jože Šalej – korepetitor; Andrej Vrhovnik – svetovalec za kostume; Sašo Dragaš – oblikovalec zvoka	1	–	1	339	– 339
Molière Josip Vidmar	ŽLAHTNI MEŠČAN 20. 4. 2017	Eduard Miler Žanina Mirčevska	Branko Hojnik Jelena Prokovič	– –	Barbara Rogelj Andrej Hajdinjak	Žanina Mirčevska – avtorica priredbe; Eduard Miler – avtor zvočne podobe; Neli Štrukelj – asistentka kostumografke	4	8	12	1.148	1.878 3.026
Skupaj Veliki oder – ponovitve							52	37	89	14.595	10.127 24.722

Avtor Prevajalec	Delo Datum premiere	Režiser Dramaturg	Scenograf Kostumograf	Avtor glasbe/ glasb. opremljevalec Koreograf	Lektor Oblikovalec svetlobe	Drugi sodelavci	Število predstav			Število gledalcev	
							doma	na gostovanjih	skupaj	doma	na gostovanjih skupaj
MALA SCENA – ponovitve											
Jasen Boko Alja Predan	GLEDALIŠKA URA 29. 9. 2005	Miha Golob –	Miha Golob Nadja Bedjanič	– –	Arko Andrej Koležnik	–	2 (in VO)	–	2 (in VO)	165 (in VO)	– 165 (in VO)
Miro Gavran Alenka Klabus Vesel	VSE O ŽENSKAH 15. 1. 2005	Barbara Hieng Samobor –	Andrej Erjavec Alan Hranitelj	Milko Lazar –	Barbara Rogelj Andrej Koležnik	Tone Stojko – snemalec	19 (in VO)	3	22 (in VO)	1.643 (in VO)	487 2.130 (in VO)
George Axelrod Valerija Cokan	SEDEM LET SKOMIN 3. 10. 2013	Primož Ekart Ira Ratej	Branko Hojnik Alan Hranitelj	Jure Longyka Katja Hrastar	Maja Cerar Boštjan Kos	Vesna Krebs – avtorica videa	1 (in VO)	2	3 (in VO)	87 (in VO)	586 673 (in VO)
Daniel Glattauer Lučka Jenčič	ČUDEŽNA TERAPIJA 24. 9. 2015	Tijana Zinajič Alenka Klabus Vesel	Neža Zinajič Miha Hrovat	Tijana Zinajič –	Maja Cerar Andrej Koležnik	Nina Žavbi Milojevič – asistentka lektorice	11 (in VO)	6	17 (in VO)	920 (in VO)	1.811 2.731 (in VO)
Simona Hamer, Prežihov Voranc	SAMORASTNIKI 12. 11. 2015	Eva Nina Lampič Simona Hamer	Dani Modrej Andrej Vrhovnik	Boštjan Narat	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Eva Nina Lampič - asistentka dramaturgije; Jelena Ždrale, Blaž Celarec, Boštjan Narat – izvajalci glasbe na posnetku	2 (in VO)	2	4 (in VO)	182 (in VO)	430 612 (in VO)
Yasmina Reza Suzana Koncut	BELLA FIGURA 16. 10. 2016 (Veliki oder)	Mateja Kokol Alenka Klabus Vesel	Karin Rožman Iris Kovačič	sz 3 sz 3	Barbara Rogelj Aljoša Vizlar	–	7 (in VO)	Glej VO	7 (in VO)	538 (in VO)	Glej VO 538 (in VO)
Roland Schimmelpfennig Urška Brodar	ZIMSKI SONČEV OBRAT 24. 11. 2016	Juš A. Zidar Eva Mahkovic	Petra Veber Mateja Fajt	Branko Rožman –	Martin Vrtačnik Petra Veber	Branko Rožman – korepetitor; Maša Pelko – asistentka režiserja	5	2	7	362	274 636
Cristina Clemente Alenka Klabus Vesel	DRUŽINSKI PARLAMENT 28. 12. 2016 (Veliki oder)	Primož Ekart Alenka Klabus Vesel	Damir Leventić Belinda Radulović	Davor Herceg Sebastjan Starič	Maja Cerar Boštjan Kos	–	3 (in VO)	Glej VO	3 (in VO)	254 (in VO)	Glej VO 254 (in VO)
Liliana Corobca, Andrej Jaklič Aleš Mustar	KINDERLAND 8. 3. 2017 (Studio)	Daniel Day Škufca Petra Pogorevc	Eva Brvar Ravnikar Sara Smrajc Žnidarčič	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	–	2	–	2	104	– 104
Nejc Gazvoda	VRANJA VRATA –epizoda 1 30. 3. 2017	Aleksandar Popovski Eva Mahkovic	Aleksandar Popovski Jelena Proković	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Nejc Gazvoda – asistent režiserja; Lejla Švabič – asistentka dramaturginje; Neli Štrukelj – asistentka kostumografke	3	–	3	208	– 208
Nejc Gazvoda	VRANJA VRATA –epizoda 2 6. 4. 2017	Aleksandar Popovski Eva Mahkovic	Aleksandar Popovski Jelena Proković	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Nejc Gazvoda – asistent režiserja; Lejla Švabič – asistentka dramaturginje; Neli Štrukelj – asistentka kostumografke	3	–	3	208	– 208
Nejc Gazvoda	VRANJA VRATA –epizoda 3 13. 4. 2017	Aleksandar Popovski Eva Mahkovic	Aleksandar Popovski Jelena Proković	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Nejc Gazvoda – asistent režiserja; Lejla Švabič – asistentka dramaturginje; Neli Štrukelj – asistentka kostumografke	3	–	3	210	– 210
Nejc Gazvoda	VRANJA VRATA –epizoda 4 20. 4. 2017	Aleksandar Popovski Eva Mahkovic	Aleksandar Popovski Jelena Proković	Laren Polič Zdravič –	Martin Vrtačnik Andrej Koležnik	Nejc Gazvoda – asistent režiserja; Lejla Švabič – asistentka dramaturginje; Neli Štrukelj – asistentka kostumografke	3	–	3	210	– 210
Skupaj Mala scena – ponovitve							64	15	79	5.091	3.588 8.679
SKUPAJ VELIKI ODER IN MALA SCENA – PONOVIITVE							116	52	168	19.686	13.715 33.401
SKUPAJ VSE PREDSTAVE MGL IN KOPRODUKCIJE V SEZONI 2017/2018							356	57	413	81.627	15.770 97.397

Avtor	Delo	Gostujoči posamezniki gledališče, društvo, skupina ...	Število predstav	Število gledalcev
GOSTOVANJA V MGL				
VELIKI ODER				
Gerhart Hauptmann	ROSE BERNDT	Slovensko ljudsko gledališče Celje	1	290
David Mamet	NOVEMBER	Mestno gledališče Praga	1	203
Po romanu Tolma Coibina Marijin testament	BREZMADEŽNA (IMMACULATA)	Slovensko narodno gledališče Maribor	1	298
The Tiger Lillies, Julian Crouch, Phelim McDermot	PETER KUŠTER	Slovensko narodno gledališče Nova Gorica	2	625
Branislav Nušić	ŽALUJOČA DRUŽINA	Prešernovo gledališče Kranj	2	587
William Shakespeare	KRALJ RIHARD III.	Gledališče Gavella Zagreb	1	205
András Urbán	AVDICIJA	Satirično gledališče Kerempuh Zagreb	1	195
Skupaj veliki oder - gostovanja v MGL			9	2.403

MALA SCENA				
Peter Quilter	SLAVNA FLORENCE	Atelje 212 Beograd	1	82
Skupaj Mala scena - gostovanja v MGL			1	82
SKUPAJ VELIKI ODER IN MALA SCENA – GOSTOVANJA V MGL			10	2.485

JAVNE NEKOMERCIALNE PRIREDITVE

VELIKI ODER				
ZIMSKA BALETNA PRAVLJICA			1	335
BALETNA ŠOLA SAŠA			1	355
MINIMUNDO			2	710
IDOMENEJ			3	771

MALA SCENA				
VERA V LUTKO			1	58
UKROČENA TRMOGLAVKA			4	246
KOŽA KOT KOSTUM			1	58
PERFORMANS – KRITIKA			1	58
SKUPAJ VELIKI ODER IN MALA SCENA – JAVNE NEKOMERCIALNE PRIREDITVE			14	2.591
SKUPAJ VSE PREDSTAVE NA ODRIH MGL IN NA GOSTOVANJIH V SEZONI 2017/2018 (domače, koprodukcije, gostovanja drugih ...)			437	102.473

IGRALSKI NASTOPI V MGL V SEZONI 2018/2019

ČLANI MGL

VIKTORIJA BENCIK EMERŠIČ	62	JERNEJ GAŠPERIN	99
MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoča)	1	SAMORASTNIKI (Ožbej, In še en hlapec)	6
VRANJA VRATA – 1. epizoda (Neža)	3	3 ZIME (Marinko, Marko Horvat)	3
VRANJA VRATA – 3. epizoda (Neža)	3	DRUŽINSKI PARLAMENT (Riki)	17
VRANJA VRATA – 4. epizoda (Neža)	3	MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči)	1
RENT (Mimi Marquez)	27	ŽLAHTNI MEŠČAN (Kleont)	12
PIJANI (Magda)	24	VRH LEDENE GORE (Jaime Salas)	17
MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	1	PIJANI (Mathias)	24
		STRAŠNI STARŠI (Michel)	18
		MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	1

SEBASTIAN CAVAZZA	53	REGOR GRUDEN	112
SEDEM LET SKOMIN (Richard Sherman)	11	SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Joe/Josephine)	5
3 ZIME (Vlado Kos)	3	SEDEM LET SKOMIN (Tom MacKenzie)	11
PIJANI (Mark)	24	SAMORASTNIKI (Še en hlapec, Župnik, Birič, Priča)	6
ORLANDO (Shel)	15	3 ZIME (Aleksandar Kralj)	3

REGOR ČUŠIN	104	ŽLAHTNI MEŠČAN (Učitelj glasbe)	12
SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Bienstock)	5	MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči)	1
SEDEM LET SKOMIN (Dr. Brubaker)	11	RENT (Tom Collins)	27
LEONCE IN LENA (Predsednik državnega sveta, Državni svetnik)	2	KRI NA MAČJEM VRATU (Učitelj)	14
TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Leonato)	27	DANTONOVA SMRT (Louis Antoine de St Just)	23
ŽLAHTNI MEŠČAN (Koviel)	12	MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	1
ŽIVLJENJE KOT DELO (Gunkel)	21	ORLANDO (Shel – vskok)	9
POHUŠANJE V DOLINI SENTFLORJANSKI (Cerkovnik)	26		

Gregor Čušin od 31. 5. 2018 ni več član MGL.

TANJA DIMITRIEVSKA	39	JURE HENIGMAN	70
SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Mary Lou)	5	ILIADA (Ahi!)	2
DRUŽINSKI PARLAMENT (Marta)	17	LEONCE IN LENA (Princ Leonce)	2
VRH LEDENE GORE (Carmela Luis)	17	ZIMSKI SONČEV OBRAT (Albert)	7

ANA DOLINAR HORVAT	74	VRANJA VRATA – 1. epizoda (Anže)	3
GLEDALIŠKA URA (Nada – alternacija)	2	VRANJA VRATA – 2. epizoda (Anže)	3
SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Sugar Kane)	5	VRANJA VRATA – 3. epizoda (Anže)	3
NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Nora)	1	VRANJA VRATA – 4. epizoda (Anže)	3
KINDERLAND (nastopajoča)	2	PIJANI (Lorenz)	24
MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoča)	1	DANTONOVA SMRT (Maximilien Robespierre)	23

ŽLAHTNI MEŠČAN (Nikolaja)	12	LENA HRIBAR	112
RENT (Joanne Jefferson)	27	TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Beatrice – vskok)	18
PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Petra Belink)	6	DRUŽINSKI PARLAMENT (Ana)	17
PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Petra Belink)	6	MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoča)	1
PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Petra Belink)	6	RENT (Maureen Johnson)	27
PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Petra Belink)	6	PIJANI (Rosa)	24
		MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	1
		ORLANDO (Euphrosyne)	24

MOJCA FUNKL	90	BORIS KERČ	53
SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Olga)	5	SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Prvi gangster, Prvi milijonar)	5
SEDEM LET SKOMIN (Helen Sherman)	11	NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Notar Krogstad)	1
SAMORASTNIKI (Dekla, Vaščanka, Violina)	6	VRANJA VRATA – 1. epizoda (Žan)	3
3 ZIME (Monika Winter)	3	VRANJA VRATA – 2. epizoda (Žan)	3
TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Margareta)	27	VRANJA VRATA – 3. epizoda (Žan)	3
KRI NA MAČJEM VRATU (Punca)	14	VRANJA VRATA – 4. epizoda (Žan)	3
PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Maja Hasetbegović)	6	VRH LEDENE GORE (Alejandro García)	17
PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Maja Hasetbegović)	6	STRAŠNI STARŠI (Georges)	18
PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Maja Hasetbegović)	6		
PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Maja Hasetbegović)	6		

KARIN KOMLIJANEC VSE O ŽENSKAH (Lada, Greta, Nena, Karolina) GLEDALIŠKA URA (Nada – alternacija) KRI NA MAČJEM VRATU (Ljubica) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Vilma) STRAŠNI STARŠI (Léonie)	66 28 3 14 3 18	ZIMSKI SONČEV OBRAT (Rudolf) ŽIVLJENJE KOT DELO (Jona Popoh) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Robert Belink) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Robert Belink) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Robert Belink) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Robert Belink)	7 21 6 6 6 6
MIRJAM KORBAR SAMORASTNIKI (Hudabivnica, Harmonika, Še ena dekla) LEONCE IN LENA (Vzgojiteljica) VRANJA VRATA – 1. epizoda (Polona) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Polona) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Polona) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Polona) VRH LEDENE GORE (Sofia Cuevas) DANTONOVA SMRT (Mirjam Gobec)	60 6 2 3 3 3 3 17 23	JETTE OSTAN VEJRUP VSE O ŽENSKAH (Anita, Dubravka, Marija, Agneza) SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Sladka Sue) ILIADA (Hera) 3 ZIME (Karolina Amruš) SEN KRESNE NOČI (Hipolita) BELLA FIGURA (Yvonne Blum) ŽIVLJENJE KOT DELO (Leviva Popoh) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Birgitte Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Birgitte Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Birgitte Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Birgitte Mrak)	113 28 1 2 3 25 9 21 6 6 6 6
IVA KRAJNC BAGOLA 3 ZIME (Dunja Kralj) BELLA FIGURA (Andrea) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Hero) ŽLAHTNI MEŠČAN (Gospa Jourdainova) POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Županja) ORLANDO (Saša, Nell)	101 3 9 27 12 26 24	PRIMOŽ PIRNAT ILIADA (Agamemnon – vskok) ŽLAHTNI MEŠČAN (Gospod Jourdain) SEN KRESNE NOČI (Tezej) POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Župan) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Miha Zajc) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Miha Zajc) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Miha Zajc) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Miha Zajc)	88 1 12 25 26 6 6 6 6
JAKA LAH GLEDALIŠKA URA (Trpimir) ZIMSKI SONČEV OBRAT (Konrad) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Don Svedro) PIJANI (Max) ORLANDO (Alexander Pope, Vodja ruskih odposlancev, General Cardigan)	87 5 7 27 24 24	TINA POTOČNIK VRHOVNIK ILIADA (Helena) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Beatrice) MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoča) ŽLAHTNI MEŠČAN (Lucila) KRI NA MAČJEM VRATU (Phoebe Zeitgeist) DANTONOVA SMRT (Marion) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	53 1 9 1 10 14 17 1
MATIC LUKŠIČ TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Claudio) MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči) RENT (Mark Cohen) KRI NA MAČJEM VRATU (Ljubimec) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči) ORLANDO (ORLANDO)	94 27 1 27 14 1 24	MATEJ PUC GLEDALIŠKA URA (Filip) ILIADA (Zevs) LEONCE IN LENA (Valerio) ŽLAHTNI MEŠČAN (Dorant) MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči) SEN KRESNE NOČI (Demetriji) DANTONOVA SMRT (Georges Danton) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	71 5 2 2 12 1 25 23 1
BERNARDA OMAN VSE O ŽENSKAH (Stela, Olga, Jasna, Luiza) NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Anne Marie, Helene) VRANJA VRATA – 1. epizoda (Mojca) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Mojca) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Mojca) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Mojca) KRI NA MAČJEM VRATU (Žena mrtvega vojaka) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Jasna Belink) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Jasna Belink) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Jasna Belink) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Jasna Belink)	79 28 1 3 3 3 3 14 6 6 6 6	NINA RAKOVEC ŽLAHTNI MEŠČAN (Lucila – vskok) DANTONOVA SMRT (Marion – vskok)	8 2 6
BORIS OSTAN SAMORASTNIKI (Karničnik, Volbenk – vskok) LEONCE IN LENA (Kralj Peter)	60 6 2	TANJA RIBIČ ČUDEŽNA TERAPIJA (Terapevtka) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Maša)	45 18 27
JOŽEF ROPOŠA GLEDALIŠKA URA (Režiser) SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Palazzo Gamaša) DRUŽINSKI PARLAMENT (Albert) RENT (Gospod Jefferson, Policijski oficir, Gospod Grey, Pastor) PIJANI (Karl) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Marjan Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Marjan Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Marjan Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Marjan Mrak)	101 5 5 17 26 24 6 6 6 6	FILIP SAMOBOR TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Benedikt) MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči) RENT (Roger Davis) PIJANI (Gabriel) DANTONOVA SMRT (Camille Desmoulins) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	103 27 1 27 24 23 1
UROŠ SMOLEJ SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Jerry/Daphne) ČUDEŽNA TERAPIJA (Valentin) 3 ZIME (Karlo Dolinar) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Župnik) POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Peter)	79 5 18 3 27 26	AJDA SMREKAR SEDEM LET SKOMIN (Dekle) NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Lindejeva) 3 ZIME (Lucija Kos) BELLA FIGURA (Françoise Hirt) ŽLAHTNI MEŠČAN (Dorimena) SEN KRESNE NOČI (Helena) STRAŠNI STARŠI (Madeleine) ORLANDO (Margareth)	103 11 1 3 9 12 25 18 24
LOTOS VINCENC ŠPAROVEC BELLA FIGURA (Éric Blum) VRANJA VRATA – 1. epizoda (Andrej) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Andrej) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Andrej) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Andrej) VRH LEDENE GORE (Carlos Fresno) POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Dacar) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Jure Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Jure Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Jure Mrak) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Jure Mrak)	88 9 3 3 3 3 17 26 6 6 6 6	MILAN ŠTEFE NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Doktor Rank) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Boraccio) ŽLAHTNI MEŠČAN (Učitelj filozofije) PIJANI (Gustav) DANTONOVA SMRT (Milan Množina)	87 1 27 12 24 23
NATAŠA TIČ RALIJAN ORLANDO (Kraljica Elizabeta, Kraljica Viktorija, Lady R.) Mataša Tič Ralijan je članica MGL od 1. 7. 2017.	24 24	GABER K. TRSEGLAV SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Frajer, Drugi milijonar) NORA ALI HIŠA ZA LUTKE – bralna uprizoritev (Advokat Helmer) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Herkul Mali) RENT (Benjamin »Benny« Coffin III) KRI NA MAČJEM VRATU (Mesar) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Tilen Belink) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Tilen Belink) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Tilen Belink) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Tilen Belink)	98 5 1 27 27 14 6 6 6 6
JUDITA ZIDAR SAMORASTNIKI (Karničnica, Še ena vaščanka) ZIMSKI SONČEV OBRAT (Corinna) PIJANI (Linda) STRAŠNI STARŠI (Yvonne)	55 6 7 24 18	JANA ZUPANČIČ SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Sladka Sue – vskok) 3 ZIME (Maša Kos) LEONCE IN LENA (Princesa Lena) SEN KRESNE NOČI (Hermija) POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Ekspeditorica)	58 4 3 2 25 24
TJAŠA ŽELEZNIK ČUDEŽNA TERAPIJA (Jana) 3 ZIME (Alisa Kos) LEONCE IN LENA (Rozeta) VRANJA VRATA – 1. epizoda (Kristina) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Kristina) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Kristina) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Kristina) PIJANI (Lore) DANTONOVA SMRT (Julie Danton)	82 18 3 2 3 3 3 3 24 23	GOSTI METOD BANKO RENT (Prvi ropar, Gordon, Brezdomec, Diler)	 27 27
LADO BIZOVIČAR ORLANDO (Nadvojvodinja Harriet / Nadvojvoda Harry)	24 24	VORANC BOH MGL & AGRFT LET'S DANCE! (nastopajoči) RENT (Angel Dumott Schunard) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	29 1 27 1
UROŠ BUH RENT (Drugi ropar, Paul, Brezdomec, Gostilničar)	27 27		

MAŠA DERGANC POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Dacarka)	26 26	ANUŠA KODELJA KRI NA MAČJEM VRATU (Fotomodel)	14 14
MARIO DRAGOJEVIČ ŽLAHTNI MEŠČAN (Učenec učitelja glasbe)	12 12	ŽAN KOPRIVNIK VRANJA VRATA – 1. epizoda (Brin) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Brin) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Brin) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Brin)	12 3 3 3 3
ANJA DRNOVŠEK SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Dolores – vskok) SAMORASTNIKI (Meta, In še ena dekla) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	10 3 6 1	JURE KOPUŠAR MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	1 1
ANA DUŠA POMLADNI DAN (pripovedovalka)	1 1	ROBERT KOROŠEC SEN KRESNE NOČI (Lisander) BELLA FIGURA (Boris Amette) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Don Pedro – vskok) MGL & AGRFT LET’S DANCE! (nastopajoči) ORLANDO (Poročnik Everhard, Ruski odposlanec) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	61 25 9 1 1 24 1
UROŠ FÜRST VRANJA VRATA – 1. epizoda (France) VRANJA VRATA – 2. epizoda (France) VRANJA VRATA – 3. epizoda (France) VRANJA VRATA – 4. epizoda (France)	12 3 3 3 3	ROK KRAVANJA 3 ZIME (Igor Maljevič – vskok) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Herkul Veliki)	12 1 11
SARA GORŠE MGL & AGRFT LET’S DANCE! (nastopajoča) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	2 1 1	GREGOR LUŠTEK ILIADA (Hefajst)	2 2
ROSANA HRIBAR POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Štacunarka)	26 26	MARUŠA MAJER ZIMSKI SONČEV OBRAT (Bettina) PIJANI (Laura) PRAZNINA SPOMINA – 1. epizoda (Irena Novak) PRAZNINA SPOMINA – 2. epizoda (Irena Novak) PRAZNINA SPOMINA – 3. epizoda (Irena Novak) PRAZNINA SPOMINA – 4. epizoda (Irena Novak)	55 7 24 6 6 6 6
NINA IVANIŠIN ILIADA (Tetida)	2 2	MARKO MANDIČ ILIADA (Hektor)	2 2
GAŠPER JARNI POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Štacunar)	26 26	ROK MATEK TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Don Pedro)	26 26
EVA JESENOVEC 3 ZIME (Ruža Kralj)	3 3	ANJA MÖDERNDORFER RENT (Gospa Cohen, Ali, Brezdomka)	27 27
IVAN JEZERNIK SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Mali Bonaparte)	5 5	ZVEZDANA NOVAKOVIČ ILIADA (Brizejda)	2 2
ALJAŽ JOVANOVIČ ILIADA (Paris)	2 2	ANA PENCA PIJANI (Marta)	24 24
MAŠA KAGAO KNEZ POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Jacinta)	26 26	ŽAN PERKO KINDERLAND (nastopajoči) 2 MGL & AGRFT LET’S DANCE! (nastopajoči) KRI NA MAČJEM VRATU (Policaj) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	18 1 14 1
KLARA KASTELEC MGL & AGRFT LET’S DANCE! (nastopajoča) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	2 1 1		
URŠA KAVČIČ RENT (Gospa Jefferson, Pamela, Oseba pod odejo, Alexi Darling, Gospa Davis) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoča)	28 27 1		

TOMAŽ PIPAN SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Tretji gangster, Tretji milijonar)	5 5	TILEN UDOVIČ RENT (Tretji ropar, Steve, Čistilec oken, Fant)	27 27
ŽIVA SELAN ZIMSKI SONČEV OBRAT (Naomi, Marie)	7 7	DOMEN VALIČ SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Drugi gangster, Novinar, Hotelski nosač) 3 ZIME (Igor Maljevič) DRUŽINSKI PARLAMENT (Wolfgang) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči)	25 5 2 17 1
BLAŽ SETNIKAR ILIADA (Patroklos)	2 2	NINA VALIČ POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Notarka)	26 26
MIA SKRBINAC ILIADA (Helena – vskok) VRANJA VRATA – 1. epizoda (Ida) VRANJA VRATA – 2. epizoda (Ida) VRANJA VRATA – 3. epizoda (Ida) VRANJA VRATA – 4. epizoda (Ida)	13 1 3 3 3 3	MATEJ ZEMLJIČ MGL & AGRFT LET’S DANCE! (nastopajoči) MGL & AGRFT FREEDOM (nastopajoči) ORLANDO (Ruby, Grof Salysbury)	26 1 1 24
IGOR SAMOBOR POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Učitelj Šviligoj)	26 26	GREGA ZORC GLEDALIŠKA URA (Franko)	5 5
JANEZ STARINA SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Sir Osgood Fileding, Zaposlovalec glasbenikov) SAMORASTNIKI (Hlapec, Grajski gospod, Klarinet, Grobar)	11 5 6	NA KONCERTU MGL & AGRFT LET’S DANCE! SO NASTOPILO TUDI GLASBENIKI Davor Herceg, Hierrezuelo Zumeta Lazaro Amed, Žiga Kožar, Sanja Mlinar Marin, Miha Petric in Goran Rukavina.	
EVA STRAŽAR ORLANDO (Dahlia)	24 24	V TRAČU ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ SO NASTOPILO TUDI GLASBENIKI Aleš Avbelj, Primož Fleischman, Tomaž Gajšt, Dejan Gregorič, Jaka Hawlina, Davor Herceg, Luka Ipavec, Klemen Kotar, Žiga Kožar, Matej Kužel, Ana Mezgec, Rok Nemanič, Goran Rukavina, Jože Šalej, Vid Žgajner in Anže Žurbi.	
LIDIJA SUŠNIK SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Rosella)	5 5	V TRAČU ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ SO NASTOPILO TUDI PLESALCI Matej Bedič, Tian Čehić, Matevž Česen, Nika Horvat, Tim Klemenčič, Jan Marolt, Anja Möderndorfer, Tadej Premk, Karin Putrih, Petra Ravbar, Tjaša Resnik in Katja Škofic.	
JANEZ ŠKOF ILIADA (Priam)	2 2	V RENTU SO NASTOPILO TUDI GLASBENIKI Aleš Avbelj, Davor Herceg, Žiga Kožar, Sanja Mlinar Marin, Miha Meglič, Miha Petric, Goran Rukavina, Jan Sever, Nejc Škofic in Anže Žurbi.	
KATJA ŠKOFIC RENT (Sue, Policistka, Dekle, Gospa Marquez)	27 27	V KRVI NA MAČJEM VRATU JE NASTOPILO TUDI DJ Murat.	
NIK ŠKRLEC POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI (Popotnik)	26 26	V POHUJŠANJU V DOLINI ŠENTFLORJANSKI SO NASTOPILO TUDI GLASBENIKI Janez Dovč, Kristijan Krajncan in Goran Krmac.	
TINES ŠPIK PIJANI (Rudolf)	24 24	NA KONCERTU MGL & AGRFT FREEDOM SO NASTOPILO TUDI GLASBENIKI Hierrezuelo Zumeta Lazaro Amed, Žiga Kožar, Sanja Mlinar Marin, Miha Petric, Goran Rukavina in Nejc Škofic.	
TIMON ŠTURBEJ KINDERLAND (nastopajoči)	2 2	V ORLANDU JE NASTOPILO TUDI GLASBENIK IN SKLADATELJ Drago Ivanuša.	
JERNEJ ŠUGMAN ILIADA (Agamemnon)	1 1		
TOMO TOMŠIČ SUGAR – NEKATERI SO ZA VROČE (Norton Pest, Taksist) TRAČ ALI MNOGO HRUPA ZA NIČ (Herkul Mali – alternacija) ŽLAHTNI MEŠČAN (Osební trener) KRI NA MAČJEM VRATU (Vojak) ORLANDO (Nick Greene, Ruski odposlanec)	71 5 16 12 14 24		
MIRANDA TRNJANIN VRH LEDENE GORE (Gabriela Benassar)	17 17		

Pregled dela MGL v sezoni 2017/2018 sta pripravili
Alenka Klabus Vesel in **Branka Lepšina**.

Tena Štivičič FIREFLIES

Krijesnice, 2007
First Slovenian production
Opening 18 October 2018

Translator **ALENKA KLABUS VESEL**
Director **NINA RAJIĆ KRANJAC**
Dramaturg **PETRA POGOREVC**
Set designer **URŠA VIDIC**
Costume designer **ANDREJ VRHOVNIK**
Language consultant **MAJA CERAR**
Lighting designer **ANDREJ KOLEŽNIK**
Sound designer **SAŠO DRAGAŠ**

In the performance we used some short texts that were written by the actresses and actors during the creative process. The music was selected by **Nina Rajić Kranjac**.

Stage manager **Sanda Žnidarčič**
Prompter **Nataša Gregorin Ahtik**
Technical director **Janez Koleša**
Stage foreman **Matej Sinjur**
Head of technical coordinators **Lovro Livk**
Sound masters **Sašo Dragaš** and **Gašper Zidanič**
Lighting masters **Andrej Koležnik** and **Aljoša Vizlar**
Hairstylists **Jelka Leben** and **Boštjan Kovač**
Wardrobe mistresses **Erna Nelc** and **Sara Kozan**
Property master **Borut Šrenk**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Tena Štivičič (1977) is a Croatian playwright who is no stranger to Slovenian theatre goers, since three of her plays have been staged in Slovenian theatres to popular and critical acclaim, most recently *3 Winters* on our main stage in 2016. Štivičič, a perspicacious author living and creating in London, has achieved quite an enviable international success. In her plays, she often deals with the subject of migrations, also in *Fireflies*.

Fireflies is set at an international airport, symbolising the ease of travel and freedom of movement, while being, on the other hand, also an area under strict surveillance, governed by countless rules and prohibitions due to security reasons. As the weather conditions suddenly deteriorate, air traffic is brought to a halt due to a blizzard, so the everyday hustle and bustle calms down, prompting the airport staff and many stranded passengers to disclose their lives and establish contacts. The fact that they are obviously not staying at the airport only in short transit gives them a dramatic focus and highlights their individual characteristics.

The play features a number of individual characters, couples and groups: former lovers, a successful female writer and a failed journalist who have not seen each other for 20 years and have met again by accident due to the airport standstill; a married couple dealing with alcohol addiction on its way to spend a sober holiday on the idyllic Barbados; an old man travelling to pay an unannounced visit to his son in Florida; a young Russian woman who is to become an au pair on the other side of the Atlantic... To some degree their original plans change due to a standstill, and their brief encounters will somehow affect their future lives.

Cast
Clara **JOŽICA AVBELJ** as guest
Martin **PRIMOŽ PIRNAT**
Rozita **ANA DOLINAR HORVAT**
Žana **JANA ZUPANČIČ**
Toni **GREGOR GRUDEN**
Olga **SARA DIRNBK** as guest
Oliver **BRANE GRUBAR** as guest
Felipe **JERNEJ GAŠPERIN**
Anja **KARIN KOMLJANEC**
Lena **TANJA DIMITRIJEVSKA**
Cherie **VIKTORIJA BENCIK EMERŠIČ**
Brenda **LENA HRIBAR**
Blue **JURIJ DREVENŠEK** as guest

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje